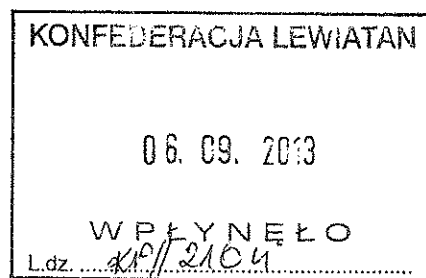

Warszawa, dnia 30 sierpnia 2013 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DPrC-4190-4/12/261

K. URBAŃSKA
K. KADPA

według rozdzielnika

W załączeniu przesyłam projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

Przedmiotowy projekt został opracowany przez Rządowe Centrum Legislacji na podstawie założeń projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (ZA 19), które zostały przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 27 listopada 2012 r.

Projekt ustawy nie zawiera zmian w art. 165 k.p.c. oraz art. 1135⁵ k.p.c. Zostały one zamieszczone w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. poz. 880), która już weszła w życie.

W trakcie prac nad projektem ustawy odstąpiono od przewidzianego w powyższych założeniach obniżenia kwoty wolnej od potrąceń w razie egzekucji z rachunku bankowego. W założeniach przewidziano, że będzie ona odpowiadała 80% minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę. W celu zachowania spójności regulacji dotyczących ograniczeń egzekucji, proponuje się określenie tej kwoty na poziomie minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę.

Ponadto, w projekcie nie zamieszczono regulacji dotyczących powierzenia notariuszom czynności w sprawach spadkowych rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym. Aktualnie trwają bowiem prace Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego zmierzające do kompleksowego uregulowania kompetencji notariuszy w tych sprawach.

Jednocześnie uprzejmie proszę o zgłoszenie ewentualnych uwag do tego projektu w terminie do dnia 30 września 2013 r. Brak uwag w określonym terminie pozwolę sobie uznać za akceptację projektu.

MINISTERSTWA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI
Mieczysław Horo
MIECYSŁAW HORO
PODSEKRETARZ STANU

Otrzymują:

1. Naczelna Rada Adwokacka,
2. Krajowa Rada Radców Prawnych,
3. Krajowa Rada Notarialna,
4. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych,
5. Krajowa Rada Komornicza,
6. Związek Banków Polskich,
7. Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”,
8. Stowarzyszenie Sędziów „Themis”,
9. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Asystentów Sędziów,
10. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych,
11. Helsińska Fundacja Praw Człowieka,
12. Polska Konferencja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
13. Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych,
14. Business Centre Club,
15. Krajowa Izba Gospodarcza.

U S T A W A

z dnia2013 r.

o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw ¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 65 dodaje się art. 65¹ w brzmieniu:

„Art. 65¹. Przepisy o oświadczeniach woli stosuje się odpowiednio do innych oświadczeń.”;

2) w art. 73 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną albo formę dokumentową, czynność dokonana bez zachowania zastrzeżonej formy jest nieważna tylko wtedy, gdy ustawa przewiduje rygor nieważności.”;

3) art. 74 otrzymuje brzmienie:

„Art. 74. § 1. Zastrzeżenie formy pisemnej albo formy dokumentowej bez rygoru nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, ustawę z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, ustawę z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawę z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 164, poz. 1166, z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557 i Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431 i Nr 228, poz. 1506, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Nr 79, poz. 662 i Nr 131, poz. 1075, z 2010 r. Nr 40, poz. 222 i Nr 155, poz. 1037 oraz z 2011 r. Nr 80, poz. 432, Nr 85, poz. 458 i Nr 230, poz. 1370.

w sporze dopuszczalny dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej albo formy dokumentowej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej.

§ 2. Jednakże mimo niezachowania formy przewidzianej dla celów dowodowych dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej jest uprawdopodobniony za pomocą dokumentu.

§ 3 Jeżeli forma pisemna lub dokumentowa jest zastrzeżona dla oświadczenia jednej ze stron, w razie jej niezachowania dowód ze świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania tej czynności jest dopuszczalny także na żądanie drugiej strony.

§ 4. Przepisów o skutkach niezachowania formy przewidzianej dla celów dowodowych nie stosuje się do czynności prawnych w stosunkach między przedsiębiorcami.”;

4) art. 76 otrzymuje brzmienie:

„Art. 76. Jeżeli strony zastrzegły w umowie, że określona czynność prawna między nimi powinna być dokonana w szczególnej formie, czynność ta dochodzi do skutku tylko przy zachowaniu zastrzeżonej formy. Jednakże gdy strony zastrzegły dokonanie czynności w formie pisemnej albo w formie dokumentowej, nie określając skutków niezachowania tej formy, w razie wątpliwości poczytuje się, że była ona zastrzeżona wyłącznie dla celów dowodowych.”;

5) w art. 77 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli umowa została zawarta w formie pisemnej albo w formie dokumentowej, jej rozwiązanie za zgodą obu stron, jak również odstąpienie od niej albo jej wypowiedzenie wymaga zachowania formy dokumentowej, chyba że ustawa lub umowa zastrzega inną formę.”;

6) po art. 77¹ dodaje się art. 77² i art. 77³ w brzmieniu:

„Art. 77². Dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający jej odtworzenie.

Art. 77³. Do zachowania formy dokumentowej czynności prawnej wystarcza wyrażenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie.”;

7) w art. 78 uchyla się § 2;

- 8) po art. 78 dodaje się art. 78¹ w brzmieniu:

„Art. 78¹. § 1. Do zachowania formy elektronicznej czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej, opatrzonej podpisem elektronicznym umożliwiającym identyfikację osoby składającej oświadczenie oraz wykrycie każdej późniejszej zmiany treści takiego oświadczenia.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej, chyba że ustawa lub czynność prawna zastrzega inaczej.”;

- 9) art. 79 otrzymuje brzmienie:

„Art. 79. Osoba niemogąca pisać może złożyć oświadczenie woli w formie pisemnej w ten sposób, że uczyni na dokumencie tuszowy odcisk palca, a obok tego odcisku osoba przez nią upoważniona wpisze jej imię i nazwisko oraz umieści swój podpis, albo w ten sposób, że zamiast składającego oświadczenie podpisze się osoba przez niego upoważniona, a jej podpis będzie poświadczony przez notariusza lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę lub marszałka województwa z zaznaczeniem, że został złożony na życzenie osoby niemogącej pisać.”;

- 10) w art. 81 w § 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) w razie znakowania czasem dokumentu w postaci elektronicznej – od daty znakowania czasem.”;

- 11) art. 358 otrzymuje brzmienie:

„Art. 358. § 1. Jeżeli przedmiotem zobowiązania podlegającego wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia wyłącznie w walucie obcej.

§ 2. Wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej.

§ 3. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać, aby wartość waluty obcej została określona według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia zapłaty.”;

- 12) w art. 720 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Umowa pożyczki, której wartość przenosi tysiąc złotych, wymaga zachowania formy dokumentowej.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Rozpoznawanie spraw odbywa się jawnie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Strony i uczestnicy postępowania mają prawo przeglądać akta sprawy i otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt. Informacje o sprawie są także udostępniane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Strony i uczestnicy postępowania mają prawo do otrzymywania z akt sprawy zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku, chyba że protokół został sporządzony wyłącznie pisemnie albo posiedzenie odbyło się przy drzwiach zamkniętych.”;

2) w art. 50 § 3 otrzymuje brzmienie:

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766, i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845, z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609 i 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228, poz. 1507, Nr 231, poz. 1547 i Nr 234, poz. 1571, z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571, Nr 69, poz. 592 i 593, Nr 131, poz. 1075, Nr 179, poz. 1395, Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 3, poz. 13, Nr 7, poz. 45, Nr 24, poz. 125, Nr 40, poz. 229, Nr 108, poz. 684, Nr 109, poz. 724, Nr 125, poz. 842, Nr 152, poz. 1018, Nr 155, poz. 1037, Nr 182, poz. 1228, Nr 197, poz. 1307, Nr 215, poz. 1418, Nr 217, poz. 1435 i Nr 241, poz. 1621, z 2011 r. Nr 34, poz. 173, Nr 85, poz. 458, Nr 87, poz. 482, Nr 92, poz. 531, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 735, Nr 138, poz. 806 i 807, Nr 144, poz. 854, Nr 149, poz. 887, Nr 224, poz. 1342, Nr 233, poz. 1381 i Nr 234, poz. 1391, z 2012 r. poz. 908, 1445 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 403 i poz. 654.

„§ 3. Do rozstrzygnięcia sprawy o wyłączenie sędziego, którego dotyczy wniosek, może podejmować dalsze czynności, z wyjątkiem wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.”;

3) art. 51 otrzymuje brzmienie:

„Art. 51. Sędzia zawiadamia sąd o zachodzącej podstawie swego wyłączenia.”;

4) w art. 52 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Uwzględniając wniosek o wyłączenie sędziego, sąd znosi postępowanie w zakresie obejmującym udział tego sędziego po złożeniu wniosku, chyba że były to czynności niecierpiące zwłoki.”;

5) art. 68 otrzymuje brzmienie:

„Art. 68. § 1. Przedstawiciel ustawowy, organy oraz osoby wymienione w art. 67 mają obowiązek wykazać swoje umocowanie dokumentem przy pierwszej czynności procesowej.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do czynności procesowej dokonanej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (system teleinformatyczny) w przypadku, gdy przepis szczególny przewiduje, że czynności można dokonać wyłącznie tą drogą. Przedstawiciel ustawowy, organy oraz osoby wymienione w art. 67 mają jednak obowiązek wskazać podstawę swojego umocowania.”;

6) w art. 89:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa wraz z odpisem dla strony przeciwnej. Adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, a także radca Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa mogą sami uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa oraz odpisy innych dokumentów wykazujących ich umocowanie. Sąd może w razie wątpliwości zażądać urzędowego poświadczenia podpisu strony.”;

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Przepisu § 1 nie stosuje się do czynności procesowej dokonywanej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Pełnomocnik powinien jednak powołać się na pełnomocnictwo, wskazując jego zakres oraz okoliczności wymienione w art. 87.”;

7) w art. 125:

a) § 2¹ otrzymuje brzmienie:

„§ 2¹. Jeżeli przepis szczególny tak stanowi albo dokonano wyboru sposobu wnoszenia pism w sprawie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, pisma procesowe wnosi się wyłącznie za pośrednictwem tego systemu. Pisma niewniesione w ten sposób nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym sąd poucza wnoszącego pismo. W razie wniesienia pisma bez pośrednictwa systemu teleinformatycznego przewodniczący odsyła pismo wnoszącemu, zawiadamiając go o bezskuteczności czynności.”,

b) po § 2¹ dodaje się § 2² i, 2³ w brzmieniu:

„§ 2². Przepisu § 2¹ nie stosuje się, jeżeli ze względów technicznych nie było możliwe złożenie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2³. Wybór sposobu wnoszenia pism w sprawie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub rezygnacja z niego następuje przez złożenie oświadczenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”,

c) § 3¹ otrzymuje brzmienie:

„§ 3¹. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi, w drodze rozporządzenia, sposób wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, mając na względzie skuteczność wnoszenia pism, szczególne wymagania postępowań obsługiwanych przez system teleinformatyczny oraz ochronę praw osób wnoszących pisma.”;

8) w art. 126:

a) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Pismo procesowe wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub podpisem elektronicznym potwierdzonym profilem zaufanym Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej.”,

b) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące trybu zakładania i udostępniania konta w systemie teleinformatycznym,, mając na względzie sprawne prowadzenie postępowań, dostępność systemu

teleinformatycznego dla stron postępowania, ochronę praw stron oraz możliwość składania jednorazowo wielu pism procesowych.”;

9) w art. 128 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dołącza się poświadczone elektronicznie odpisy załączników.”;

10) w art. 129:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa. Elektroniczne poświadczenie odpisu dokumentu następuje z chwilą wprowadzenia tego dokumentu do systemu teleinformatycznego.”,

b) dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, formaty, w jakich pisma mogą być poświadczane elektronicznie, mając na względzie minimalne wymagania dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej.”;

11) w art. 130:

a) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Jeżeli pismo wnoszone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego podlega opłacie sądowej, wnosi się je wraz z opłatą. Pismo wniesione bez opłaty nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym sąd poucza wnoszącego pismo. W razie jednoczesnego wniesienia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego więcej niż jednego pisma podlegającego opłacie, żadne z tych pism nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem go do sądu, jeżeli nie uiszczono opłaty w wysokości sumy opłat należnych od wszystkich pism.”,

b) dodaje się § 7 i 8 w brzmieniu:

„§ 7. W razie wniesienia pisma podlegającego opłacie z naruszeniem przepisu § 6 przewodniczący zawiadamia wnoszącego pismo o bezskuteczności tej czynności.

§ 8. Przepisów § 6 i 7 nie stosuje się, jeżeli wnoszący pismo jest zwolniony z mocy prawa od opłaty sądowej należnej od tego pisma, a także w razie zwolnienia od tej opłaty dokonanego przez sąd lub w razie złożenia wniosku o takie zwolnienie.”;

12) art. 130⁵ otrzymuje brzmienie:

„Art. 130⁵. W wypadkach, o których mowa w art. 125 oraz art. 130 – 130⁴ czynności może dokonywać referendarz sądowy.”;

13) art. 131¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 131¹. § 1. Sąd dokonuje doręczeń za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (doręczenie elektroniczne), jeżeli adresat wniósł pismo za pośrednictwem tego systemu albo dokonał wyboru sposobu wnoszenia pism za pośrednictwem tego systemu.

§ 2. Pismo doręczane elektronicznie jest doręczone w chwili wskazanej w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji, a w braku takiego potwierdzenia - po upływie 14 dni od daty umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym.

§ 3. Adresat niebędący adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym, radcą Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, organem władzy publicznej albo innym organem państwowym może zrezygnować z doręczenia elektronicznego.

§ 4. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób dokonywania doręczeń elektronicznych, mając na względzie zapewnienie skuteczności doręczeń oraz ochronę praw osób, którym pisma są doręczane.”;

14) w art. 132 po § 1¹ dodaje się § 1² w brzmieniu:

„§ 1². Przepis § 1 nie dotyczy pism wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego podlegających doręczeniu adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu albo radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, którzy dokonali wyboru sposobu wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”;

15) w art. 135 po § 1 dodaje się § 1² w brzmieniu:

„§ 1² Pisma procesowe dla przedsiębiorców i wspólników spółek handlowych, wpisanych do rejestru sądowego lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) na podstawie odrębnych przepisów, doręcza się na adres

udostępniany w rejestrze lub CEIDG, chyba że strona wskazała inny adres dla doręczeń. Jeżeli ostatni udostępniony adres został wykreślony jako niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy i nie zgłoszono wniosku o wpis nowego adresu, który podlegałby udostępnieniu, adres wykreślony jest uważany za adres udostępniony w rejestrze lub CEIDG.”;

16) po art. 139 dodaje się art. 139¹ w brzmieniu:

„Art. 139¹. Sąd może doręczać wezwania na posiedzenia w sposób, który uzna za najbardziej celowy, jeżeli uzna to za niezbędne do przyspieszenia postępowania. Wezwanie dokonane w ten sposób jest skuteczne, jeżeli nie ma niewątpliwości, że doszło ono do wiadomości adresata.”;

17) w art. 140 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

„§ 2. W przypadku doręczenia elektronicznego, pisma i orzeczenia mają postać dokumentów elektronicznych zawierających dane z systemu teleinformatycznego .

§ 3. Zamiast pisma może być doręczony dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego, o ile ma on cechy umożliwiające weryfikację istnienia pisma w tym systemie teleinformatycznym i jego treści.”;

18) w art. 142 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Doręczenie pisma jest potwierdzane pisemnie przez odbiorcę albo za pomocą danych informatycznych systemu teleinformatycznego operatora, o którym mowa w art. 131 § 1, lub dokumentem uzyskanym z tego systemu.”;

19) w art. 151 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Przewodniczący może zarządzić odbycie posiedzenia jawnego przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających jego przeprowadzenie na odległość. W takim przypadku uczestnicy postępowania mogą brać udział w posiedzeniu sądowym przebywając w budynku innego sądu i dokonywać tam czynności procesowych. Przebieg czynności procesowych transmituje się bezpośrednio z sali sądowej sądu prowadzącego postępowanie do miejsca pobytu uczestników postępowania oraz z miejsca pobytu uczestników postępowania do sali sądowej sądu prowadzącego postępowanie.”;

20) w art. 158:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Protokół sporządzony pisemnie zawiera oznaczenie sądu, miejsca i daty posiedzenia, nazwiska sędziów, protokolanta, prokuratora, stron, interwenientów,

jak również obecnych na posiedzeniu przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz oznaczenie sprawy i wzmianki co do jawności. Ponadto protokół sporządzony pisemnie zawiera wymienienie zarządzeń i orzeczeń wydanych na posiedzeniu oraz stwierdzenie, czy zostały ogłoszone, a także czynności stron wpływające na rozstrzygnięcie sądu (ugoda, zrzeczenie się roszczenia, uznanie powództwa, cofnięcie, zmiana, rozszerzenie lub ograniczenie żądania pozwu) oraz inne czynności stron, które według szczególnych przepisów ustawy powinny być wciągnięte, wpisane, przyjęte, złożone, zgłoszone lub wniesione do protokołu. Jeżeli sporządzenie odrębnej sentencji orzeczenia nie jest wymagane, wystarcza zamieszczenie w protokole treści samego rozstrzygnięcia.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Protokół, o którym mowa w § 1, może zawierać wnioski i twierdzenia stron, wyniki postępowania dowodowego oraz inne okoliczności istotne dla przebiegu posiedzenia; zamiast podania wniosków i twierdzeń można w protokole powołać się na pisma przygotowawcze.”,

c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli przebiegu posiedzenia nie utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, protokół sporządzony pisemnie zawiera, oprócz danych i okoliczności określonych w § 1, wnioski oraz twierdzenia stron, udzielone pouczenia, a także wyniki postępowania dowodowego oraz inne okoliczności istotne dla przebiegu posiedzenia; zamiast podania wniosków i twierdzeń można w protokole powołać się na pisma przygotowawcze.”,

d) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przewodniczący może zarządzić sporządzenie transkrypcji całości lub części protokołu sporządzonego za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk.”;

21) po art. 162 dodaje się art. 162¹ w brzmieniu:

„Art. 162¹. Sąd na wniosek strony może wyrazić zgodę na utrwalanie przez nią przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk, chyba że z przebiegu posiedzenia sporządza się protokół, o którym mowa w art. 157 § 1, albo posiedzenie odbywa się przy drzwiach zamkniętych.”;

22) w art. 165 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Wniesienie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego następuje z chwilą wprowadzenia go do tego systemu.”;

23) w art. 177 w § 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3¹ w brzmieniu:

„3¹) jeżeli sąd przedstawił w tym postępowaniu pytanie prawne Trybunałowi Konstytucyjnemu albo Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej;”;

24) w art. 223 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przewodniczący powinien we właściwej chwili skłaniać strony do pojednania, zwłaszcza na pierwszym posiedzeniu, po wstępnym wyjaśnieniu stanowiska stron. Treść ugody zawartej przed sądem wciąga się do protokołu rozprawy lub zamieszcza w odrębnym dokumencie stanowiącym część protokołu i stwierdza podpisami stron. Niemożność podpisania sąd stwierdzi w protokole.”;

25) w art. 235 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli charakter dowodu się temu nie sprzeciwia, sąd orzekający może postanowić, że jego przeprowadzenie nastąpi przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających dokonanie tej czynności na odległość. Dowód przeprowadza się w obecności urzędnika sądu wezwanego.”;

26) po art. 243 w oddziale 2 dodaje się art. 243¹ w brzmieniu:

„Art. 243¹. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się do dokumentów zawierających tekst, umożliwiających ustalenie ich wystawców.”;

27) w art. 244:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do dokumentów urzędowych sporządzonych przez inne podmioty w zakresie zleconych im przez ustawę spraw z dziedziny administracji publicznej.”;

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Przepis § 1 stosuje się także odpowiednio do dokumentów, którym przepisy odrębne przyznają moc prawną dokumentów urzędowych.”;

28) art. 245 otrzymuje brzmienie:

„Art. 245. Dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo w formie elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.”;

29) w art. 250 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli dokument znajduje się w aktach organów lub podmiotów, o których mowa w art. 244 § 1 i 2, wystarczy przedstawić urzędowo poświadczony przez ten organ lub podmiot odpis lub wyciąg z dokumentu. Sąd zażąda wydania odpisu lub wyciągu, jeżeli strona sama nie może go uzyskać.”;

30) art. 253 otrzymuje brzmienie:

„Art. 253. Jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego, o którym mowa w art. 245, albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić. Jeżeli jednak spór dotyczy dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca, prawdziwość dokumentu powinna udowodnić strona, która chce z niego skorzystać.”;

31) w art. 254:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Badania prawdziwości dokumentu dokonuje się z udziałem lub bez udziału biegłych.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Badanie prawdziwości pisma może nastąpić przez porównanie pisma na zakwestionowanym dokumencie z pismem tej samej osoby na innych dokumentach niewątpliwie prawdziwych. Sąd w razie potrzeby może wezwać osobę, od której pismo pochodzi, w celu napisania podyktowanych jej wyrazów.”,

c) po § 2 dodaje się § 2¹ i 2² w brzmieniu:

„§ 2¹. Sąd w razie potrzeby może wezwać wystawcę dokumentu sporządzonego w postaci elektronicznej do udostępnienia informatycznego nośnika danych, na którym ten dokument został zapisany.

§ 2². Z obowiązku udostępnienia informatycznego nośnika danych zwolniony jest ten, kto na zapytanie, czy dokument sporządzono na tym nośniku lub czy pochodzi on od niego, mógłby jako świadek odmówić zeznania.”,

d) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Osoba trzecia może na równi ze świadkiem żądać zwrotu wydatków koniecznych związanych ze stawiennictwem do sądu lub udostępnieniem informatycznego nośnika danych, a ponadto wynagrodzenia za utratę zarobku.”;

32) art. 308 otrzymuje brzmienie:

„Art. 308. Dowody z innych dokumentów niż wymienione w art. 243¹, w szczególności zawierających zapis obrazu, dźwięku albo obrazu i dźwięku, sąd przeprowadza stosując odpowiednio przepisy o dowodzie z oględzin.”;

33) po art. 319 dodaje się art. 319¹ w brzmieniu:

„Art. 319¹. Jeżeli z czynności prawnej, ustawy albo orzeczenia sądowego będącego źródłem zobowiązania wynika, że świadczenie pieniężne może być spełnione wyłącznie w walucie obcej, sąd uwzględniając powództwo zastrzega, że wykonanie tego świadczenia nastąpi wyłącznie w walucie obcej.”;

34) po art. 323 dodaje się art. 323¹ w brzmieniu:

„Art. 323¹. § 1. Sąd może wydać wyrok na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

§ 2. Wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo.

§ 3. W przypadkach, o których mowa w § 1, postanowienia dowodowe sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym.

§ 4. Wyrok, o którym mowa w § 1 wiąże sąd od chwili podpisania sentencji. Sąd z urzędu doręcza wyrok obu stronom. Stronie działającej bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa doręcza się też pouczenie o sposobie i terminach wniesienia środka zaskarżenia.”;

35) w art. 324 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd wydaje wyrok po niejawnej naradzie sędziów. Narada obejmuje dyskusję, głosowanie nad mającym zapaść orzeczeniem i zasadniczymi powodami rozstrzygnięcia lub uzasadnieniem, jeżeli ma być wygłoszone, oraz spisanie sentencji wyroku.”;

36) w art. 326 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Ogłoszenia wyroku dokonuje się przez odczytanie sentencji. Po ogłoszeniu sentencji przewodniczący lub sędzia sprawozdawca podaje ustnie zasadnicze powody rozstrzygnięcia, może jednak tego zaniechać, jeżeli sprawa była rozpoznawana przy

drzwiach zamkniętych. W razie wygłoszenia uzasadnienia na posiedzeniu nie podaje się zasadniczych powodów rozstrzygnięcia.”;

37) w art. 328:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Uzasadnienie wyroku sporządza się na żądanie strony, zgłoszone w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji wyroku, a w wypadkach, o których mowa w art. 323¹ i 327 § 2 - od dnia doręczenia sentencji wyroku. Żądanie spóźnione sąd odrzuci na posiedzeniu niejawnym. Sąd sporządza uzasadnienie wyroku również wówczas, gdy wyrok został zaskarżony w ustawowym terminie oraz gdy wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Jeżeli przebieg posiedzenia jest utrwalany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, uzasadnienie może być wygłoszone ustnie po odczytaniu sentencji wyroku i utrwalone za pomocą tego urządzenia, o czym należy uprzedzić.”;

38) w art. 331 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Jeżeli uzasadnienie zostało wygłoszone na posiedzeniu, stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia, doręcza się wyrok wraz z transkrypcją uzasadnienia. Doręczenie wyroku z transkrypcją uzasadnienia jest równoznaczne z doręczeniem wyroku z uzasadnieniem.”;

39) w art. 353¹ uchyla się § 2;

40) art. 377 otrzymuje brzmienie:

„Art. 377. Po wywołaniu sprawy rozprawa rozpoczyna się od sprawozdania sędziego, który zwięźle przedstawia stan sprawy ze szczególnym uwzględnieniem zarzutów i wniosków apelacyjnych. Sąd może zrezygnować ze sprawozdania za zgodą obecnych stron albo w przypadku ich niestawiennictwa.”;

41) w art. 387:

a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Sąd drugiej instancji uzasadnia z urzędu wyrok oraz postanowienie kończące postępowanie w sprawie. W sprawach, w których apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok, uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona zażądała doręczenia wyroku z uzasadnieniem.

§ 2. Uzasadnienie sporządza się w terminie dwóch tygodni od dnia ogłoszenia sentencji orzeczenia. Jeżeli ogłoszenia nie było, termin ten liczy się od dnia wydania orzeczenia. Jeżeli apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok, uzasadnienie sporządza się w terminie dwóch tygodni od dnia złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia.”,

b) po § 2 dodaje się § 2¹ w brzmieniu:

„§ 2¹. Jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń, uzasadnienie wyroku zawiera jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.”,

c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji zażądała doręczenia. Przepisy art. 327 § 2 i art. 331 § 2 stosuje się odpowiednio. Jeżeli ogłoszenia nie było, orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się stronom z urzędu w terminie tygodniowym od sporządzenia uzasadnienia.”;

42) uchyla się art. 397¹;

43) w art. 398²² § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie.”;

44) w art. 398²³ § 2 otrzymuje brzmienie:

§ 2. W sprawach, o których mowa w § 1, wniesienie skargi na postanowienie referendarza wstrzymuje jego wykonalność. Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego, jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu.”;

45) art. 472 otrzymuje brzmienie:

„Art. 472. § 1. Art. 139¹ stosuje się odpowiednio do żądania przedstawienia niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy akt osobowych i innych dokumentów.”;

46) w art. 497¹ § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Czynności w postępowaniu upominawczym może wykonywać referendarz sądowy.”;

47) po art. 505¹⁹ dodaje się art. 505^{19a} w brzmieniu:

„Art. 505^{19a}. Sąd odrzuca sprzeciw wniesiony po upływie terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalny albo którego braków pozwany nie usunął w terminie.”;

48) w art. 505³⁰ uchyla się § 1;

49) w art. 505³¹:

a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Powód wnosi pisma wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Pozwany może wnosić pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W razie wniesienia przez pozwanego pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, do dalszych pism procesowych pozwanego stosuje się odpowiednio przepis § 1.”,

b) uchyla się § 3,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. O skutkach wniesienia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego sąd poucza pozwanego przy pierwszym doręczeniu.”,

d) uchyla się § 5 i 6;

50) w art. 505³²:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Do pozwu nie dołącza się dowodów. Przepisu art. 128 § 1 nie stosuje się.”,

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Wraz z pozwem powód może złożyć wniosek o umorzenie postępowania w przypadkach wskazanych w art. 505³³ § 1 lub art. 505³⁴ § 1.”;

51) w art. 505³³ dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli powód złożył wniosek o umorzenie postępowania w razie braku podstaw do wydania nakazu zapłaty. W takim przypadku sąd umarza postępowanie, orzekając o kosztach jak przy cofnięciu pozwu.”;

52) w art. 505³⁴ dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli powód wniósł o umorzenie postępowania w razie uchylecia nakazu zapłaty, sąd nie przekazując sprawy umarza postępowanie, orzekając o kosztach jak przy cofnięciu pozwu.”;

53) art. 505³⁵–505³⁷ otrzymują brzmienie:

„Art. 505³⁵. Do sprzeciwu nie dołącza się dowodów.

Art. 505³⁶. W razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci moc w całości. Sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej. W takim przypadku nie pobiera się opłaty uzupełniającej od pozwu. Przepisu art. 130³ § 2 nie stosuje się.

Art. 505³⁷. § 1. Po przekazaniu sprawy w przypadkach wskazanych w art. 505³³, art. 505³⁴ lub art. 505³⁶ przewodniczący wzywa powoda do wykazania umocowania lub przedłożenia pełnomocnictwa, a po przekazaniu sprawy w przypadkach wskazanych w art. 505³³ lub art. 505³⁴ przewodniczący wzywa powoda również do uiszczenia opłaty uzupełniającej od pozwu – w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania pod rygorem umorzenia postępowania, a w przypadku wskazanym w art. 505³³ - w terminie tygodniowym od daty doręczenia wezwania pod rygorem zwrotu pozwu. W razie nieusunięcia powyższych braków pozwu sąd umarza postępowanie lub przewodniczący zwraca pozew.

§ 2. W przypadku wniesienia sprzeciwu przez przedstawiciela ustawowego, organ, osobę wymienioną w art. 67 lub pełnomocnika, przewodniczący wzywa pozwanego do wykazania umocowania lub przedłożenia pełnomocnictwa – w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania. W razie nieusunięcia powyższych braków sąd odrzuca sprzeciw.

§ 3. Do wykazania umocowania oraz przedłożenia pełnomocnictwa stosuje się przepisy art. 68 § 1 oraz 89 § 1.”;

54) w art. 509¹ dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Czynności w sprawach depozytowych może wykonywać referendarz sądowy, z wyłączeniem spraw o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu.”;

55) w art. 525 pkt 2 otrzymuje brzmienie

„2) otrzymywanie zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z akt sprawy, z zastrzeżeniem art. 9 § 2.”;

56) art. 610³ otrzymuje brzmienie:

„Art. 610³. Jeżeli uczestnik zamieszkały w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej ustanowił w postępowaniu celnym pełnomocnika do prowadzenia sprawy zamieszkałego w Rzeczypospolitej Polskiej, który nie może być pełnomocnikiem procesowym, jego ustanowienie uważa się za wskazanie pełnomocnika do doręczeń.”;

57) w art. 626¹² § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Osoba, na rzecz której wpisane jest prawo lub roszczenie w księdze wieczystej, jej przedstawiciel albo pełnomocnik do doręczeń mają obowiązek niezwłocznego zawiadomienia sądu prowadzącego księgę wieczystą o każdej zmianie adresu względnie wskazania adresu do doręczeń. Osoba zamieszkała lub mająca siedzibę w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej jest obowiązana wskazać pełnomocnika do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej.”;

58) w art. 669¹ uchyla się § 4;

59) w art. 677 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, prezes sądu albo osoba przez niego wyznaczona dokonuje niezwłocznie wpisu prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku do Rejestru Spadkowego prowadzonego przez Krajową Radę Notarialną. Prezes sądu albo osoba przez niego wyznaczona opatruje wpis bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.”;

60) po art. 679 dodaje się art. 679¹ w brzmieniu:

„Art. 679¹. W razie wydania postanowienia uchylającego lub zmieniającego postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku albo postanowienia uchylającego akt poświadczenia dziedziczenia prezes sądu albo osoba przez niego wyznaczona niezwłocznie informuje o tym Krajową Radę Notarialną. O uchyleniu aktu poświadczenia dziedziczenia zawiadamia się notariusza, który dokonał czynności. Do informacji oraz zawiadomienia dołącza się odpis postanowienia.”;

61) w art. 759 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Czynności zastrzeżone dla sądu mogą być wykonywane przez referendarza sądowego, z wyłączeniem stosowania środków przymusu, orzeczenia o ściągnięciu kwoty w trybie art. 873, stwierdzenia wygaśnięcia skutków przybicia i utraty rękojmi, spraw o egzekucję świadczeń niepieniężnych z wyjątkiem wydania rzeczy ruchomej oraz spraw o egzekucję przez zarząd przymusowy, przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego.”;

62) po art. 759¹ dodaje się art. 759² w brzmieniu:

„Art. 759². Czynności komornika mogą być utrwalane w systemie w systemie teleinformatycznym, a wytworzone w ich wyniku dane w postaci elektronicznej są opatrywane bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym.”;

63) w art. 760:

a) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Jeżeli przepis szczególny tak stanowi, wnioski i oświadczenia składa się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W przypadku, gdy według przepisów niniejszego kodeksu zachodzi potrzeba wysłuchania strony, wysłuchanie odbywa się, stosownie do okoliczności, bądź przez spisanie protokołu, bądź przez oświadczenie strony na piśmie. Przez oświadczenie wierzyciela złożone na piśmie rozumie się także wniesienie pisma w sposób zgodny z przepisem § 1¹.”;

64) w art. 767:

a) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu

„§ 1¹. Skarga nie przysługuje na: zarządzenie komornika o wezwaniu do usunięcia braków pisma, zawiadomienie o terminie czynności oraz na uiszczenie przez komornika podatku od towarów i usług.”;

b) § 5 i 6 otrzymują brzmienie

„§ 5. Skargę wnosi się w terminie tygodniowym od dnia czynności, gdy strona lub osoba, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona; w innych wypadkach – od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności strony lub osoby, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, a w braku zawiadomienia – od dnia dowiedzenia się przez skarżącego o dokonanej czynności. Skargę na zaniechanie przez komornika czynności wnosi się w terminie tygodniowym od dnia, w którym skarżący dowiedział się, że czynność powinna być dokonana.

§ 6. Skargę wnosi się do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał dokonania czynności. Komornik w terminie trzech dni sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności, o ile nie zostało ono sporządzone wcześniej, albo przyczyn jej zaniechania i przekazuje je wraz ze skargą i aktami sprawy do właściwego sądu, chyba że skargę w całości uwzględni. O uwzględnieniu skargi komornik zawiadamia skarżącego oraz zainteresowanych, których to dotyczy.”;

65) art. 767³ i art. 767^{3a} otrzymuje brzmienie:

„Art. 767³. Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisane terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków

nie uzupełniono w terminie. Przepis art. 759 § 2 stosuje się. Na postanowienie o odrzuceniu skargi służy zażalenie.”;

Art. 767^{3a}. Skarga na postanowienie referendarza sądowego przysługuje w przypadkach, w których na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Wniesienie skargi nie powoduje utraty mocy przez zaskarżone postanowienie. Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego, jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu. Rozpoznając skargę, sąd wydaje postanowienie, w którym zaskarżone postanowienie referendarza utrzymuje w mocy albo je zmienia.”;

66) art. 768 otrzymuje brzmienie:

„Art. 768. Na postanowienie sądu w przedmiocie ukarania grzywną przez komornika przysługuje zażalenie.”;

67) art. 770 otrzymuje brzmienie:

„Art. 770. Dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji, w tym koszty poszukiwania majątku dłużnika. Koszty ściąga się wraz z egzekwowanym roszczeniem. Koszt egzekucji ustala postanowieniem komornik, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi.”;

68) art. 773 otrzymuje brzmienie:

„Art. 773. § 1. W razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej co do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego dalsze prowadzenie łącznie obu egzekucji do tej rzeczy lub prawa majątkowego przejmuje ten organ egzekucyjny, który jako pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – organ, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie.

§ 2. Zbieg egzekucji nie wstrzymuje czynności egzekucyjnych.

§ 3. Strona i uczestnik postępowania zawiadamiają komornika o zbiegu egzekucji do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, wskazując datę dokonania każdego zajęcia i wysokość należności, na poczet której zajęcie zostało dokonane.

§ 4. Komornik wydaje postanowienie stwierdzające przekazanie egzekucji sądowej administracyjnemu organowi egzekucyjnemu. Po uprawomocnieniu się postanowienia komornik przesyła administracyjnemu organowi egzekucyjnemu informacje dotyczące wierzyciela i numeru rachunku bankowego, na który mają być przekazywane wyegzekwowane należności pieniężne, oraz sporządzone przez siebie: odpis tytułu wykonawczego z oznaczeniem celu, któremu ma służyć, odpis dokumentu zajęcia oraz

odpisy innych dokumentów niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzekucji. Zamiast powyższych odpisów komornik może przesłać zweryfikowany przez siebie dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego. Komornik zaznacza na odpisie tytułu wykonawczego lub na dokumencie uzyskanym z systemu teleinformatycznego wysokość dotychczasowych kosztów powstałych w egzekucji, której dotyczył zbieg, oraz zakres, w jakim roszczenie wierzyciela zostało zaspokojone.

§ 5. W przypadku, o którym mowa w § 4, komornik:

- 1) zwraca wierzycielowi niewykorzystaną zaliczkę;
- 2) przekazuje administracyjnemu organowi egzekucyjnemu wyegzekwowane kwoty uzyskane wskutek zajęcia rzeczy lub prawa majątkowego, do którego nastąpił zbieg, które nie zostały jeszcze wypłacone wierzycielowi.

§ 6. Komornik, który przejął prowadzenie łącznie egzekucji, prowadzi je w trybie dla niego właściwym. W razie kolejnego zbiegu egzekucji do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego egzekucję administracyjną przejmuje komornik, który prowadzi łącznie egzekucje w wyniku pierwszego zbiegu egzekucji. W takim przypadku przepisu § 4 zdanie pierwsze nie stosuje się.

§ 7. W razie sporu między organami egzekucyjnymi, sąd rejonowy, przy którym działa komornik, na wniosek komornika lub administracyjnego organu egzekucyjnego, rozstrzyga, który organ powinien dalej prowadzić łącznie egzekucje.

§ 8. Na postanowienie sądu, o którym mowa w § 7, przysługuje zażalenie. Zażalenie lub skarga na czynności referendarza sądowego przysługuje również administracyjnemu organowi egzekucyjnemu.”;

67) uchyla się art. 773²;

68) art. 774 otrzymuje brzmienie:

„Art. 774. § 1. Komornik, który przejął prowadzenie łącznie egzekucji administracyjnej i sądowej, postanowi w trybie dla niego właściwym również o wysokości kosztów powstałych w egzekucji, której dotyczył zbieg.

§ 2. Komornik, na żądanie administracyjnego organu egzekucyjnego, informuje ten organ o przebiegu egzekucji.”;

69) w art. 781 § 1 i § 1¹ otrzymują brzmienie:

„§ 1. Tytułowi egzekucyjnemu pochodzącemu od sądu klauzulę wykonalności nadaje sąd pierwszej instancji, w którym sprawa się toczyła lub toczy. Sąd drugiej instancji nadaje klauzulę, dopóki akta sprawy znajdują się w tym sądzie; nie dotyczy to

jednak Sądu Najwyższego oraz przypadków wymienionych w art. 778¹, art. 786, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789.

§ 1¹. Czynności w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym, o których mowa w art. 777 § 1, może wykonywać referendarz sądowy.”;

70) po art. 781¹ dodaje się art. 781² w brzmieniu:

„Art. 781². § 1. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w postaci elektronicznej składa się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Wniosek, o którym mowa w § 1, może dotyczyć tylko jednego bankowego tytułu egzekucyjnego.

§ 3. Czynności sądu, referendarza i przewodniczącego są utrwalane wyłącznie w systemie teleinformatycznym, a wytworzone w ich wyniku dane w postaci elektronicznej opatrywane są bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym.”;

71) w art. 782 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Klauzulę wykonalności nadaje sąd w składzie jednego sędziego na wniosek wierzyciela. Sąd z urzędu nadaje klauzulę wykonalności tytułowi wydanemu w postępowaniu, które zostało lub mogło być wszczęte z urzędu, a także innemu tytułowi, w części, w jakiej obejmuje grzywnę lub karę pieniężną orzeczoną w postępowaniu cywilnym lub opłatę sądową przysługującą Skarbowi Państwa, lub inne koszty postępowania w sprawach cywilnych.”;

72) w art. 783:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności powinno wymieniać także tytuł egzekucyjny, a w razie potrzeby oznaczać świadczenie podlegające egzekucji i zakres egzekucji oraz wskazywać, czy orzeczenie podlega wykonaniu jako prawomocne, czy jako natychmiast wykonalne.”;

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Niezwłocznie po ogłoszeniu postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, a gdy ogłoszenia nie było niezwłocznie po jego wydaniu, klauzulę wykonalności umieszcza się na tytule egzekucyjnym, a w przypadkach, o których mowa w art. 781 § 1², na zweryfikowanym przez sąd dokumencie uzyskanym z systemu teleinformatycznego potwierdzającym istnienie i treść tytułu

egzekucyjnego. Klauzula wykonalności powinna zawierać stwierdzenie, że tytuł egzekucyjny uprawnia do egzekucji, a w razie potrzeby – także informacje wskazane w § 1. Klauzulę wykonalności podpisuje sędzia albo referendarz sądowy.”,

c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu albo referendarza sądowego albo ugoda zawarta przed sądem, postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności jest wydawane bez spisywania odrębnej sentencji, przez umieszczenie na tytule egzekucyjnym klauzuli wykonalności i opatrzenie jej podpisem sędziego albo referendarza sądowego, który wydaje postanowienie. Na oryginale orzeczenia umieszcza się wzmiankę o nadaniu klauzuli wykonalności.”,

d) § 4 otrzymuje brzmienie:

§ 4. Jeżeli tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu albo referendarza sądowego w postaci elektronicznej, postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności jest wydawane bez spisywania odrębnej sentencji, przez umieszczenie klauzuli wykonalności w systemie teleinformatycznym i opatrzenie jej podpisem elektronicznym sędziego albo referendarza sądowego, który wydaje postanowienie.”,

e) po § 4 dodaje się § 4¹ w brzmieniu:

„§ 4¹. Przepisów § 3 i 4 nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 778¹, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789.”;

73) w art. 786² dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Do zamieszczonego w systemie teleinformatycznym tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego stosuje się przepisy dotyczące tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4.”;

74) po art. 794 dodaje się art. 794¹ i art. 794² w brzmieniu:

„Art. 794¹. § 1. Postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności w części, w jakiej przyznano w nim wierzycielowi zwrot kosztów postępowania, podlega wykonaniu bez potrzeby zaopatrywania go w klauzulę wykonalności.

§ 2. W razie wydania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności w sposób określony w art. 783 § 3 albo 4 zd. 1, rozstrzygnięcie o przyznaniu wierzycielowi zwrotu kosztów postępowania umieszcza się w klauzuli wykonalności.

Art. 794². § 1. Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym doręcza się tylko wierzycielowi, z zastrzeżeniem § 3. Jeżeli tytuł egzekucyjny ma postać elektroniczną, doręczenia wierzycielowi dokonuje się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. W razie wydania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności w sposób określony w art. 783 § 3 albo § 4 zd. 1, uzasadnienie postanowienia sporządza się i doręcza wierzycielowi na jego wniosek zgłoszony w terminie tygodniowym od dnia wydania mu tytułu wykonawczego albo zawiadomienia go o utworzeniu tytułu wykonawczego w systemie teleinformatycznym.

§ 3. Dłużnik może żądać sporządzenia uzasadnienia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności i doręczenia postanowienia z uzasadnieniem w terminie tygodniowym od dnia doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Jeżeli postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności zostało wydane bez spisywania odrębnej sentencji, dłużnikowi doręcza się wyłącznie uzasadnienie postanowienia.”;

75) w art. 795:

a) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Termin do wniesienia zażalenia biegnie dla wierzyciela od dnia wydania mu tytułu wykonawczego lub zawiadomienia go o utworzeniu tytułu wykonawczego w systemie teleinformatycznym albo od dnia ogłoszenia postanowienia odmownego, a gdy ogłoszenia nie było – od dnia doręczenia tego postanowienia. Dla dłużnika termin ten biegnie od dnia doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. W razie zgłoszenia wniosku, o którym mowa w art. 794² § 2 albo 3, termin biegnie od dnia doręczenia stronie uzasadnienia postanowienia albo postanowienia z uzasadnieniem.

§ 3. W przypadkach, o których mowa w art. 778¹, art. 786, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789, lub gdy tytułem egzekucyjnym nie jest orzeczenie sądu albo referendarza sądowego, sąd drugiej instancji, uwzględniając zażalenie wierzyciela na postanowienie o odmowie nadania klauzuli wykonalności, uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje wniosek do ponownego rozpoznania, jeżeli zachodzą podstawy do nadania klauzuli wykonalności.”;

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Przepisy § 2 i 3 stosuje się odpowiednio do biegu terminu do wniesienia skargi na postanowienie referendarza sądowego.”;

76) po art. 795² dodaje się art. 795^{2a} w brzmieniu:

„Art. 795^{2a}. W przypadku tytułu egzekucyjnego, o którym mowa w art. 783 § 4, zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego doręcza się wraz ze zweryfikowanym przez sąd dokumentem uzyskanym z systemu teleinformatycznego, potwierdzającym istnienie i treść tytułu egzekucyjnego.”;

77) w art. 795⁵ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przepisy art. 795¹, art. 795² i art. 795^{2a} stosuje się odpowiednio do wydawania przewidzianych w przepisach odrębnych zaświadczeń o utracie lub ograniczeniu wykonalności tytułu egzekucyjnego opatrzonego zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego. Wniosek o wydanie takiego zaświadczenia może także złożyć dłużnik.”;

78) w art. 797 § 1–3 otrzymują brzmienie:

„§ 1. We wniosku lub żądaniu przeprowadzenia egzekucji z urzędu należy wskazać świadczenie, które ma być spełnione. Do wniosku lub żądania należy dołączyć tytuł wykonawczy.

§ 2. Wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4, może być złożony do komornika także za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 3. Jeżeli podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, o którym mowa w art. 783 § 4, do wniosku lub żądania przeprowadzenia egzekucji z urzędu należy dołączyć dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego, umożliwiający organowi egzekucyjnemu weryfikację istnienia i treści tytułu, a w przypadku wszczęcia postępowania egzekucyjnego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wskazuje się tytuł wykonawczy.”;

79) uchyla się art. 797¹;

80) po art. 798 dodaje się art. 798¹ w brzmieniu:

„Art. 798¹. § 1. Jeżeli tytuł wykonawczy obejmuje świadczenie pieniężne w walucie obcej, organ egzekucyjny przelicza tę walutę na walutę polską według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia planu podziału, a jeżeli planu nie sporządzono – na dzień wypłaty kwoty wierzycielowi.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli z tytułu wykonawczego wynika, że świadczenie powinno być spełnione wyłącznie w walucie obcej. W takim przypadku organ egzekucyjny nabywa tę walutę w banku upoważnionym do jej sprzedaży. Wszczynając egzekucję, organ egzekucyjny wyznacza dłużnikowi odpowiedni termin do wskazania takiego banku, a po bezskutecznym upływie terminu

do wskazania banku wzywa wierzyciela. Jeżeli dłużnik ani wierzyciel nie wskażą banku – wskazanie należy do organ egzekucyjny. Bankiem wskazanym przez wierzyciela albo organ egzekucyjny nie może być wierzyciel.”;

81) w art. 799 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wniosek o wszczęcie egzekucji albo żądanie przeprowadzenia egzekucji z urzędu umożliwia prowadzenie egzekucji według wszystkich dopuszczalnych sposobów, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości. Skierowanie egzekucji do nieruchomości dłużnika oraz tych składników jego majątku, do których przepisy o egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio, jest możliwe tylko na wniosek wierzyciela. Wierzyciel może wskazać wybrane przez siebie sposób lub sposoby egzekucji. Komornik powinien zastosować sposób egzekucji najmniej uciążliwy dla dłużnika.”;

82) art. 801 otrzymuje brzmienie:

„Art. 801. Jeżeli wierzyciel lub sąd zarządzający z urzędu przeprowadzenie egzekucji albo uprawniony organ żądający przeprowadzenia egzekucji nie wskaże majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, komornik wzywa dłużnika do złożenia wykazu majątku lub innych wyjaśnień niezbędnych do przeprowadzenia egzekucji.”;

83) po art. 801 dodaje się art. 801¹ i art. 801² w brzmieniu:

„Art. 801¹ § 1. Wzywając dłużnika do złożenia wykazu majątku, komornik uprzedza go o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz poucza, że w razie niezłożenia wykazu majątku wierzyciel będzie mógł zlecić poszukiwanie majątku na koszt dłużnika.

§ 2. Dłużnik składa wykaz majątku przed komornikiem pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.

§ 3. Przepisy art. 913 § 1, art. 916–919 oraz art. 1053 § 2 stosuje się odpowiednio, z tym że postanowienie o ukaraniu dłużnika grzywną wydaje komornik. O przymusowym doprowadzeniu dłużnika albo o zastosowaniu aresztu nieprzekraczającego miesiąca orzeka sąd na wniosek komornika.

Art. 801². Jeżeli w drodze czynności przewidzianych w art. 801 nie udało się ustalić majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, do którego może być skierowana egzekucja, wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie za wynagrodzeniem majątku dłużnika.”;

84) dodaje się art. 804¹ w brzmieniu:

„Art. 804¹. W razie przejścia uprawnienia na inną osobę po wszczęciu postępowania egzekucyjnego osoba ta może wstąpić do postępowania na miejsce wierzyciela za jego zgodą, o ile przejście będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.”;

85) uchyla się art. 823;

86) w art. 824:

a) w § 1 po pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) jeżeli wierzyciel w ciągu sześciu miesięcy nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszono postępowania.”;

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Termin, o którym mowa w § 1 pkt 4, biegnie od dnia dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej, a w razie zawieszenia postępowania – od ustania przyczyny zawieszenia.”;

87) w art. 827 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przed zawieszeniem albo umorzeniem postępowania można wysłuchać wierzyciela i dłużnika.”;

88) art. 830 otrzymuje brzmienie:

„Art. 830. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, jakie przedmioty należące do rolnika prowadzącego gospodarstwo rolne nie podlegają egzekucji, mając na względzie ochronę praw dłużnika oraz sprawność postępowania i skuteczność egzekucji.”;

89) w art. 840 w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.”;

90) w art. 843 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Powództwa przewidziane w niniejszym dziale wytacza się przed sąd rzeczowo właściwy, w którego okręgu prowadzi się egzekucję według przepisów

niniejszego kodeksu. Miejsce prowadzenia egzekucji określa się na podstawie przepisów regulujących właściwość miejscową organu egzekucyjnego także wtedy, gdy do prowadzenia egzekucji został wybrany komornik poza właściwością ogólną.”;

91) w art. 847 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Dłużnik, pod rygorem odpowiedzialności za szkodę, powinien przy zajęciu, a jeżeli jest nieobecny – niezwłocznie po otrzymaniu odpisu protokołu zajęcia, wskazać komornikowi ruchomości znajdujące się w jego władaniu, do których osobom trzecim przysługuje prawo żądania zwolnienia od egzekucji, z podaniem adresów tych osób, oraz powiadomić komornika o wcześniejszych zajęciach tej samej rzeczy dokonanych przez organy egzekucyjne, z podaniem daty tych zajęć i wysokości należności, na poczet których te zajęcia zostały dokonane. Komornik zawiadomi o zajęciu ruchomości osoby wskazane przez dłużnika.”;

92) w art. 855 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których zajęte przedmioty należy złożyć do depozytu sądowego lub oddać na przechowanie określonym instytucjom, mając na względzie ochronę praw stron, sprawność postępowania i skuteczność egzekucji.”;

92) w art. 866²:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Zajęte waluty obce komornik zbywa bankowi upoważnionemu do ich skupu. Komornik wyznacza dłużnikowi tygodniowy termin do wskazania banku, a po bezskutecznym upływie tego terminu do wskazania banku wzywa wierzyciela. Jeżeli dłużnik ani wierzyciel nie wskażą banku, wskazanie banku należy do komornika. Bankiem wskazanym przez wierzyciela albo komornika nie może być wierzyciel.”;

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Przepisu § 3 nie stosuje się, jeżeli tytuł wykonawczy obejmuje świadczenie pieniężne w walucie obcej, która została zajęta.”;

93) w art. 867¹:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przystępujący do przetargu jest obowiązany złożyć rękojmię w wysokości jednej dziesiątej sumy oszacowania, chyba że suma oszacowania jest niższa niż pięć tysięcy złotych.”;

b) dodaje się § 4 i 5 w brzmieniu:

„§ 4. Rękojmi nie składa wierzyciel przystępujący do przetargu, któremu przysługuje wierzytelność o wartości nie niższej od wysokości rękojmi i jeżeli do tej wysokości znajduje ona pokrycie w cenie wywołania wraz z prawami korzystającymi z pierwszeństwa przed tą wierzytelnością.

§ 5. Jeżeli w warunkach przewidzianych w § 4 wartość wierzytelności jest niższa od wysokości rękojmi albo znajduje tylko częściowe pokrycie w cenie wywołania, wysokość rękojmi obniża się – w pierwszym wypadku do różnicy między pełną rękojmią a wartością wierzytelności, w drugim zaś wypadku – do części wartości wierzytelności niepokrytej w cenie wywołania.”;

94) uchyla się art. 868;

95) art. 871 otrzymuje brzmienie:

„Art. 871. Nabywca jest obowiązany zapłacić cenę nabycia natychmiast po udzieleniu mu przybicia. Gdy jednak cena nabycia przewyższa pięćset złotych, obowiązek nabywcy ogranicza się do złożenia natychmiast jednej piątej ceny, nie mniej jednak niż pięćset złotych, przy czym reszta, po potrąceniu uiszczonej rękojmi, powinna być uiszczona do godziny piętnastej dnia następnego. Jeżeli ten dzień przypada w sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, to cena powinna być uiszczona w następnym dniu po dniu lub dniach wolnych od pracy.”;

96) w art. 872 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Od nabywcy zwolnionego z obowiązku wpłacenia rękojmi, który nie dopełnił obowiązku zapłaty ceny lub jej części w przepisany terminie, komornik ściągnie sumę odpowiadającą jednej dziesiątej części sumy oszacowania, na którą będzie zaliczona kwota wpłacona przez nabywcę.”;

97) w części trzeciej w tytule II w dziale I po rozdziale 2 dodaje się rozdział 3 w brzmieniu:

„Rozdział 3

Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej

Art. 879¹. Do sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej stosuje się przepisy rozdziału 2 z odrębnościami wynikającymi z niniejszego rozdziału.

Art. 879². Komornik dokonuje sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej, gdy wierzyciel złożył wniosek o dokonanie sprzedaży w takim trybie, a zajęte ruchomości zostały oddane pod dozór innej osobie niż dłużnik.

Art. 879³. Wniosek o dokonanie sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej powinien być zgłoszony przed wyznaczeniem terminu licytacji lub wraz z wnioskiem o wyznaczenie drugiej licytacji.

Art. 879⁴. § 1. Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej jest dokonywana za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Komornik ogłosi o licytacji także przez obwieszczenie w systemie teleinformatycznym, w którym wymieni sposób, termin i warunki przeprowadzenia takiej sprzedaży.

§ 3. Dostęp do systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną zapewnia się w sądzie rejonowym.

Art. 879⁵. § 1. Przystępujący do przetargu składa rękojmię za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Rękojmia może być także złożona bezpośrednio komornikowi, który potwierdza ten fakt w systemie teleinformatycznym.

Art. 879⁶. Osobie ofiarującej najwyższą cenę w chwili zakończenia licytacji komornik natychmiast po zakończeniu licytacji udziela przybicia w systemie teleinformatycznym.

Art. 879⁷. O przybiciu komornik zawiadamia wierzyciela i dłużnika. Licytantom zawiadomienie przesyła się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 879⁸. Zrzeczenie, o którym mowa w art. 870 § 3, jest dokonywane wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 879⁹. Nabywca jest obowiązany zapłacić cenę nabycia do godziny piętnastej dnia następnego po zawiadomieniu o udzieleniu przybicia. Jeżeli ten dzień przypada w sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, to cena powinna być uiszczona w następnym dniu po dniu lub dniach wolnych od pracy. Cena nabycia może być zapłacona za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 879¹⁰. § 1. Wybór przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 865 § 1, lub przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 866¹ oraz art. 866² § 1 i 2, może być dokonany na wniosek wierzyciela za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Komornik, może sprzedać ruchomości, o których mowa w art. 864 § 2, w trybie określonym w § 1, oraz dokonać wyboru osoby, której sprzeda ruchomość, w trybie określonym w art. 864¹.

Art. 879¹¹. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy tryb przeprowadzenia licytacji publicznej,
 - 2) szczegółowy tryb sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej,
 - 3) sposób wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną do czynności, o których mowa w art. 879¹⁰,
- mając na względzie zapewnienie ochrony praw osób uczestniczących w licytacji, sprawne prowadzenie postępowania, skuteczne prowadzenie egzekucji oraz zapewnienie bezpieczeństwa posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej.”;
- 98) w art. 881 w § 3 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
- „3) w razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, w przypadku gdy kwoty znajdujące się na rachunku nie wystarczają na pokrycie wszystkich egzekwowanych świadczeń, dokonywał wypłat na rzecz tego organu, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie, oraz niezwłocznie zawiadomił o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane.”;
- 99) w art. 889 w § 1:
- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przesyła do banku, w którym dłużnik posiada rachunek, zawiadomienie o zajęciu wierzytelności pieniężnej dłużnika pochodzącej z rachunku bankowego, w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy, do wysokości należności będącej przedmiotem egzekucji wraz z kosztami egzekucyjnymi i wzywa bank, aby nie dokonywał wypłat z rachunku do wysokości zajętej wierzytelności bez zgody komornika, lecz przekazał bezzwłocznie zajętą kwotę na pokrycie należności albo zawiadomił komornika w terminie siedmiu dni o przeszkodzie do przekazania zajętej kwoty; zawiadomienie jest skuteczne także w wypadku niewskazania rachunku bankowego, w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy;”;
 - b) dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) w razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, w przypadku gdy kwoty znajdujące się na rachunku nie wystarczają na pokrycie wszystkich egzekwowanych świadczeń, dokonywał wypłat na rzecz tego organu, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na

rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie, oraz niezwłocznie zawiadomił o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane.”;

100) art. 889¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 889¹ § 1. Jeżeli zajęto rachunek bankowy prowadzony w walucie obcej, bank przekazuje komornikowi należność w walucie polskiej przeliczonej według kursu kupna waluty obcej, w której jest prowadzony rachunek, ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu przekazania należności komornikowi.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli tytuł wykonawczy obejmuje świadczenie pieniężne podlegające spełnieniu wyłącznie w walucie obcej, w której jest prowadzony rachunek bankowy.”;

101) art. 891 otrzymuje brzmienie:

„Art. 891. W razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej wierzytelności z rachunku bankowego, w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy dłużnika, w przypadku gdy kwoty znajdujące się na rachunku bankowym, w tym rachunku bankowym obejmującym wkład oszczędnościowy, nie wystarczają na pokrycie wszystkich egzekwowanych świadczeń, bank jest obowiązany dokonywać wypłat z tego rachunku na rzecz organu, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie, oraz niezwłocznie zawiadomić o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zostały dokonane zajęcia.”;

102) w art. 891¹ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko dłużnikowi można zająć wierzytelność z rachunku wspólnego prowadzonego dla dłużnika i osób trzecich. Dalsze czynności egzekucyjne będą prowadzone do udziału przypadającego dłużnikowi w rachunku wspólnym stosownie do treści umowy rachunku bankowego, którą dłużnik jest obowiązany przedłożyć komornikowi w terminie tygodnia od daty zajęcia. Przepisy o wyjawieniu majątku stosuje się odpowiednio. Jeżeli umowa nie określa udziału w rachunku wspólnym albo gdy dłużnik nie przedłoży umowy,

domniemywa się, że udziały są równe. Po ustaleniu udziału dłużnika zwalnia się pozostałe udziały od egzekucji.”;

103) po art. 893⁴ dodaje się art. 893⁵ w brzmieniu:

„Art. 893⁵. Zawiadomienia i powiadomienia, o których mowa w art. 889 § 1 pkt 1 , art. 889 § 3, art. 891 oraz art. 893¹ § 1, przesyła się do banku i komornika za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego.”;

104) w art. 896 w § 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wezwie dłużnika wierzytelności, aby w razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, w przypadku gdy świadczenie nie wystarcza na pokrycie wszystkich egzekwowanych należności, uiszczał je na rzecz tego organu egzekucyjnego, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie, oraz aby niezwłocznie zawiadomił o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane.”;

105) po art. 902¹ dodaje się art. 902² i art. 902³ w brzmieniu:

„Art. 902². Zajęcie wierzytelności z tytułu nadpłaty lub zwrotu podatku w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749) obejmuje także wierzytelności przyszłe, wynikające z nadpłaty lub zwrotu podatku powstałych z tego tytułu w roku kalendarzowym, w którym dokonano zajęcia.

Art. 902³. Dłużnik wierzytelności z tytułu nadpłaty lub zwrotu podatku składa oświadczenie, o którym mowa w art. 896 § 2, dopiero po powstaniu zajętej wierzytelności, a przed jej powstaniem – gdy wierzytelność nie należy do jego własności.”;

106) w art. 910 w § 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wezwie osobę, która z zajętego prawa jest obciążona obowiązkiem względem dłużnika, aby w razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, w przypadku gdy świadczenie pieniężne nie wystarcza na pokrycie wszystkich egzekwowanych należności, uiszczała je na rzecz tego organu egzekucyjnego, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie, oraz aby

niezwłocznie zawiadomiła o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane.”;

107) w art. 911⁸ w § 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wezwie podmiot prowadzący działalność maklerską, w którym dłużnik ma rachunek, aby w razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, w przypadku gdy świadczenie pieniężne nie wystarcza na pokrycie wszystkich egzekwowanych należności, uiszczal je na rzecz tego organu egzekucyjnego, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie, oraz aby niezwłocznie zawiadomił o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zajęcia zostały dokonane.”;

120) uchyla się art. 920²;

121) w art. 947 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób przeprowadzenia opisu i oszacowania nieruchomości, mając na względzie zapewnienie prawidłowej wyceny nieruchomości, przepisy o gospodarce nieruchomościami oraz sprawność postępowania i skuteczność egzekucji.”;

122) w art. 948 po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Jeżeli wniosek o wszczęcie nowej egzekucji złożono przed upływem trzech lat od daty umorzenia postępowania, w którym dokonano opisu i oszacowania, komornik dokona nowego opisu i oszacowania tylko na wniosek wierzyciela lub dłużnika. Dłużnik może złożyć taki wniosek przed upływem dwóch tygodni od daty doręczenia mu wezwania do zapłaty, o czym należy go pouczyć przy doręczeniu wezwania.”;

123) art. 967 otrzymuje brzmienie:

„Art. 967. Po uprawomocnieniu się postanowienia o przybiciu komornik wzywa licytanta, który uzyskał przybicie (nabywcę), aby w ciągu dwóch tygodni od otrzymania wezwania złożył na rachunek depozytowy sądu cenę nabycia z potrąceniem rękojmi złożonej w gotówce. Na wniosek nabywcy komornik może oznaczyć dłuższy termin uiszczenia ceny nabycia, nieprzekraczający jednak miesiąca.”;

124) art. 972 otrzymuje brzmienie:

„Art. 972. Licytacja odbywa się publicznie w obecności i pod nadzorem sędziego albo referendarza sądowego.”;

125) w art. 985 uchyla się § 2;

126) art. 986 otrzymuje brzmienie:

„Art. 986. Skargę na czynności komornika w toku licytacji aż do zamknięcia przetargu zgłasza się ustnie sędziemu albo referendarzowi sądowemu nadzorującemu licytację, który natychmiast ją rozstrzyga.”;

127) w art. 1024 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Świadczenie pieniężne w walucie obcej uwzględnia się w planie podziału w wysokości przeliczonej na walutę polską według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia sporządzenia planu podziału.”;

128) w art. 1027 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Zarzuty przeciwko planowi podziału wnosi się do komornika w terminie dwóch tygodni od daty zawiadomienia.”;

129) art. 1035 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1035. Niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o przysądzeniu własności komornik sporządza plan podziału.”;

130) w art. 1037 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Jeżeli przy sporządzaniu planu podziału okaże się, że nabywca uiszczając cenę, potrącił wierzytelność, która się w niej nie mieści, komornik przedstawia akta sądowi, który postanowieniem zobowiąże nabywcę do uzupełnienia ceny w ciągu tygodnia. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

§ 2. W planie podziału komornik wymienia osoby, dla których jest przeznaczona suma przypadająca od nabywcy. W tej części plan podziału będzie dla nich stanowić tytuł egzekucyjny przeciwko nabywcy.”;

131) w art. 1040 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Suma wydzielona na zaspokojenie wierzytelności zależnych od warunku rozwiązującego będzie wydana wierzycielowi bez zabezpieczenia. Jeżeli jednak obowiązek zabezpieczenia zwrotu ciąży na wierzycielu z mocy istniejącego między nim a dłużnikiem stosunku prawnego, komornik zarządza złożenie wydzielonej sumy na rachunek depozytowy sądu.”;

132) po art. 1040 dodaje się art. 1040¹ w brzmieniu:

„Art. 1040¹. Plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji wykonuje komornik.”;

133) w art. 1081 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli egzekucja dotyczy alimentów lub renty mającej charakter alimentów, wnioski o wszczęcie egzekucji można zgłosić również do komornika sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela.”;

134) w art. 1086:

a) uchyla się § 3,

b) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Bezskuteczność egzekucji nie stanowi podstawy umorzenia postępowania. Przepisu art. 824 § 1 pkt 4 nie stosuje się.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2013 r. poz. 267) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 62 otrzymuje brzmienie:

„Art. 62. W przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej co do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego dalsze prowadzenie łącznie obu egzekucji przejmuje ten organ egzekucyjny, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – organ, który dokonał zajęcia na poczet należności o wyższej kwocie.”;

3) po art. 62 dodaje się art. 62a–62h w brzmieniu:

„Art. 62a. Zbieg egzekucji administracyjnej i sądowej nie wstrzymuje czynności egzekucyjnych.

Art. 62b. W przypadku przejęcia przez komornika sądowego egzekucji administracyjnej, zgodnie z art. 62, organ egzekucyjny, o którym mowa w art. 19, przekazuje komornikowi sądowemu odpis tytułu wykonawczego z oznaczeniem celu, któremu ma służyć, odpis dokumentu zajęcia oraz odpisy innych dokumentów niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzekucji. Zamiast odpisów mogą być przekazane dokumenty uzyskane z systemu teleinformatycznego. Organ egzekucyjny zaznacza na odpisie tytułu wykonawczego lub na dokumencie uzyskanym z systemu teleinformatycznego wysokość dotychczasowych kosztów powstałych w egzekucji, której dotyczył zbieg, oraz zakres, w jakim należność została zaspokojona.

Art. 62c. W przypadkach, o których mowa w art. 62b, organ egzekucyjny:

1) zwraca wierzycielowi niewykorzystaną zaliczkę;

- 2) przekazuje komornikowi sądowemu kwoty uzyskane wskutek zajęcia rzeczy lub prawa majątkowego, do którego nastąpił zbieg, które nie zostały jeszcze wypłacone wierzycielowi.

Art. 62d. Organ egzekucyjny przejmujący prowadzenie łącznie egzekucji zawiadamia o przejściu egzekucji wierzyciela, zobowiązanego, dłużnika zajętej wierzytelności oraz organ egzekucyjny, od którego przejęto prowadzenie egzekucji.

Art. 62e. W razie sporu pomiędzy organami egzekucyjnymi, o których mowa w art. 62b, organ egzekucyjny określony w art. 19, może wystąpić do sądu rejonowego, przy którym działa komornik sądowy, z wnioskiem o rozstrzygnięcie, który organ powinien dalej prowadzić łącznie egzekucje.

Art. 62f. § 1. Organ egzekucyjny określony w art. 19, który przejął prowadzenie łącznie egzekucji do rzeczy lub prawa majątkowego, do których nastąpił zbieg, prowadzi je w trybie egzekucji administracyjnej.

§ 2. Na żądanie komornika sądowego organ egzekucyjny, który przejął prowadzenie łącznie egzekucji, informuje o jej przebiegu.

Art. 62g. W przypadku kolejnego zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, egzekucję sądową przejmuje organ egzekucyjny, który prowadzi łącznie egzekucję w wyniku pierwszego zbiegu. Przepisy art. 62a–62d i art. 62f stosuje się odpowiednio.

Art. 62h. § 1. Organ egzekucyjny prowadzący łącznie egzekucje kończy w formie postanowienia, egzekucję sądową z rzeczy lub prawa majątkowego, jeżeli jej dalsze prowadzenie jest niemożliwe, niecelowe lub jeżeli jest oczywiste, że nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów tej egzekucji.

§ 2. O zakończeniu egzekucji organ egzekucyjny zawiadamia wierzyciela, zobowiązanego, dłużnika zajętej wierzytelności oraz organ egzekucyjny prowadzący postępowanie egzekucyjne.

§ 3. Zakończenie egzekucji powoduje uchylenie czynności egzekucyjnych podjętych w tej egzekucji.

§ 4. Na postanowienie, o którym mowa w § 1, zażalenie przysługuje wierzycielowi i organowi egzekucyjnemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne.”;

- 4) art. 63 otrzymuje brzmienie:

„Art. 63. § 1 W przypadku zbiegu egzekucji administracyjnych co do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, prowadzonych przez organy egzekucyjne, o których mowa w art. 19, przepisy art. 62-62d i art. 62f-62h stosuje się odpowiednio.

§ 2. W przypadku sporu pomiędzy organami egzekucyjnymi, o których mowa w art. 19, w jednym województwie, organ egzekucyjny pozostający w sporze występuje do właściwego miejscowo dyrektora izby skarbowej o rozstrzygnięcie, który organ powinien dalej prowadzić łącznie egzekucję.

§ 3. W przypadku sporu pomiędzy organami egzekucyjnymi, o których mowa w art. 19, w różnych województwach, organ egzekucyjny pozostający w sporze, występuje do ministra właściwego do spraw finansów publicznych o rozstrzygnięcie, który organ powinien dalej prowadzić łącznie egzekucję”;

5) w art. 64b po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) kosztów dostępu do systemu teleinformatycznego obsługującego egzekucję z rachunku bankowego”;

6) w art. 67 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Jeżeli zawiadomienie o zajęciu prawa majątkowego przesyła się do dłużnika zajętej wierzytelności za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie tej wierzytelności, w zawiadomieniu o zajęciu nie umieszcza się odcisku pieczęci organu egzekucyjnego.”;

7) po art. 69 dodaje się art. 69a w brzmieniu:

„Art. 69a. § 1. W razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej albo egzekucji administracyjnych co do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, gdy zajęte kwoty nie wystarczają na pokrycie egzekwowanych należności, dłużnik zajętej wierzytelności przekazuje należność na rzecz tego organu, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności pieniężnych w wyższej kwocie.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, dłużnik zajętej wierzytelności, pod rygorem odpowiedzialności za szkodę, zawiadamia o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności pieniężnych, na poczet których zajęcia zostały dokonane.

§ 3. Obowiązek, o którym mowa w § 2, spoczywa również na zobowiązanym w przypadku zbiegu egzekucji do rzeczy lub prawa majątkowego, którego warunkiem wykonywania jest posiadanie dokumentu.”;

8) uchyla się art. 70a i art. 70b;

9) uchyla się art. 73;

10) w art. 79 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Przy egzekucji ze świadczeń stosuje się odpowiednio art. 75.”;

11) w art. 80 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ egzekucyjny dokonuje zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego przez przesłanie do banku zawiadomienia o zajęciu wierzytelności pieniężnej zobowiązanego z rachunku bankowego do wysokości egzekwowanej należności pieniężnej wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie dochodzonej wierzytelności oraz kosztami egzekucyjnymi. Organ egzekucyjny jednocześnie wzywa bank, aby bez zgody organu egzekucyjnego nie dokonywał wypłat z rachunku bankowego do wysokości zajętej wierzytelności, lecz bezzwłocznie przekazał zajętą kwotę organowi egzekucyjnemu na pokrycie egzekwowanej należności albo zawiadomił organ egzekucyjny, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, o przeszkodzie w dokonaniu wpłaty, w tym również o nieprowadzeniu rachunku bankowego zobowiązanego.”;

12) art. 82 otrzymuje brzmienie:

„Art. 82. W razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej lub zbiegu egzekucji administracyjnych co do tej samej wierzytelności z rachunku bankowego przepisy art. 81 § 4-5 stosuje się odpowiednio.”;

13) po art. 86a dodaje się art. 86b w brzmieniu:

„Art. 86b. § 1. Zawiadomienia i wezwania, o których mowa w przepisach niniejszego rozdziału, przesyła się do banku i organu egzekucyjnego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego, chyba że jest to niemożliwe z przyczyn technicznych.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do egzekucji z wkładów oszczędnościowych gromadzonych w spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych.”;

14) po art. 89 dodaje się art. 89a i art. 89b w brzmieniu:

„Art. 89a. Zajęcie wierzytelności z tytułu nadpłaty lub zwrotu podatku w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U.

z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.⁷⁾) obejmuje także wierzytelności przyszłe, wynikające z nadpłaty lub zwrotu podatku powstałych w roku kalendarzowym, w którym dokonano zajęcia.

Art. 89b. Dłużnik zajętej wierzytelności składa oświadczenie, o którym mowa w art. 89 § 3 pkt 1, dopiero po powstaniu zajętej wierzytelności, a przed jej powstaniem – gdy wierzytelność nie należy do jego własności.”;

- 15) uchyla się art. 94c;
- 16) uchyla się art. 96e;
- 17) uchyla się art. 96h § 5;
- 18) art. 115a otrzymuje brzmienie:

„Art. 115a. § 1. Organ egzekucyjny dokonuje podziału kwoty uzyskanej ze sprzedaży rzeczy lub realizacji prawa majątkowego, do których wystąpił zbieg egzekucji.

§ 2. Jeżeli kwoty uzyskane ze sprzedaży rzeczy lub realizacji prawa majątkowego wystarczają na zaspokojenie wierzycieli, organ egzekucyjny bezzwłocznie przekazuje wierzycielom przypadającą im kwotę.

§ 3. W przypadku, gdy kwoty uzyskane ze sprzedaży rzeczy lub realizacji prawa majątkowego nie wystarczają na zaspokojenie wierzycieli, organ egzekucyjny informuje wierzycieli o sposobie podziału kwoty uzyskanej z egzekucji. Jeżeli egzekucja jest prowadzona z prawa majątkowego realizowanego okresowo, organ egzekucyjny informuje też, w jakim procencie przypada na każdego wierzyciela udział w kwotach uzyskanych z egzekucji.

§ 4. Wierzycielowi przysługuje prawo złożenia wniosku o wydanie postanowienia w sprawie podziału kwoty uzyskanej z egzekucji. Wniosek składa się w terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji. We wniosku należy wskazać przyczyny, z powodu których wierzyciel nie zgadza się z podziałem.

§ 5. Wniosek w sprawie podziału kwoty uzyskanej z egzekucji rozpatruje organ egzekucyjny, zawiadamiając wierzycieli uczestniczących w podziale o złożonym wniosku i możliwości wzięcia czynnego udziału w tym postępowaniu. Na postanowienie organu egzekucyjnego przysługuje wierzycielom i zobowiązanemu zażalenie.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2012 r. poz. 1101, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 35.

§ 6. W przypadku, gdy postanowienie w sprawie podziału kwoty uzyskanej z egzekucji stało się ostateczne, organ egzekucyjny przystępuje do jego wykonania.”;

19) w art. 168c dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Wierzyciel może dochodzić odszkodowania od zobowiązanego na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego za szkody wyrządzone wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 69a § 3.”;

20) w art. 168d § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Karę, o której mowa w § 1, można nałożyć również na zobowiązanego, który nie powiadamia organu egzekucyjnego o zmianie miejsca swego pobytu lub o zajęciu przez inny organ egzekucyjny rzeczy lub prawa majątkowego, do których nastąpił zbieg egzekucji, a także zarządcę nieruchomości, który bez usprawiedliwionej przyczyny nie składa sprawozdania lub nie wykonuje polecenia organu egzekucyjnego.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) Art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Art. 49. 1. Okręgowa rada adwokacka prowadzi listę adwokatów i aplikantów adwokackich, mających siedzibę zawodową na terenie izby.

2. Okręgowa rada adwokacka prowadzi listę prawników zagranicznych na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

3. Okręgowa rada adwokacka udostępnia niezwłocznie Naczelnej Radzie Adwokackiej aktualne informacje o adwokatach, aplikantach adwokackich i prawnikach zagranicznych wpisanych na listę. Informacja obejmuje imię i nazwisko adwokata lub aplikanta adwokackiego, datę i numer wpisu na listę, datę skreślenia adwokata lub aplikanta adwokackiego z listy, informacje o zawieszeniu w czynnościach zawodowych, a w przypadku aplikantów adwokackich – także rok aplikacji.”;

2) po art. 58 dodaje się art. 58a w brzmieniu:

„Art. 58a. 1. Na podstawie aktualnych informacji udostępnianych przez okręgowe rady adwokackie Naczelna Rada Adwokacka prowadzi w systemie teleinformatycznym listę adwokatów, aplikantów adwokackich i prawników zagranicznych, która zawiera imię i nazwisko, nazwę właściwej okręgowej rady adwokackiej, datę i numer wpisu adwokata, aplikanta adwokackiego lub prawnika zagranicznego na listę, datę skreślenia

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 166, poz. 1317, Nr 210, poz. 1628 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 7, poz. 45, Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

adwokata, aplikanta adwokackiego lub prawnika zagranicznego z listy, informacje o zawieszeniu w czynnościach zawodowych, a w przypadku aplikantów – także rok aplikacji.

2. Naczelna Rada Adwokacka zapewnia sądom, Prokuratorowi Generalnemu, prokuratorom powszechnych i wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz prokuratorom Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu dostęp do listy adwokatów, aplikantów adwokackich i prawników zagranicznych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

3. Naczelna Rada Adwokacka udostępnia na swojej stronie internetowej informację o adwokatach, aplikantach adwokackich i prawnikach zagranicznych obejmującą imię i nazwisko adwokata, aplikanta adwokackiego i prawnika zagranicznego oraz numer wpisu na listę.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając zgodność z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania określonymi na podstawie przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zapewnienie bezpieczeństwa danych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 52 dodaje się ust. 4–6 w brzmieniu:

„4. Rada okręgowej izby radców prawnych prowadzi listę radców prawnych i aplikantów radcowskich mających miejsce zamieszkania na terenie izby.

5. Rada okręgowej izby radców prawnych prowadzi listę prawników zagranicznych na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

6. Rada okręgowej izby radców prawnych udostępnia niezwłocznie Krajowej Radzie Radców Prawnych aktualne informacje o radcach prawnych, aplikantach radcowskich i prawnikach zagranicznych wpisanych na listę. Informacja obejmuje imię i nazwisko radcy prawnego, aplikanta radcowskiego lub prawnika zagranicznego, datę i numer wpisu na listę, datę skreślenia radcy prawnego, aplikanta radcowskiego lub

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

prawnika zagranicznego z listy, informacje o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, a w przypadku aplikantów radcowskich – także rok aplikacji.”;

2) po art. 60 dodaje się art. 60¹ w brzmieniu:

„Art. 60¹. 1. Na podstawie aktualnych informacji udostępnianych niezwłocznie przez rady okręgowych izb radców prawnych Krajowa Rada Radców Prawnych prowadzi w systemie teleinformatycznym listę radców prawnych, aplikantów radcowskich i prawników zagranicznych, która zawiera imię i nazwisko, nazwę właściwej rady okręgowej izby radców prawnych, datę i numer wpisu radcy prawnego, aplikanta radcowskiego lub prawnika zagranicznego na listę, datę skreślenia radcy prawnego, aplikanta radcowskiego lub prawnika zagranicznego z listy, informacje o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, a w przypadku aplikantów – także rok aplikacji.

2. Krajowa Rada Radców Prawnych zapewnia sądom dostęp do listy radców prawnych, aplikantów radcowskich i prawników zagranicznych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

3. Krajowa Rada Radców Prawnych udostępnia na swojej stronie internetowej informację o radcach prawnych, aplikantach radcowskich i prawnikach zagranicznych obejmującą imię i nazwisko radcy prawnego, aplikanta radcowskiego lub prawnika zagranicznego oraz numer wpisu na listę.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając zgodność z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania określonymi na podstawie przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zapewnienie bezpieczeństwa danych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, Nr 240, poz. 1430 oraz z 2012 r. poz. 637) w art. 44b dodaje się ust. 4–6 w brzmieniu:

„4. Prokurator apelacyjny, prokurator okręgowy, Naczelny Prokurator Wojskowy oraz Prezes Instytutu Pamięci Narodowej udostępniają niezwłocznie Prokuratorowi Generalnemu aktualne informacje o prokuratorach i asesorach prokuratorskich. Informacja obejmuje imię i nazwisko prokuratora lub asesora prokuratorskiego, datę

jego powołania lub odpowiednio mianowania, a także informację o zawieszeniu w czynnościach zawodowych.

5. Na podstawie aktualnych informacji udostępnianych przez prokuratora apelacyjnego, prokuratora okręgowego, Naczelnego Prokuratora Wojskowego oraz Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej Prokurator Generalny prowadzi w systemie teleinformatycznym wykaz prokuratorów i asesorów prokuratorskich, który obejmuje imię i nazwisko prokuratora lub asesora prokuratorskiego, datę jego powołania lub odpowiednio mianowania, a także informację o zawieszeniu w czynnościach zawodowych.

6. Prokurator Generalny zapewnia sądom dostęp do aktualnego wykazu prokuratorów i asesorów prokuratorskich za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158, z późn. zm.¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 95h otrzymuje brzmienie:

„Art. 95h. § 1. Notariusz niezwłocznie po sporządzeniu aktu poświadczenia dziedziczenia dokonuje jego wpisu do Rejestru Spadkowego przez wprowadzenie, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, danych, o których mowa w art. 95h¹ pkt 3–6. Notariusz opatruje wpis bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

§ 2. Z chwilą dokonania wpisu w Rejestrze Spadkowym notariusz otrzymuje, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, zawiadomienie o zarejestrowaniu oraz możliwości uzyskania potwierdzenia zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia ze wskazaniem numeru wynikającego z kolejności wpisu. W tym samym trybie notariusz uzyskuje zawiadomienie o niezarejestrowaniu aktu poświadczenia dziedziczenia.

§ 3. Wzmiankę o zarejestrowaniu umieszcza się na akcie poświadczenia dziedziczenia, wskazując numer wynikający z kolejności wpisu, a także dzień, miesiąc i rok oraz godzinę i minutę dokonanego wpisu.

§ 4. Zarejestrowanie nie następuje, jeżeli został już uprzednio zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia danego spadku.”;

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 37, poz. 286 i Nr 166, poz. 1317, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 85, poz. 458, Nr 87, poz. 483, Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

2) po art. 95h dodaje się art. 95h¹ w brzmieniu:

„Art. 95h¹. Rejestr Spadkowy zawiera:

- 1) numer wynikający z kolejności wpisu;
 - 2) dzień, miesiąc i rok oraz godzinę i minutę dokonania wpisu;
 - 3) dzień, miesiąc i rok oraz miejsce sporządzenia aktu poświadczenia dziedziczenia;
 - 4) imię, nazwisko i siedzibę kancelarii notariusza, a jeżeli akt poświadczenia dziedziczenia sporządził zastępca notariusza – także imię i nazwisko zastępcy;
 - 5) dzień, miesiąc i rok postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, postanowienia uchylającego lub zmieniającego postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku albo postanowienia uchylającego akt poświadczenia dziedziczenia, sygnaturę akt sprawy oraz nazwę sądu, który wydał postanowienie;
 - 6) imię i nazwisko spadkodawcy, imiona jego rodziców oraz numer PESEL, jeżeli go posiadał;
 - 7) datę i miejsce zgonu spadkodawcy oraz jego ostatnie miejsce zamieszkania.”;
- 3) art. 95i otrzymuje brzmienie:

„Art. 95i. § 1. Krajowa Rada Notarialna tworzy system teleinformatyczny do prowadzenia Rejestru Spadkowego oraz zapewnia notariuszom i prezesom sądów oraz osobom przez nich wyznaczonym dostęp do tego systemu w celu dokonywania wpisów, dostęp do danych z rejestru oraz ochronę tych danych przed nieuprawnionym dostępem. Podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu zapewnia notariuszowi oraz prezesowi sądu lub osobie przez niego wyznaczonej dostęp do Rejestru obejmujący dane, o których mowa w art. 95h¹.

§ 2. Krajowa Rada Notarialna udostępnia w systemie teleinformatycznym informacje o zarejestrowanych aktach poświadczenia dziedziczenia i postanowieniach o stwierdzeniu nabycia spadku obejmujące dane, o których mowa w art. 95h¹ pkt 1–6.

§ 3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej, określi w drodze rozporządzenia, wysokości i zasady ponoszenia opłat za wpisy dokonywane w Rejestrze Spadkowym przez notariuszy lub

prezesów sądów albo osoby przez niego wyznaczone, mają na względzie zasadę samofinansowania Rejestru oraz niedochodowy charakter jego prowadzenia.”

4) art. 95k otrzymuje brzmienie:

„Art. 95k. §1. W przypadku uchylenia aktu poświadczenia dziedziczenia notariusz czyni o tym wzmiankę na akcie poświadczenia dziedziczenia.

§ 2. Prezes Krajowej Rady Notarialnej niezwłocznie poleca wykreślenie z Rejestru Spadkowego uchylonego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku lub aktu poświadczenia dziedziczenia albo poleca dokonanie odpowiedniej zmiany wpisu postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.”

5) w art. 97 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Elektroniczne poświadczenie dokumentu opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262).”

Art. 8. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376 oraz z 2012 r. poz. 759 i 1544) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17b:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe czynności Krajowej Rady Komorniczej umożliwiające komornikom prowadzenie egzekucji na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego, szczegółowe czynności komornika w egzekucji prowadzonej na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego oraz szczegółowy sposób dokonywania czynności przy użyciu systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej, dostępność akt egzekucyjnych dla stron postępowania egzekucyjnego oraz jego sprawność.”,

b) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Pochodzący od komornika dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne ma moc dokumentu wydanego przez

komornika, o ile posiada cechy umożliwiające jego weryfikację w tym systemie teleinformatycznym.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie egzekucyjne, mając na względzie minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych oraz potrzebę ochrony praw osób uczestniczących w postępowaniach.”;

2) w art. 49 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/10 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.”;

3) w art. 39 w ust. 2 w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) koszty dostępu do systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego.”;

4) w art. 85 w ust. 1 w pkt 19 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 20 i 21 w brzmieniu:

„20) współpraca z podmiotem prowadzącym system teleinformatyczny obsługujący egzekucję z rachunków bankowych;

21) utworzenie i prowadzenie systemu teleinformatycznego obsługującego licytacje publiczne.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.¹²⁾) w art. 76 dodaje się § 5 w brzmieniu:

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 35.

„§ 5. W razie zajęcia wierzytelności z tytułu nadpłaty podatku, zaliczenie tej nadpłaty na poczet zaległości podatkowych oraz odsetek za zwłokę ma pierwszeństwo przed realizacją zajęcia.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, 1385 i 1529) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 54 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym obowiązuje zajęcie, do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, przysługującego pracownikowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych.”;

2) w art. 96:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Bankowe tytuły egzekucyjne, o których mowa w ust. 1, są wystawiane wyłącznie w systemie teleinformatycznym i opatrywane bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262).”.

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W bankowym tytule egzekucyjnym należy oznaczyć bank, który go wystawił i na rzecz którego ma być prowadzona egzekucja, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia i numer bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone roszczenia, wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia oraz kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny. Odsetki zmienne mogą być wyrażone wyłącznie na podstawie stopy referencyjnej ustalonej przez Radę Polityki Pieniężnej i ogłaszanej w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego albo stopy procentowej pochodzącej z innego

publicznie dostępnego źródła, która może być zweryfikowana przez strony czynności bankowej.”,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, strukturę bankowego tytułu egzekucyjnego i formularza zawierającego oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej, dostępność akt egzekucyjnych dla stron i sprawne prowadzenie postępowania egzekucyjnego.”;

3) art. 97 otrzymuje brzmienie:

„Art. 97. 1. Bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo udzieliła zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia.

2. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji składa się na formularzu w postaci w postaci papierowej albo elektronicznej.

3. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji określa kwotę zadłużenia, do której dłużnik poddaje się egzekucji, czynność bankową, z której wynika zadłużenie, oraz termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Dłużnik może się również poddać egzekucji wydania rzeczy, w przypadku gdy ustanowiono zastaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności w celu zabezpieczenia roszczenia.

4. Do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, poza bankowym tytułem egzekucyjnym w postaci elektronicznej, dołącza się odpisy dokumentów poświadczonych elektronicznie. Odpis powinien zostać poświadczony przez wnioskodawcę za zgodność z oryginałem.”;

4) po art. 112b dodaje się art. 112c i art. 112d w brzmieniu:

„Art. 112c. Banki prowadzą system teleinformatyczny obsługujący zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego.

Art. 112d. 1. Bank, wykonując zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego, w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy dłużnika, jest obowiązany posługiwać się systemem teleinformatycznym obsługującym zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego, określonym w art. 112c.

2. Obowiązek określony w ust. 1 dotyczy także przedstawicielstw banków zagranicznych na terenie kraju.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące identyfikacji banku w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 112c, sposób posługiwania się podpisem elektronicznym na potrzeby autoryzacji treści przesyłanych w tym systemie oraz wymagania w zakresie doręczania korespondencji za jego pośrednictwem, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej oraz sprawne zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego.”.

Art. 11. W ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 155, poz. 925) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Na podstawie aktualnych informacji udostępnianych przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych Urząd Patentowy prowadzi w systemie teleinformatycznym listę rzeczników patentowych oraz aplikantów, która zawiera imię i nazwisko, datę i numer wpisu rzecznika patentowego lub aplikanta na listę, datę skreślenia rzecznika patentowego lub aplikanta z listy, informacje o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu, a w przypadku aplikantów – także rok aplikacji.”;

2) w art. 19d dotychczasową treść oznacza się ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w postępowaniach, w których do doręczeń pism przeznaczonych dla osoby świadczącej usługi transgraniczne ma zastosowanie rozporządzenie (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych.”;

3) po art. 25 dodaje się art. 25a w brzmieniu:

„Art. 25a. 1. Prezes Urzędu Patentowego zapewnia sądom dostęp do aktualnej listy rzeczników patentowych i aplikantów za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

2. Prezes Urzędu Patentowego udostępnia na swojej stronie internetowej informację o rzecznikach patentowych i aplikantach obejmującą imię i nazwisko rzecznika patentowego lub aplikanta oraz numer wpisu na listę.”;

3) w art. 29 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych udostępnia niezwłocznie Prezesowi Urzędu Patentowego aktualne informacje o aplikantach wpisanych na listę. Informacja obejmuje imię i nazwisko aplikanta, datę i numer wpisu na listę, rok aplikacji rzecznikowskiej oraz datę skreślenia aplikanta z listy.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Minister Sprawiedliwości, wskazuje, w drodze zarządzenia, wydział sądu okręgowego rozpoznający środki odwoławcze w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz wydział lub wydziały sądów okręgowych rozpoznające środki odwoławcze w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, mając na względzie sprawność postępowania.”;

2) w art. 20 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) może przekazać jednemu lub kilku sądom rejonowym rozpoznawanie spraw w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu należących do właściwości innych sądów rejonowych.”

3) po art. 53 dodaje się art. 53a i 53b. w brzmieniu:

„Art. 53a. 1. Pochodzący od sądu dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe ma moc dokumentu wydanego przez sąd, o ile ma cechy umożliwiające jego weryfikację w tym systemie teleinformatycznym.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, mając na względzie minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych oraz potrzebę ochrony praw osób uczestniczących w postępowaniach sądowych.

Art. 53b. Sąd może weryfikować za pośrednictwem systemu teleinformatycznego status prokuratora, asesora prokuratorskiego, adwokata, aplikanta adwokackiego, radcy prawnego, aplikanta radcowskiego, prawnika zagranicznego, rzecznika patentowego,

aplikanta rzecznikowskiego lub radcy Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa dokonujących czynności procesowej.”.

Art. 13. W ustawie z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 126, poz. 1069, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) uchyla się ust. 3,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Okręgowe rady adwokackie i rady okręgowych izb radców prawnych udostępniają niezwłocznie, odpowiednio, Naczelnej Radzie Adwokackiej lub Krajowej Radzie Radców Prawnych aktualne informacje o prawnikach zagranicznych wpisanych na listy prowadzone przez te rady. Informacje obejmują dane określone w art. 5 ust. 2, datę i numer wpisu prawnika zagranicznego na listę, datę skreślenia prawnika zagranicznego z listy, informacje o zawieszeniu prawnika zagranicznego w czynnościach zawodowych lub o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.”;

2) w art. 5 uchyla się ust. 3,

3) w art. 39 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w postępowaniach, w których do doręczeń pism przeznaczonych dla prawnika z Unii Europejskiej ma zastosowanie rozporządzenie (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.¹⁴⁾) w art. 299 dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§ 6. Przepisów § 1 - 4 nie stosuje się w postępowaniach, w których do doręczeń pism przeznaczonych dla strony mającej miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, ma zastosowanie rozporządzenie (WE) nr 1393/2007 Parlamentu

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 150, poz. 1240 i Nr 163, poz. 1361, z 2007 r. Nr 121, poz. 831 i Nr 147, poz. 1028, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr 178, poz. 1058.

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101 oraz z 2013 r. poz. 1529.

Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych.”.

Art. 15. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2012 r. poz. 1112, z późn. zm.¹⁵⁾) w art. 380 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wierzyciel zamieszkały za granicą lub mający siedzibę za granicą korzysta w postępowaniu upadłościowym z praw, które przysługują wierzycielowi krajowemu, z zastrzeżeniem ust. 3.”;

b) uchyla się ust. 2.

Art. 16. W ustawie z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 169, poz. 1417, z późn. zm.¹⁶⁾) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

„Art. 19a. 1. Prezes Prokuraturii Generalnej prowadzi w systemie teleinformatycznym wykaz radców Prokuraturii Generalnej, który zawiera imię i nazwisko radcy Prokuraturii Generalnej, datę jego mianowania, a także informację o zawieszeniu w czynnościach służbowych lub o zawieszeniu stosunku pracy.

2. Prezes Prokuraturii Generalnej zapewnia sądom dostęp do aktualnego wykazu radców Prokuraturii Generalnej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”.

Art. 17. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594, z późn. zm.¹⁷⁾) w art. 95 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Nie pobiera się opłat od skargi na orzeczenie referendarza sądowego i zażalenia w postępowaniu, które może być wszczęte wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”.

Art. 18. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 855 i 1166) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. Oszczędności członka kasy złożone w kasie, niezależnie od liczby dowodów na złożone oszczędności, zapisuje się na imiennym rachunku członka kasy i są one wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu

¹⁵ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1529 oraz z 2013 r. poz. 355.

¹⁶ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 264, poz. 2205, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 79, poz. 660 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 oraz z 2012 r. poz. 1544.

¹⁷ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 152, poz. 1016 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 92, poz. 531, Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887, Nr 163, poz. 981 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 1101 oraz z 2013 r. poz. 429.

wykonawczego, w każdym miesiącu kalendarzowym, w którym obowiązuje zajęcie, do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, przysługującego pracownikowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych.”.

Art. 19. 1. Do bankowych tytułów egzekucyjnych wystawionych przed wejściem w życie niniejszej ustawy oraz do nadawania im klauzuli wykonalności stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Przepisy dotychczasowe stosuje się także w sprawach o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, jeżeli bankowy tytuł egzekucyjny stwierdza roszczenie, które powstało przed dniem 20 stycznia 2005 r.

Art. 20. 1. Przepisy ustaw, o których mowa w art. 2 i art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do postępowań wszczętych po wejściu w życie ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2–7.

2. Przepisy art. 9, art. 151 § 2, art. 158 § 1, 1¹, 2 i 4, art. 162¹, art. 177 § 1 pkt 3¹, art. 223 § 1, art. 525 pkt 2, art. 677 § 4 i art. 679¹ ustawy, o której mowa w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Przepisu art. 669¹ § 4 ustawy, o której mowa w art. 2, nie stosuje się od dnia wejścia w życie ustawy.

4. Przepisy art. 773, art. 773², art. 774, art. 816 § 2¹, art. 881 § 3 pkt 3, art. 889 § 1 pkt 1 i 3, art. 891, art. 896 § 1 pkt 3, art. 910 § 1 pkt 3 i art. 911⁸ § 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, który nastąpił po dniu wejścia w życie ustawy.

5. Przepisy ustawy, o której mowa w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej oraz zbiegu egzekucji administracyjnych, który nastąpił po dniu wejścia w życie ustawy.

6. Do zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, który nastąpił po dniu wejścia w życie ustawy, przepisów art. 82, art. 94c, art. 96e i art. 96h § 5 ustawy, o której mowa w art. 3, nie stosuje się od dnia wejścia w życie ustawy.

7. Przepisy rozdziału 3 w dziale I w tytule II w części trzeciej ustawy, o której mowa w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do egzekucji wszczętej po wejściu w życie ustawy.

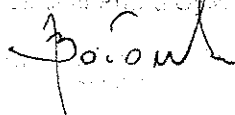
8. Przepisy ustaw, o których mowa w art. 2 i 3, dotyczące zajęcia rachunku bankowego, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do egzekucji wszczętej po wejściu w życie ustawy.

Art. 21. Akty wykonawcze wydane na podstawie art. 126 § 6 i art. 830 ustawy, o której mowa w art. 2, zachowują moc do czasu wejścia w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 126 § 6 i art. 830 ustawy, o której mowa w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 22. Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia z wyjątkiem art. 2 pkt 79 lit. d oraz e, które wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

**Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym**

DYREKTOR
Departamentu Prawa i Cywilizacji

Uzasadnienie

projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw

I. Uwagi ogólne

Projekt ustawy wprowadza zmiany w prawie cywilnym w zakresie formy czynności prawnych oraz stanowi kolejny etap informatyzacji postępowania cywilnego. Informatyzacja postępowania sądowego przyczyni się do wymiernych oszczędności w sądownictwie, poprawi efektywność pracy sądów oraz zwiększy dostęp do sądu. Projekt opiera się na realnych możliwościach technicznych polskich sądów oraz uwzględnia poziom przygotowania prawników do korzystania z nowych technologii. Projektowane przepisy nie będą zatem regulacjami martwymi, niestosowanymi z uwagi na nieprzystawanie do realiów praktyki. Projekt obejmuje też zmiany w przepisach normujących postępowanie rozpoznawcze, klauzulowe oraz egzekucyjne, jak również spadkowe. Projektowane regulacje służą przyspieszeniu postępowań sądowych poprzez ograniczenie kognicji sądów, rozszerzenie kompetencji referendarzy sądowych i komorników sądowych, uproszczenie niektórych czynności procesowych oraz zmodyfikowanie tych instytucji, które są wykorzystywane przez uczestników postępowań w celu ich przedłużania. Propozycje zmian w przepisach regulujących postępowanie klauzulowe są związane z koniecznością wyraźnego dopuszczenia tzw. uproszczonej klauzuli wykonalności, unormowania zasad sporządzania uzasadnienia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności oraz uregulowania biegu terminu do zaskarżenia tego orzeczenia. Celem projektowanych regulacji w zakresie postępowania egzekucyjnego jest również zwiększenie efektywności egzekucji.

II. Zmiany w ustawie – Kodeks cywilny

1. Projektowany art. 65¹ k.c. wskazuje na dopuszczalność odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących oświadczeń woli do innych oświadczeń (zwłaszcza do oświadczeń wiedzy lub uczuć).

2. Nowelizacja art. 73-74 k.c. oraz art. 76 k.c. stanowi konsekwencję propozycji wprowadzenia do kodeksu cywilnego formy dokumentowej, jako nowego typu formy szczególnej. Przewidziano, że w wypadku zastrzeżenia formy dokumentowej, skutki jej

niedochowania będą uregulowane analogicznie do skutków niedochowania formy pisemnej. Forma dokumentowa zastrzeżona w ustawie będzie miała charakter formy *ad solemnitatem* tylko wówczas, gdy rygor nieważności zostanie wyraźnie określony w ustawie (art. 73 § 1 k.c.). W przeciwnym wypadku będzie miała charakter formy zastrzeżonej *ad probationem* (art. 74 k.c.). Strony, zastrzegając w umowie formę dokumentową, powinny określić jej skutek. W razie braku takiego postanowienia w umowie, forma ta będzie traktowana jako zastrzeżona wyłącznie dla celów dowodowych. Jeżeli nie została zachowana forma pisemna lub dokumentowa zastrzeżona dla jednostronnej czynności prawnej, to druga strona nie może ponosić negatywnych konsekwencji niezachowania wymaganej formy. Dlatego, na jej żądanie, będzie dopuszczalny dowód ze świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania tej czynności.

3. W art. 74 § 3 k.c. proponuje się wprowadzenie zmiany polegającej na wyraźnym określeniu zakresu zastosowania tego przepisu. Przewidziano jednoznacznie, że do czynności prawnych w stosunkach między przedsiębiorcami nie stosuje się przepisów o skutkach niezachowania formy przewidzianej dla celów dowodowych. Intencją projektowanej zmiany jest usunięcie wątpliwości, czy w stosunkach między przedsiębiorcami rygor dowodowy może zostać zastąpiony przez rygor nieważności. Ma być zatem jasne, że w stosunkach między przedsiębiorcami uchybienie wymogowi formy pisemnej lub dokumentowej, w sytuacji gdy nie został on zastrzeżony *ad solemnitatem*, nie skutkuje szczególnymi sankcjami dowodowymi, a jednocześnie pozostaje bez wpływu na ważność dokonanej czynności prawnej.

4. W art. 77 § 2 k.c. proponuje się zmianę regulacji następczej formy czynności prawnych prowadzących do zakończenia umowy zawartej w formie szczególnej. Przewidziano ustawowy wymóg zachowania formy dokumentowej *ad probationem* zarówno dla umowy rozwiązującej, jak również dla wypowiedzenia lub złożenia oświadczenia o odstąpieniu, w każdym przypadku, gdy strony zrealizują określony w ustawie lub w umowie wymóg formy. Propozycja nowelizacji art. 77 § 2 k.c. stanowi kontynuację stopniowego liberalizowania przepisów o formie.

Obowiązek zachowania formy dokumentowej *ad probationem* dla rozwiązania umowy albo dla jej wypowiedzenia lub odstąpienia może jednak zostać określony odmiennie w ustawie lub w umowie stron. Dyspozytywny charakter regulacji, polegający na dopuszczeniu jej zmiany także przez same strony jest uzasadniony tym, że strony powinny mieć możliwość decydowania o poziomie ochrony swoich interesów. Dopuszczalne jest zatem nie tylko zaostrzenie wymogu określonego w § 2, ale również jego złagodzenie.

5. Termin „dokument” jest używany w przepisach prawa cywilnego dla określenia różnorodnych dokumentów zarówno pod względem rodzajowym, jak i pod względem realizowanych funkcji. Ten stan rzeczy dodatkowo potęguje fakt, iż ustawodawca na równi z pojęciem dokumentu używa wielokrotnie takich wyrażań, jak np. „pismo”, „pisemna forma czynności prawnej”, „pokwitowanie” „akt notarialny”. Wprowadzenie ustawowej definicji dokumentu, poprzez ustalenie znaczenia jednego z podstawowych terminów prawa cywilnego, realizuje cele porządkowe, a przy okazji jednoznacznie zrywa z tradycyjnym rozumieniem tego pojęcia jako informacji utrwalonej wyłącznie w postaci pisma, dając w ten sposób wyraz szerokiemu ujęciu dokumentu.

Projektowana regulacja definiująca dokument w art. 77² sformułowana została przy zastosowaniu kryterium mieszanego, przedmiotowo - funkcjonalnego.

Przede wszystkim nawiązuje ona do ujęcia dokumentu, jako przekazu woli ludzkiej (informacja możliwa do odtworzenia), co bazuje na etymologii słowa *documentum*, stanowiącego połączenie łacińskich wyrazów: *do, dare* - dawać, przekazywać i *mens* - oznaczających myśl, zamiar. Konstytutywną cechą dokumentu w świetle projektowanego przepisu jest zatem jego intelektualna zawartość, czyli informacja - treść obejmująca różnego rodzaju oświadczenia, w tym oświadczenia woli. Treść ta musi zostać odpowiednio utrwalona w sposób umożliwiający jej odtworzenie. W takim ujęciu, dla bytu dokumentu nie ma znaczenia to, czy jest on podpisany. Podpis nie jest zatem koniecznym elementem dokumentu.

Pod względem sposobu sporządzenia dokumentu, zaproponowana definicja jest technologicznie neutralna. Treść dokumentu może zostać zatem dowolnie ujawniona (znaki graficzne, dźwięk, obraz), a także utrwalona na dowolnym nośniku (papier, nośnik elektroniczny) i przy pomocy dowolnych środków (pióro, komputer, telefon komórkowy). Granicę tej neutralności wyznacza jednak realizowana przez dokument funkcja dowodowa, która wymaga, aby sposób utrwalenia informacji umożliwiał jej zachowanie i odtworzenie.

Aby informacja mogła zostać odtworzona, musi zostać odpowiednio zapisana na nośniku. Oba elementy razem, tj. informacja możliwa do odtworzenia oraz nośnik stanowią dokument. Informacja bez nośnika nie jest dokumentem. Nie jest nim też niezapisany informacją nośnik. Definicja nie przesądza o rodzaju nośnika, uwzględniając nowoczesne nośniki zapisu. Nie oznacza to, iż zapis informacji powinien być powiązany wyłącznie z jednym nośnikiem (integralność informacji, danych i nośnika np. na jednej kartce papieru, czy też w jednym pliku zapisanym na dysku). Informacja ta może być zapisywana na wielu nośnikach, z których każdy może zawierać tylko część informacji, a jej odczytanie

i odtworzenie nastąpi przy użyciu odpowiedniego oprogramowania importującego dane z tych nośników. Z taką sytuacją mamy do czynienia chociażby przy interoperacyjności (ustawa o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne), gdzie dane nie są zapisywane w jednym pliku na jednym nośniku, ale w wielu miejscach i tylko za pośrednictwem odpowiednich systemów teleinformatycznych jest możliwe ich odtworzenie. Każdy z takich nośników będzie traktowany jako nośnik, pomimo iż odczytanie fragmentaryczne z danego nośnika danych (z pominięciem danych z innych nośników) nie zawsze będzie możliwe. W przypadku konieczności badania dokumentu przez biegłego (informatyka) konieczna będzie analiza wielu nośników zawierających poszczególne dane składające się na jedną informację. Takie ujęcie dokumentu odpowiada nowoczesnemu zapisywaniu danych zawierających informację.

Sens tej regulacji polega na ustaleniu konstytutywnych cech, jakimi powinien odznaczać się każdy dokument. Nie ulega natomiast wątpliwości, że w pewnych sytuacjach, z uwagi na określony kontekst prawny, sporządzenie dokumentu może wymagać zachowania określonej postaci. Na przykład, w przypadku sporządzenia oświadczenia woli w formie pisemnej dokument będzie musiał przybrać postać pisma, na którym będzie umieszczony własnoręczny podpis osoby dokonującej czynności prawnej.

6. Zgodnie z przyjętymi założeniami nowy typ formy szczególnej, jaką ma być forma dokumentowa, ma stanowić formę o niższym stopniu sformalizowania niż forma pisemna, co przede wszystkim przejawia się w braku konieczności złożenia własnoręcznego podpisu. Wystarczające będzie ustalenie osoby składającej oświadczenie woli, przy czym nie ma znaczenia, czy nastąpi to na podstawie samej treści dokumentu, czy po sprawdzeniu np. nośnika lub urządzenia za pomocą którego złożono oświadczenie.

Wprowadzenie formy dokumentowej do kodeksu cywilnego będzie prowadzić do stworzenia prawnych ram funkcjonowania formy, która obecnie jest już w obrocie powszechnie stosowana (np. poczta elektroniczna, SMS), a z uwagi na coraz bardziej dynamiczny rozwój nowych technologii, stale zyskuje na znaczeniu. Forma dokumentowa, z uwagi na łatwość jej zachowania, ma przyczynić się do usprawnienia dokonywania czynności prawnych, przy jednoczesnym zachowaniu funkcji dowodowej stosownie do przepisów k.p.c. o mocy dowodowej dokumentów.

Przewidziano możliwość zastrzegania formy dokumentowej zarówno jako formy ustawowej, jak i umownej. Początkowo forma dokumentowa może posiadać większe zastosowanie, jako forma umowna. Ponieważ jednak nie ma powodów, dla których forma ta nie mogłaby być zastrzegana w ustawie, nie można wykluczyć, że z czasem rozszerzy się jej

zakres jako formy ustawowej. Z pewnością będzie to służyć ogólnemu trendowi odformalizowania obrotu prawnego oraz przygotuje grunt pod planowane w przyszłości zniesienie formy dla celów dowodowych. Pierwszym przypadkiem zastosowania formy dokumentowej jako formy ustawowej jest projektowany art. 77 § 2 k.c. w odniesieniu do formy czynności następczych.

Pierwowzorem uregulowania formy dokumentowej stała się znana w prawie niemieckim forma tekstowa, która jest zastrzeżona w przypadku, gdy nie ma potrzeby dokonania czynności w formie pisemnej lub elektronicznej, tj. opatrzenia dokumentu podpisem własnoręcznym albo kwalifikowanym podpisem elektronicznym, a wystarczający jest „śląd pisemny” pozwalający na określenie osoby składającej oświadczenie woli (np. e-mail, telefaks itp.). Forma tekstowa jest formą pośrednią pomiędzy formą pisemną (elektroniczną), a ustną. Zaproponowane ujęcie formy dokumentowej jest szersze niż ujęcie formy tekstowej w prawie niemieckim. W formie dokumentowej będą składane nie tylko oświadczenia wyrażone przy użyciu tekstu, ale również np. dźwięku lub obrazu.

7. Projekt zawiera propozycję wyodrębnienia *expressis verbis* formy elektronicznej na wzór ustawodawstwa niemieckiego. Jednocześnie umieszczenie definicji formy elektronicznej w odrębnym przepisie jednoznacznie przesądzi o tym, że stanowi ona odrębny, choć równoważny w stosunku do formy pisemnej, typ formy szczególnej. Takie rozwiązanie pozwala na rozstrzygnięcie od lat prowadzonej dyskusji w zakresie potrzeby wyróżnienia formy elektronicznej jako odrębnej formy czynności prawnej.

8. Uznanie autonomii formy elektronicznej rozstrzyga wątpliwości, co do możliwości zastrzeżenia formy pisemnej z wyłączeniem dopuszczalności spełnienia tego wymogu przy użyciu formy elektronicznej i na odwrót. Zaproponowany art. 78¹ § 2 k.c. określa wyraźnie względny charakter zasady równoważności pomiędzy formą pisemną i elektroniczną, która może zostać wyłączona na podstawie ustawy lub czynności prawnej. Wyodrębnienie formy elektronicznej usuwa także spór wokół możliwości posłużenia się tą formą przez osoby mogące czytać lecz nie mogące pisać.

9. W związku z uchynieniem art. 80 k.c. proponuje się rozszerzenie zakresu zastosowania normy art. 79 k.c. także na osoby niemogące zarówno pisać, jak i czytać.

10. Propozycja dodania pkt 3 w art. 81 § 2 jest konsekwencją stosowania nowych środków i sposobów komunikacji. Dostatecznie ogólne sformułowanie dotychczasowego ust. 2 pozwala na uznawanie, iż czynność prawna ma datę pewną w razie stwierdzenia dokonania czynności w jakimkolwiek dokumencie urzędowym od daty dokumentu urzędowego, a więc także dokumentu sporządzonego i przechowywanego w postaci elektronicznej. Należy

zauważyć, iż przesłanie dokumentu na elektroniczną skrzynkę podawczą urzędu, a przez to dołączenie do niego urzędowego poświadczenia odbioru spełnia przesłanki ust. 2 i jest możliwe do wykorzystania bez potrzeby zmiany k.c. Znakowanie czasem przez kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne jest odpowiednikiem dołączania do dokumentu urzędowego poświadczenia odbioru (daty wpływu dokumentu do urzędu). Zmiana tej daty jest niemożliwa lub łatwo zauważalna, co spełnia wymogi, jakie stawia się dacie pewnej z art. 81 § 2 k.c. i odpowiada współczesnym potrzebom nowoczesnego obrotu. Proponowana zmiana uchyli wątpliwości doktryny pojawiające się na gruncie ustawy o podpisie elektronicznym, czy znakowanie czasem podpisu elektronicznego odnosi się do art. 81 § 1 k.c. czy 81 § 2 k.c.

11. Proponuje się zliberalizowanie wymogu formy dla umowy pożyczki w ten sposób, że formę pisemną zastępuje się wymogiem formy dokumentowej *ad probationem*, a ponadto ogranicza się obowiązek jej zachowania do sytuacji, gdy pożyczka przenosi tysiąc złotych.

12. Zmiana w art. 358 § 1 k.c. służy dookreśleniu wyjątku od przysługującego dłużnikowi prawa wyboru waluty w razie wykonania zobowiązania, którego przedmiotem jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej. Uprawnienie to nie przysługuje dłużnikowi, jeżeli ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia „wyłącznie” w walucie obcej. Proponowany przepis art. 358 § 3 k.c. przyznaje wierzycielowi uprawnienie do wyboru kursu waluty (z dnia wymagalności lub z dnia zapłaty) w sytuacji, w której dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wyrażonego w walucie obcej, które może być spełnione w walucie polskiej (gdyż np. dłużnik dokonał wyboru tej waluty). Regulacja ta wyeliminuje wątpliwości dotyczące treści uprawnienia przysługującego wierzycielowi w takiej sytuacji (prawo wyboru waluty czy prawo wyboru kursu), które pojawiły się na tle dotychczasowej treści art. 358 § 2 zd. 2 k.c.

III. Zmiany w ustawie – Kodeks postępowania cywilnego

A. Zmiany dotyczące instytucji dokumentu

1. Proponowana w Kodeksie cywilnym koncepcja szerokiego rozumienia dokumentu jest związana z rozwojem elektronicznych środków wymiany informacji. Powszechne ich stosowanie powinno znajdować odzwierciedlenie w przepisach prawa. Coraz

częściej umowy dochodzą do skutku z pominięciem dotychczasowych przepisów dotyczących formy czynności prawnych. Dlatego strony umów zawartych w taki sposób powinny mieć możliwość skutecznego dowodzenia w sporze sądowym faktu zawarcia umowy i jej treści. Współczesna technika, pozwala na sporządzanie dokumentów w innej postaci niż tekst składający się z liter alfabetu ułożonych według reguł językowych. Przykładem może być chociażby protokół elektroniczny, zawierający tekst, obraz i dźwięk lub oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej w postaci nagrania dźwięku lub obrazu, która po opatrzeniu bezpiecznym podpisem elektronicznym ma skutek formy pisemnej. Za potrzebą przyjęcia wyżej wskazanych zmian przemawia praktyka stosowana coraz powszechniej przez uczestników postępowania i sądy. Takie rozwiązania niewątpliwie ułatwią postępowanie, w szczególności przez jednolite ujęcie dokumentu, jako pojęcia normatywnego oraz uchylą pojawiające się problemy dotyczące dokumentów zawierających inną treść niż tekst.

2. W świetle definicji pojęcia „dokument”, proponowanej w przepisach Kodeksu cywilnego, należy wprowadzić rozróżnienie na dokumenty zawierające tekst, czyli tzw. dokumenty tekstowe (sporządzone za pomocą znaków alfabetu i reguł językowych) oraz inne dokumenty. Do tych pierwszych znajdują zastosowanie przepisy art. 244 k.p.c. i nast., natomiast do tych drugich będzie się odnosił art. 308 k.p.c.

3. Przepisy oddziału 2. zatytułowanego: „Dokumenty” regulują szczegółowo prowadzenie dowodu z dokumentu zawierającego tekst. Na mocy art. 243¹ k.p.c. przepisy te znajdują zastosowanie do dokumentów tekstowych umożliwiających identyfikację ich wystawców. Tym samym zostaną uchylone wątpliwości, co do możliwości stosowania tychże przepisów do dokumentów w postaci elektronicznej. Dotychczas nie istniała potrzeba wyodrębniania dokumentów tekstowych, gdyż poza dokumentami w postaci tradycyjnej (papierowej) nie funkcjonowały inne. Przepisy oddziału 2. będą stosowane do wszelkich dokumentów zawierających tekst sporządzonych w postaci tradycyjnej (papierowej) oraz w postaci elektronicznej.

4. Ustawodawca posługuje się w Kodeksie postępowania cywilnego pojęciami „dokument urzędowy” i „dokument prywatny”, przy czym kryterium tego rozróżnienia stanowi osoba wystawcy dokumentu i forma jego sporządzenia określona w przepisach szczególnych. Konsekwencją przyjęcia powyższego podziału jest wyposażenie dokumentów w różną moc dowodową, w szczególności przez określenie domniemań prawnych obowiązujących w postępowaniu dowodowym prowadzonym z dokumentów. Kodeks nie określa wymogów, jakim mają odpowiadać dokumenty urzędowe, odsyłając w tym zakresie do przepisów szczególnych. Jeżeli przepisy szczególne będą dopuszczały wystawianie

dokumentów urzędowych w innej postaci niż „papierowa”, to zachowają one swój charakter także na gruncie prawa procesowego. Przykładem takiego przepisu szczególnego dopuszczającego wystawienie dokumentu urzędowego w postaci elektronicznej jest art. 107 § 1 k.p.a. dotyczący decyzji administracyjnej.

5. W projektowanym art. 244 § 2 k.p.c. zrezygnowano z wyszczególnienia podmiotów uprawnionych do sporządzania dokumentów urzędowych. Wprowadzenie ogólnej formuły „podmioty, w zakresie zleconych im przez ustawę spraw z dziedziny administracji publicznej” wyeliminuje wątpliwości w zakresie.

6. W aktualnym stanie prawnym nie jest jasne, czy dokument zawierający oświadczenie zawsze musi być zaopatrzony w podpis (własnoręczny albo elektroniczny), czy wystarczające jest ustalenie autora tego oświadczenia. Wprowadzenie w Kodeksie cywilnym definicji dokumentu, która nie traktuje podpisu, jako konstytutywnego elementu dokumentu, implikuje konieczność dokonania zmian w niektórych przepisach k.p.c. Dotychczas, jeżeli w okolicznościach danej sprawy istniała możliwość ustalenia osoby, od której dane pismo pochodzi, mimo braku podpisu pismo takie mogło zostać uznane za tzw. początek dowodu na piśmie. Był on jedynie środkiem uprawdopodobnienia dokonania czynności prawnej w sytuacji, gdy nie została zachowana wymagana forma pisemna tej czynności przewidziana dla celów dowodowych (art. 74 § 2 k.c.). W świetle definicji dokumentu (w projektowanym art. 77² k.c.), należy przyjąć, że podpis złożony na dokumencie prywatnym pozwala jedynie na ustalenie osoby, od której pochodzi oświadczenie zawarte w dokumencie. Ustalenia autora oświadczenia można jednak dokonać nie tylko poprzez analizę podpisu własnoręcznego, ale także innymi sposobami. Z powyższych względów postuluje się zmianę treści art. 245 k.p.c. w taki sposób, aby przewidziane w nim domniemanie miało zastosowanie wyłącznie do oświadczeń woli podpisanych przez wystawcę, czyli złożonych w formie pisemnej lub w formie elektronicznej. Takie rozwiązanie nie wyklucza możliwości przeprowadzenia dowodu z dokumentu zawierającego oświadczenie w innej formie niż forma pisemna lub elektroniczna.

7. Domniemanie autentyczności dokumentu zawierającego oświadczenie woli w formie elektronicznej jest konsekwencją przepisów wspólnotowych. Należy zauważyć, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) w art. 9 przewiduje, że Państwa Członkowskie zapewniają żeby ich systemy prawne umożliwiały zawieranie umów drogą elektroniczną. Państwa Członkowskie zapewniają

w szczególności, żeby wymagania prawne mające zastosowanie do procesu zawierania umów nie stanowiły przeszkody dla używania umów elektronicznych ani nie prowadziły do pozbawienia prawnej skuteczności i ważności takich umów z tego powodu, że są one zawierane drogą elektroniczną. Również w art. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych wskazano, że Państwa Członkowskie zapewnią, że zaawansowane podpisy elektroniczne oparte o kwalifikowany certyfikat i złożone za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisu:

a) spełniają wymogi prawne podpisu w odniesieniu do danych w formie elektronicznej w ten sam sposób, co podpis odręczny w odniesieniu do danych znajdujących się na papierze; oraz

b) są dopuszczalne jako dowód w postępowaniu sądowym. Ta norma dotyczy podpisu elektronicznego równoważnego podpisowi własnoręcznemu.

Art. 5 ust. 2 tej dyrektywy stanowi natomiast, że Państwa Członkowskie zapewnią, żeby nie odmawiano podpisowi elektronicznemu skuteczności prawnej i dopuszczalności jako dowód w postępowaniu sądowym jedynie dlatego, że:

- jest w formie elektronicznej, lub
- nie jest oparty na kwalifikowanym certyfikacie, lub
- nie jest oparty na kwalifikowanym certyfikacie pochodzącym od akredytowanego podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne, lub
- nie jest złożony za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisu.

8. Niektóre dokumenty urzędowe znajdują się wyłącznie w aktach organu wystawiającego (np. akty stanu cywilnego). Stronom wydawane są jedynie odpisy, które mają moc prawną oryginału. Dopuszczenie możliwości sporządzania dokumentów urzędowych w innej niż papierowa skutkuje tym, że dokument elektroniczny będzie utrwalony jedynie na nośniku będącym we władaniu wystawcy, natomiast zainteresowanym stronom można wydać poświadczony urzędowo odpis lub wyciąg z dokumentu elektronicznego. Nie będzie konieczne dostarczanie dla potrzeb postępowania sądowego nośnika, na którym dokument się znajduje. Z tych względów zasadne okazało się usunięcie z treści projektowanego art. 250 k.p.c. fragmentu zawężającego zastosowanie regulacji jedynie do art. 244 § 1. Właściwe jest przyjęcie, że stosować go można do dokumentów, o jakich mowa w art. 244 § 1 i 2 k.p.c.

9. Dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej lub elektronicznej będzie

korzystał z domniemania prawdziwości (autentyczności), a także z domniemania, że pochodzi od osoby, która sygnowała go podpisem. Osoba, która zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego, o którym mowa w art. 245 albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie nie pochodzi od osoby, która go podpisała będzie obowiązana udowodnić te okoliczności. Jeżeli dokument został opatrzony podpisem elektronicznym, osoba ta powinna przeprowadzić dowód w oparciu o przepisy ustawy o podpisie elektronicznym. Domniemanie pochodzenia oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym od jego wystawcy oznacza, że dokument w postaci elektronicznej pochodzi od osoby, która opatrzyła go bezpiecznym podpisem elektronicznym. Musi jednak istnieć możliwość zaprzeczania domniemaniom związanym z pochodzeniem dokumentu. Powyższe uzasadnia wprowadzenie zmiany dotychczasowej treści art. 253 k.p.c. Przepis ten nie znajdzie zastosowania w odniesieniu do dokumentów prywatnych, które nie zostały opatrzone podpisem (sporządzonych w formie dokumentowej).

10. Wprowadzenie możliwości posługiwania się dokumentami sporządzonymi w postaci innej niż tradycyjna, powoduje konieczność zmiany regulacji dotyczącej badania ich prawdziwości. Po wejściu w życie nowelizacji badanie to będzie dotyczyło nie tylko „pisma” (czyli dokumentów w postaci tradycyjnej), ale także dokumentów sporządzonych w postaci elektronicznej (np. zapisów dźwięku lub obrazu). Z tego względu, badanie prawdziwości dokumentu będzie w szerszym zakresie niż obecnie, wymagało udziału biegłych sądowych. Powyższe uzasadnia zmianę treści art. 254 k.p.c. Zmiana ta wynika również z konieczności zrównania statusu dokumentów w postaci elektronicznej z dokumentami „papierowymi” w zakresie obowiązku ich udostępnienia sądowi (ściślej: udostępnienia nośnika informatycznego, na którym jest zapisana informacja), podstaw zwolnienia z tego obowiązku oraz żądania zwrotu wydatków i wynagrodzenia za utratę zarobku.

11. W związku z podziałem dokumentów na zawierające tekst (dokumenty tekstowe) i inne, pojawia się konieczność nowelizacji art. 308 k.p.c. Przepis ten będzie miał zastosowanie do dokumentów zawierających inną treść niż tekst. Chodzi tu w szczególności o dokumenty zawierające zapis obrazu, dźwięku, albo obrazu i dźwięku (np. fotografie, plany, rysunki, zapisy dźwięku, filmy). Jednocześnie rezygnuje się z egzemplifikacyjnego katalogu tych dokumentów, który nierzadko jest źródłem wątpliwości (np. dowód z telewizji), a ponadto odwołuje się nie tylko do dokumentów, ale również do samych nośników, na których są one zapisane (płyta, taśma, przyrząd). Ogólne wskazanie, że chodzi w szczególności o dokumenty zawierające zapis obrazu, dźwięku albo obrazu i dźwięku zapewni tej regulacji neutralność technologiczną.

12. Dowód z dokumentów wskazanych w art. 308 k.p.c., będzie przeprowadzany według odpowiednio stosowanych przepisów regulujących dowód z oględzin. Dowód z dokumentu zawierającego zarówno tekst jak i dźwięk albo obraz i dźwięk będzie zaś przeprowadzany na podstawie art. 244 k.p.c. i nast. (w zakresie treści stanowiącej tekst) i art. 308 k.p.c. (w pozostałym zakresie). Proponowana zmiana uwzględnia tzw. elektroniczne protokoły, czyli zapisy dźwięku albo obrazu i dźwięku z posiedzenia sądu. Protokoły te obejmują nie tylko zapis audialny albo audiowizualny, ale również zsynchronizowany z tym zapisem tekst (czyli adnotacje). Łącznie oba elementy stanowią tzw. protokół elektroniczny. Aktualnie istnieją wątpliwości co do kwalifikacji takiego protokołu i określenia przepisów, na podstawie których może być przeprowadzony dowód z tego dokumentu. Należy przy tym zauważyć, że coraz więcej dokumentów ma postać multimedialną łączącą w sobie obraz, tekst i dźwięk.

B. Zmiany w przepisach ogólnych

1. Projektowany przepis art. 50 § 3 k.p.c. umożliwi sędziemu, którego dotyczy wnioski o wyłączenie, podejmowanie aż do czasu rozstrzygnięcia tego wniosku dalszych czynności procesowych, za wyjątkiem wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Uwzględniając wniosek o wyłączenie sędziego, sąd zniesie postępowanie w części obejmującej czynności dokonane po złożeniu tego wniosku, chyba że były to czynności nie cierpiące zwłoki (art. 52 § 3). Takie rozwiązanie wyeliminuje zjawisko wykorzystywania przez strony (zwłaszcza przez pozwanych) wniosku o wyłączenie sędziego do przedłużania postępowania. Stał się on bowiem instrumentem taktyki procesowej. Praktyka wskazuje zaś, że uwzględniana jest stosunkowo niewielka liczba tych wniosków.

2. Zgodnie z treścią art. 126 § 2 k.p.c., pierwsze pismo procesowe wnoszone w danej sprawie powinno zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron, ich przedstawicieli ustawowych lub pełnomocników.

3. W zakresie doręczeń proponuje się wprowadzenie możliwości uproszczonego trybu wzywania stron, świadków, biegłych lub innych osób na posiedzenie (art. 139¹). Warunkiem skuteczności tego wezwania jest brak wątpliwości, że wezwania doszło do wiadomości adresata. Wzorem tej regulacji jest przepis art. 472 k.p.c., który umożliwi taki sposób dokonywania doręczeń w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych oraz – z mocy art. 505⁶ § 6 k.p.c. – w postępowaniu uproszczonym.

4. Aktualnie przepisy k.p.c. nie zawierają regulacji dotyczącej możliwości samodzielnego utrwalania przebiegu posiedzenia przez stronę, a praktyka sądów w tym zakresie jest zróżnicowana. Z tego względu, w przepisie art. 162¹ k.p.c. proponuje się zamieszczenie regulacji wzorowaną na treści art. 358 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.). Umożliwi ona stronie utrwalanie przebiegu posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk. Warunkiem będzie jednak uzyskanie zgody sądu. Sąd odmówi udzielenia tej zgody wtedy, gdy z przebiegu posiedzenia będzie sporządzany protokół elektroniczny albo posiedzenie będzie się odbywało przy drzwiach zamkniętych.

5. Projektowany przepis art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. dopuszcza możliwość zawieszenia postępowania w razie przedstawienia przez sąd pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu lub Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej albo, gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego postępowania toczącego się przed jednym z tych Trybunałów. Kwestia zawieszenia postępowania w razie przedstawienia pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu jest aktualnie unormowana w § 106 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. Nr 38, poz. 249, z późn. zm.). Usytuowanie tej regulacji w akcie wykonawczym jest jednak wadliwe, gdyż problematyka ta wykracza poza zakres upoważnienia ustawowego, a przepisy dotyczące podstaw zawieszenia postępowania, jako wyjątki od konstytucyjnego prawa do rozpoznania sprawy bez zwłoki, należą do tzw. materii ustawowej. Wzorem projektowanego przepisu, jest treść art. 124 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270), z tym zastrzeżeniem, że zawieszenie postępowania będzie miało charakter fakultatywny.

6. Proponuje się wprowadzenie w przepisach ogólnych o procesie regulacji pozwalającej na wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym (art. 323¹). Wzorcem projektowanej regulacji jest przepis art. 479¹⁷ k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 3 maja 2012 r. Wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym będzie dopuszczalne wtedy, gdy pozwany uzna powództwo oraz, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna – mając na względzie całokształt zgłoszonych twierdzeń i dowodów – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W takim przypadku postanowienia dowodowe będą też wydawane na posiedzeniu niejawnym. Jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złoży wniosek o przeprowadzenie rozprawy, to wydanie

wyroku na posiedzeniu niejawnym będzie niedopuszczalne, chyba że pozwany uzna powództwo. Proponowana regulacja będzie wprowadzić wyjątkiem od zasady jawności i kontrydiktoryjności procesu cywilnego, ale przyczyni się do usprawnienia postępowania w tych sprawach, w których sąd dojdzie do przekonania, że nie jest potrzebne przeprowadzenie rozprawy.

7. Rozprawa apelacyjna zaczyna się od sprawozdania sędziego, który zwięźle przedstawia stan sprawy ze szczególnym uwzględnieniem zarzutów i wniosków apelacyjnych. Jeżeli strony nie stawiają się na rozprawie, albo stawiając się wyrażą zgodę na odstąpienie od sprawozdania, to sąd będzie mógł zrezygnować ze sprawozdania (art. 377 k.p.c.).

8. W aktualnym stanie prawnym zasadą jest sporządzanie z urzędu uzasadnienia wyroku wydanego przez sąd drugiej instancji. Jedynie wyrok oddalający apelację podlega uzasadnieniu na żądanie strony. Projektowany przepis art. 387 § 1 k.p.c. rozszerza zakres tego wyjątku również na orzeczenie zmieniające zaskarżony wyrok. Będzie ono podlegało uzasadnieniu tylko na wniosek strony. Jednocześnie uzupełnieniu podlega art. 387 § 2 k.p.c., przez wskazanie, że w razie oddalenia apelacji lub zmiany zaskarżonego wyroku termin sporządzenia uzasadnienia wyroku, wynosi dwa tygodnie od dnia złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia. Projekt przewiduje również rozszerzenie zakresu stosowania tzw. uproszczonego uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji. Aktualnie takie rozwiązanie funkcjonuje jedynie w postępowaniu uproszczonym (art. 505¹³ § 2 k.p.c.), w którym przewidziano, że jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Projektowany art. 387 § 2¹ k.p.c. umożliwi sporządzenie takiego uzasadnienia we wszystkich sprawach, w których sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń.

9. Projekt wprowadza do przepisów normujących postępowanie upominawcze regulację pozwalającą referendarzom sądowym na dokonywanie wszystkich czynności w tym postępowaniu. Zróżnicowanie zakresu kompetencji referendarzy sądowych w obu postępowaniach upominawczych („tradycyjnym” i elektronicznym) nie znajduje wystarczającego uzasadnienia. Ponadto, powierzenie referendarzom sądowym niektórych tylko czynności w postępowaniu upominawczym dezorganizuje pracę sądów (zmiana referenta, przekazywanie akt). Dlatego proponuje się powierzenie referendarzom sądowym wszystkich czynności w postępowaniu upominawczym (projektowany art. 497¹ § 3 k.p.c.).

Regulacja ta jest wzorowana na przepisie art. 505³⁰ § 1 k.p.c. dotyczącym czynności referendarzy w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Konsekwencją tej zmiany jest uchylenie przepisu art. 353¹ § 2 k.p.c. Proponuje się też powierzenie referendarzom sądowym czynności w sprawach o złożenie świadczenia do depozytu sądowego oraz o zwrot i wydanie tego przedmiotu z depozytu (art. 509¹ § 4 k.p.c.).

10. Przepis art. 398²² § 5 k.p.c. w aktualnym brzmieniu przewiduje tylko dwie podstawy odrzucenia skargi na postanowienie referendarza. Odrzuceniu podlega wyłącznie skarga spóźniona lub nieopłacona. W praktyce istnieją rozbieżności, co do tego, czy skarga, której braków nie uzupełniono w terminie podlega odrzuceniu, czy zwrotowi. Cytowany przepis jest odmienny od regulacji normujących podstawy odrzucenia innych środków zaskarżenia, a takie zróżnicowanie nie znajduje uzasadnienia. Zgodnie z projektowanym art. 398²² § 5, odrzuceniu będzie podlegała nie tylko skarga na czynności referendarza wniesiona po terminie lub nieopłacona, ale także skarga niedopuszczalna albo zawierająca braki formalne, których nie uzupełniono w terminie.

11. Proponowany art. 505^{19a} k.p.c. wprowadza podstawę do odrzucenia sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w europejskim postępowaniu nakazowym. Postępowanie to jest unormowane w przepisach Rozporządzenia nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz. Urz. UE L 399 z 30.12.2006, s. 1). Wykonaniu prawa wspólnotowego służą przepisy art. 505¹⁵ – 505²⁰ k.p.c. Powyższe regulacje nie określają jednak skutków wniesienia sprzeciwu po upływie terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalnego albo którego braków pozwany nie usunął w terminie. Projektowany przepis, wzorowany na treści art. 504 § 1 k.p.c., będzie stanowił podstawę do odrzucenia sprzeciwu.

12. Zmiany w art. 610³ oraz 626¹² zmierzają do usunięcia sprzeczności między treścią tych regulacji z przepisem art. 18 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ustanawiającym zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową oraz przepisem art. 1 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000. Stanowią one konsekwencję wydanego przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w dniu 19 grudnia 2012 r. wyroku w sprawie „Alder et Alder”. Temu samemu celowi służą zmiany w przepisach dotyczących doręczeń, zamieszczonych w ustawie o rzecznikach patentowych, ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej,

ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze. Ponieważ przepisy tych ustaw (poza ustawą – Prawo upadłościowe i naprawcze) mają zastosowanie również do postępowań karnych i administracyjnych, będących poza zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1393/2007, zasadne jest ograniczenie wprowadzenia zmian tylko w takim zakresie, w jakim są one konieczne. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że zakres pojęcia sprawy cywilnej w rozumieniu rozporządzenia nr 1393/2007 nie pokrywa się z pojęciem krajowym (niektóre rodzaje spraw, które w polskim systemie prawnym rozpoznawane są przez sądy administracyjne, mogą być uznane za sprawy cywilne w rozumieniu rozporządzenia, czego pośrednim potwierdzeniem jest przepis art. 22 pkt 4 rozporządzenia Rady UE 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (i odpowiadający mu art. 24 pkt 4 nowego rozporządzenia 1215/2012 regulujący jurysdykcję w sprawach dotyczących własności przemysłowej w przedmiocie naruszenia lub ważności patentu). Dlatego też jedynym możliwym sposobem dostosowanie polskiej regulacji dotyczącej pełnomocnika do doręczeń jest odwołanie się do rozporządzenia nr 1393/2007, co niewątpliwie będzie stanowiło w początkowej fazie stosowania przepisów, wyzwanie dla organów je stosujących.

13. Zmiana art. 624 k.p.c. jest związana z nowelizacją art. 999 k.p.c. i ma na celu zapewnienie jednolitości regulacji dotyczących orzeczeń nakazujących wydanie nieruchomości.

C. Dalsza informatyzacja procesu cywilnego

1. Projektowane przepisy zmierzają do usunięcia z przepisów k.p.c. wieloznacznego pojęcia „złożenie pisma drogą elektroniczną”. Proponuje się zastąpienie tego zwrotu precyzyjnym określeniem: „złożenie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe” (art. 68 § 2). Takie rozwiązanie pozwoli wyeliminować wątpliwości dotyczące dopuszczalności wniesienia pisma drogą elektroniczną, ale z pominięciem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (np. za pomocą poczty elektronicznej). W tym celu zachodzi konieczność zmiany wszystkich przepisów k.p.c., w których użyto zwrotu „droga elektroniczna”. Wyjątek w tym zakresie stanowią przepisy o postępowaniu rejestrowym, co jest uzasadnione potrzebą

zachowania ich spójności z regulacjami zawartymi w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186, z późn. zm.).

2. Zmiana art. 68 § 1 k.p.c. polega na wyłączeniu obowiązku przedkładania dokumentu umocowania przez przedstawiciela ustawowego, organy oraz osoby wymienione w art. 67 k.p.c. w razie dokonania czynności procesowej, która może być dokonana wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W chwili obecnej wyłączenie to obejmuje jedynie elektroniczne postępowanie upominawcze. Podobnemu celowi służy nowelizacja art. 89 k.p.c. Pełnomocnik będzie zwolniony z obowiązku przedkładania dokumentu pełnomocnictwa w razie dokonania czynności procesowej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Potrzeba powyższych zmian wynika z faktu, iż kolejne z informatyzowane postępowania będą prowadzone w oparciu o system zbudowany analogicznie do systemu obsługującego elektroniczne postępowanie upominawcze. Uzasadnia to stosowanie do nich podobnych rozwiązań dotyczących składania dokumentów wykazujących umocowanie.

3. Zmiana w art. 125 § 2¹ k.p.c. polega na wprowadzeniu dystynkcji pomiędzy pismami procesowymi, które wnosi się wyłącznie za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe a pismami, które mogą być wnoszone za pośrednictwem tego systemu, jeżeli wnoszący pismo dokonał wyboru tej drogi. Proponuje się bowiem wprowadzenie możliwości wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego również w tzw. tradycyjnych postępowaniach cywilnych. Strona (jej organ, przedstawiciel ustawowy lub pełnomocnik) będzie mogła w konkretnej sprawie dokonać wyboru tej drogi lub z niej zrezygnować. Wybór i rezygnacja będzie dokonywana przez złożenie oświadczenia za pośrednictwem systemu (art. 125 § 2³). Zgodnie z przepisem art. 125 § 2¹ k.p.c., jeżeli wnoszenie pism za pomocą systemu jest obligatoryjne albo strona dokonała wyboru takiego sposobu wnoszenia pism, to pismo wniesione z pominięciem tej drogi nie wywoła skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu. Sąd jest obowiązany pouczyć o tym stronę (pouczenie generowane przez system teleinformatyczny), a po złożeniu takiego nieskutecznego pisma przewodniczący odeśle pismo i zawiadomi wnoszącego o bezskuteczności tej czynności.

4. Pismo procesowe wnoszone drogą elektroniczną będzie podpisywane podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym albo podpisem elektronicznym potwierdzonym profilem zaufanym e-PUAP w rozumieniu art. 3 pkt 15 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących

zadania publiczne (art. 126 § 5). Przepisy szczególne będą mogły odmiennie regulować tą kwestię (w odniesieniu do pism składanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym nadal będzie dopuszczalne posługiwanie się podpisem elektronicznym nadawanym w systemie teleinformatycznym obsługującym to postępowanie, a pisma składane przez zawodowych pełnomocników będą wymagały opatrzenia bezpiecznym podpisem elektronicznym; w postępowaniu rejestrowym również zostaną utrzymane dotychczasowe regulacje dotyczące podpisu elektronicznego).

5. Do pisma wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego należy dołączyć poświadczony elektronicznie odpis pełnomocnictwa i załączników (art. 128 § 2). Poświadczenie elektroniczne odpisu dokumentu będzie dokonywane poprzez przesłanie odpisu tego dokumentu do sądu za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (art. 129 § 2). Dzięki temu pełnomocnik będący adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym oraz radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa będą mogli poświadczyć odpis dokumentu (tradycyjnego) powstałego w wyniku przekonwertowania go do postaci elektronicznej albo dokumentu w postaci elektronicznej. Projektowany art. 97 § 2 ustawy - Prawo o notariacie, dopuści też możliwość elektronicznego poświadczenia dokumentu przez notariusza, wskazując, że elektroniczne poświadczenie dokumentu opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu ustawy o podpisie elektronicznym. Należy zaznaczyć, że jeżeli wnoszący pismo dokonał wyboru sposobu wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, to będzie mógł złożyć dowody z dokumentów w postaci tradycyjnej (papierowej). Wyłączenie takiej możliwości rodziłoby dodatkową uciążliwość dla strony, która nie jest reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika. W celu złożenia elektronicznego odpisu dokumentu (pierwotnie sporządzonego w postaci papierowej) musiałaby ona uzyskać notarialne poświadczenie zgodności tego odpisu z oryginałem. Konieczność uzyskania takiego poświadczenia oraz związane z tym koszty powodowałyby, że wnoszenie pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego stałoby się mało atrakcyjne.

6. Pismo podlegające opłacie wnoszone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego będzie wnoszone wraz z opłatą. Pismo wniesione w ten sposób bez opłaty nie wywoła skutków prawnych, o czym sąd pouczy wnoszącego pismo (pouczenie w systemie teleinformatycznym), a w razie złożenia takiego pisma – przewodniczący odeśle pismo wnoszącemu i zawiadomi go o bezskuteczności czynności. W projektowanym przepisie art. 130 § 6 została unormowana kwestia łącznej opłaty uiszczanej od wielu pism

wnoszonych jednocześnie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (tzw. paczki pozwów lub wniosków). Jeżeli uiszczona od nich opłata nie odpowiada sumie należnych opłat, to wszystkie te pisma nie wywołają skutków prawnych. Uiszczenie opłaty nie będzie wymagane wówczas, gdy wnoszący pismo jest zwolniony od tej opłaty z mocy prawa, orzeczenia sądu albo złożył wniosek o takie zwolnienie (art. 130 § 8). Uzupełnieniem proponowanych rozwiązań będzie zmiana art. 95 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Zgodnie z tą zmianą nie pobiera się opłat od skargi na orzeczenie referendarza sądowego i zażalenia w postępowaniu, które może być wszczęte wyłącznie za pomocą systemu teleinformatycznego. Dotychczas zasada, o której mowa w tym przepisie, miała zastosowanie tylko do elektronicznego postępowania upominawczego. Szczegółowe wymagania dotyczące trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowania sądowe, zostaną określone w rozporządzeniu wydanym przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji (art. 126 § 5). Konta użytkowników założone już w systemach obsługujących postępowania sądowe (np. epu) zachowają ważność. Proponowane przepisy nie znajdą zastosowania w postępowaniu rejestrowym, w którym obowiązują odrębne regulacje dotyczące wnoszenia i opłacania pism w tym postępowaniu [art. 19 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r., Nr 168, poz. 1186, z późn. zm.)].

7. W zakresie doręczeń projekt przewiduje rozszerzenie stosowania doręczeń elektronicznych. Będą one dokonywane wówczas, gdy strona wniosła pismo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo dokonała wyboru tego sposobu wnoszenia pism (art. 131¹ § 1). Jeżeli adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, radca Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, organ władzy publicznej albo inny organ państwowy dokonał wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, to doręczenia zawsze będą dokonywane elektronicznie i nie będzie możliwe zrezygnowanie z tych doręczeń. Jedynie rezygnacja z wnoszenia pism za pomocą systemu teleinformatycznego będzie równoznaczna z rezygnacją z doręczeń elektronicznych. W przypadku innych podmiotów, które wybrały wnoszenie pism za pomocą systemu teleinformatycznego, projektowany przepis art. 131¹ § 3 k.p.c. dopuszcza możliwość rezygnacji z doręczeń elektronicznych. Projektowany przepis art. 132 § 1² k.p.c. zwalnia z obowiązku bezpośredniego doręczania pism wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego podlegających doręczeniu adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu albo radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, którzy dokonali wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

8. Doręczenie elektroniczne nastąpi w chwili wskazanej w potwierdzeniu odbioru korespondencji (faktycznie będzie to chwila „wejścia” na konto użytkownika. W razie braku potwierdzenia odbioru, doręczenie elektroniczne będzie uznawane za skuteczne z upływem czternastu dni od daty umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym.

9. Przepis art. 140 § 2 k.p.c. zakłada, że doręczeniu elektronicznemu podlegają dokumenty elektroniczne zawierające dane z systemu teleinformatycznego. Jeżeli pismo zostało złożone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, a podlega doręczeniu w tradycyjny sposób, to zamiast odpisu pisma może być doręczony wydruk pisma z tego systemu – dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego. Dokument ten musi jednak posiadać cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym. Dokument posiadający powyższe cechy – zgodnie z projektowanym art. 140 § 4 k.p.c. – będzie miał moc dokumentu wydawanego przez sąd.

10. Proponuje się wprowadzenie przepisu, który wprost wskaże, że doręczenie może być potwierdzone nie tylko pisemnie (np. tradycyjna zwrotka), ale również w postaci danych informatycznych w systemie teleinformatycznym operatora pocztowego albo dokumentu uzyskanego z tego systemu (art. 142 § 3). Przepis ten umożliwi wykorzystanie systemu teleinformatycznego operatora pocztowego do przekazywania informacji o doręczeniu pism sądowych. Doręczenie będzie dokonywane przez pracownika operatora pocztowego. Odbiór przesyłki lub stwierdzenie przeszkód w jej doręczeniu będą przekazywane przez operatora sądowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Takie rozwiązanie nie naruszy gwarancji procesowych uczestników postępowania ani ochrony praw osób, którym pisma są doręczane. Możliwość uzyskania potwierdzenia odbioru za pośrednictwem systemu teleinformatycznego znacznie skróci czas oczekiwania organów procesowych na informację o dacie i sposobie doręczenia pisma lub o ewentualnych przeszkodach uniemożliwiających dokonanie tej czynności. Proponowane rozwiązanie wyeliminuje też problemy związane z zaginięciem zwrotnych potwierdzeń odbioru (przesyłki te aktualnie nie są rejestrowane).

11. Nowelizacja art. 151 k.p.c. wprowadza możliwość przeprowadzenia posiedzenia jawnego przy użyciu urządzeń przekazujących dźwięk i obraz na odległość. Jej celem jest zracjonalizowanie i obniżenie kosztów stawiennictwa uczestników postępowania na posiedzeniach jawnych. Projektowany przepis nawiązuje do przepisu art. 235 § 2 k.p.c., który dotyczy przeprowadzenia dowodu na odległość. Ten ostatni przepis został wprowadzony w celu dostosowania przepisów prawa polskiego do rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego

europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz.U. L 199 z 31.07.2007, str. 1). Proponowana zmiana idzie dalej i uwzględnia możliwość przeprowadzenia posiedzenia sądowego, w tym rozprawy, za pomocą wideokonferencji. Nowelizacja wspomnianego art. 235 § 2 k.p.c. służy zaś usprawnieniu czynności polegającej na przeprowadzeniu dowodu na odległość poprzez złagodzenie wymogów koniecznych do dokonania tej czynności.

12. Wprowadzenie art. 165 § 4 k.p.c. ma na celu rozszerzenie regulacji zawartej dotychczas w art. 505³¹ § 5 k.p.c. na wszystkie postępowania prowadzone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

D. Zmiany dotyczące protokołu elektronicznego i uzasadnienia elektronicznego

1. Zmiany w art. 9 k.p.c. i art. 525 k.p.c. służą wprowadzeniu wyraźnej regulacji udostępniania informacji o sprawie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Ponadto przyznają one stronom i uczestnikom postępowania prawo do otrzymania z akt sprawy nie tylko zapisu dźwięku, ale także zapisu obrazu i dźwięku. Korzystanie z zapisu samego dźwięku (np. w celu sporządzenia pisma procesowego przez stronę) jest zwykle bardzo czasochłonne i mało efektywne. Dotyczy to zwłaszcza zapisów, w których nie sporządzono wystarczającej liczby adnotacji, co powoduje trudności w zakresie ustalenia osoby wypowiadającej zarejestrowane słowa.

2. Nowelizacja art. 158 § 1 i 1¹ k.p.c. służy rozszerzeniu treści protokołu pisemnego sporządzanego wraz z zapisem elektronicznym (tzw. protokołu skróconego). Projektowany przepis dopuszcza wprowadzenie do tego protokołu wniosków i twierdzeń stron, przy czym zamiast nich możliwe będzie powołanie się na pisma przygotowawcze. W protokole tym będą mogły być zamieszczane także wyniki postępowania dowodowego oraz inne okoliczności istotne dla przebiegu posiedzenia. Protokół skrócony będzie mógł zatem obejmować taką samą treść, jak tradycyjny protokół pisemny, co ułatwi i przyspieszy zapoznanie się z przebiegiem posiedzenia.

3. Projektowana treść art. 158 § 4 k.p.c. upoważnia przewodniczącego do podjęcia decyzji o sporządzeniu transkrypcji. W aktualnym stanie prawnym decyzję w tym przedmiocie podejmuje prezes sądu.

4. Proponowany przepis art. 223 § 1 k.p.c. pozwoli na zamieszczenie treści ugody sądowej nie tylko w protokole, ale także w dokumencie stanowiącym część protokołu. Pod treścią ugody winny znaleźć się podpisy stron, a niemożność jej podpisania sąd będzie stwierdzał w protokole. Należy dodać, że ta regulacja znajdzie zastosowanie nie tylko wtedy,

gdy przebieg posiedzenia jest utrwalany przy zastosowaniu tzw. protokołu elektronicznego, ale także wtedy, gdy jest sporządzany tzw. tradycyjny protokół pisemny.

5. W art. 328 § 1¹ k.p.c. przewidziano możliwość sporządzenia elektronicznego uzasadnienia (w postaci zapisu elektronicznego). Wygłoszenie ustnego uzasadnienia nie będzie obligatoryjne i będzie dopuszczalne tylko wtedy, gdy przebieg posiedzenia jest utrwalany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk. Takie uzasadnienie będzie jednak odpowiadało wymogom przewidzianym w art. 328 § 2 k.p.c. Elektroniczne uzasadnienie będzie sporządzane bezpośrednio po odczytaniu sentencji wyroku i nie będzie wymagało podpisania przez członków składu orzekającego. Stronie, która zażąda doręczenia uzasadnienia, będzie doręczany odpis wyroku wraz z transkrypcją uzasadnienia. Od tego doręczenia będzie biegł termin do wniesienia środka zaskarżenia. Identyczny sposób sporządzania i doręczania uzasadnienia znajdzie zastosowanie w postępowaniu apelacyjnym.

E. zmiany dotyczące elektronicznego postępowania upominawczego

Analiza funkcjonowania elektronicznego postępowania upominawczego skłania do wprowadzenia nowych regulacji dotyczących:

- 1) możliwości złożenia przez powoda wniosku o umorzenie postępowania w razie zaistnienia określonych zdarzeń procesowych,
- 2) uzupełniania opłaty od pozwu,
- 3) sprecyzowania zakresu, w jakim sprzeciw podlega uzupełnieniu w razie przekazania sprawy do postępowania zwykłego.

Ad. 1) W wielu przypadkach elektroniczne postępowanie upominawcze jest dla powoda jedynym interesującym go sposobem dochodzenia roszczeń przed sądem. Procedowanie w ramach tzw. postępowania zwykłego lub innego postępowania odrębnego może być dla powoda ekonomicznie nieefektywne. W takiej sytuacji cofnąłby on pozew. Aby uprościć i przyspieszyć proces, należy wprowadzić możliwość złożenia wraz z pozwem wniosku o umorzenie postępowania w określonych sytuacjach, tj. w przypadkach przewidzianych w art. 505³³ § 1 i art. 505³⁴ § 1 k.p.c. (art. 505³² § 3). Rozwiązanie to jest wzorowane na instytucji istniejącej w europejskim postępowaniu nakazowym (postępowaniu w sprawie europejskiego nakazu zapłaty). Jeżeli w sprawie zostanie złożony taki wniosek, a sąd lub referendarz sądowy stwierdzi brak podstaw do wydania nakazu zapłaty albo uchyli nakaz zapłaty, to jednocześnie umorzy postępowanie. W takim przypadku nie będzie potrzebne

przekazanie sprawy sądowi właściwości ogólnej pozwanego (art. 505³³ § 3 i art. 505³⁴ § 3).

Ad. 2) Procedowanie w ramach elektronicznego postępowania upominawczego rodzi oszczędności w zakresie kosztów rozpoznawania spraw, a zwłaszcza kosztów doręczeń. Z tego względu powód uiszcza obniżoną opłatę od pozwu. Proponuje się również zwolnienie powoda z obowiązku uiszczenia opłaty uzupełniającej od pozwu w razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu. Natomiast w razie przekazania sprawy z uwagi na brak podstaw do wydania nakazu zapłaty lub uchylenie nakazu zapłaty, opłata od pozwu będzie podlegała uzupełnieniu w trybie art. 505³⁷ k.p.c. (pod rygorem umorzenia postępowania).

Ad. 3) Aktualne brzmienie przepisu art. 505³⁷ k.p.c. powoduje wątpliwości co do zakresu braków formalnych sprzeciwu podlegających uzupełnieniu po przekazaniu sprawy przez e-sąd oraz konsekwencji procesowych nieuzupełnienia tych braków. Podobnie jak w przypadku pozwu, uzupełnieniu będzie podlegał jedynie brak dokumentu wykazującego umocowanie zgodnie z art. 68 § 1 k.p.c. oraz brak pełnomocnictwa. Przewodniczący będzie wzywał do ich złożenia w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania. W razie nieusunięcia powyższych braków sprzeciwu, sąd odrzuci sprzeciw.

Pozostałe zmiany przepisów dotyczących elektronicznego postępowania upominawczego mają charakter porządkujący i są związane z przeniesieniem niektórych regulacji do ogólnych przepisów o procesie.

F. Zmiany dotyczące postępowania klauzulowego oraz zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego

1. Wśród propozycji nowelizacji przepisów o postępowaniu klauzulowym należy wyróżnić trzy ich grupy. Pierwsza obejmuje zmiany w przepisach dotyczących nadawania klauzuli wykonalności tradycyjnym tytułom egzekucyjnym. Do drugiej grupy należą propozycje zmian w zakresie nadawania klauzuli tytułom egzekucyjnym w postaci elektronicznej. Trzecia grupa propozycji dotyczy nadawania klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym i zostanie przedstawiona w dalszej części uzasadnienia.

2. Wyrokiem z dnia 22 listopada 2010 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności § 182 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. Nr 38, poz. 249, z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2009 r., z art. 41 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, a przez to z art. 92 ust. 1 Konstytucji

Rzeczypospolitej Polskiej. Zakwestionowany przepis dopuszczał możliwość nadania klauzuli wykonalności orzeczeniu sądowemu i ugodzie sądowej bez wydawania oddzielnego postanowienia w tym przedmiocie, chyba że klauzula miała być nadana na rzecz osoby lub przeciwko osobom, które nie były wymienione w tytule egzekucyjnym jako uprawnione lub zobowiązane albo tytuł egzekucyjny został wydany w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Uchylenie tego przepisu wywołało w praktyce wątpliwości co do konieczności wydawania oddzielnego postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności wraz z uzasadnieniem. Nadawanie klauzuli w drodze odrębnego postanowienia wraz z uzasadnieniem powoduje dodatkowe obciążenie sądów i ma niekorzystny wpływ na szybkość i sprawność rozpoznawania wniosków o nadanie klauzuli wykonalności oraz pozostałych spraw sądowych. O ile bowiem wydanie takiego postanowienia wraz z uzasadnieniem w pojedynczej sprawie nie jest skomplikowane i czasochłonne, o tyle wydanie większej liczby tych orzeczeń, zwłaszcza w sprawach zakończonych nakazami zapłaty jest czasochłonne. Należy zaznaczyć, że nadanie tzw. deklaratywnej klauzuli wykonalności tytułowi pochodzącemu od sądu nie jest czynnością tak doniosłą, aby wymagane było sporządzanie odrębnego postanowienia w tym przedmiocie. W postępowaniu klauzulowym, jako sumarycznym, należy dążyć do uproszczenia czynności orzeczniczych. Uproszczona forma nadawania klauzuli wykonalności funkcjonowała od wielu lat i była powszechnie akceptowana. Zważywszy, że Trybunał Konstytucyjny zakwestionował regulację zawartą w § 182 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2009 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych jedynie ze względu na umiejscowienie jej w rozporządzeniu, a nie w ustawie, nie podważając istoty dotychczasowych rozwiązań, niezbędne jest uregulowanie powyższej kwestii w Kodeksie postępowania cywilnego.

3. Dlatego proponuje się zmianę treści art. 783 § 3 k.p.c. polegającą na wyraźnym wskazaniu, że nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu sądu lub referendarza sądowego albo ugodzie zawartej przed sądem jest dokonywane bez spisywania odrębnej sentencji. Jeżeli orzeczenie sądu albo referendarza sądowego ma postać elektroniczną, to klauzula wykonalności również będzie miała taką postać. Będzie ona umieszczana w systemie teleinformatycznym i opatrywana podpisem elektronicznym przez sędziego albo referendarza sądowego (projektowany art. 783 § 4 k.p.c.). Wyeliminowane zostaną zatem wątpliwości dotyczące jurydycznego charakteru klauzuli nadawanej tytułom pochodzącym od sądu i referendarza sądowego.

4. Nadanie klauzuli wykonalności innym tytułom egzekucyjnym albo w przypadkach, o których mowa w art. 778¹, 787, 787¹, 788 i 789 k.p.c. będzie wymagało

wydania odrębnego postanowienia. Postanowienie będzie wymieniało tytuł egzekucyjny, a w razie potrzeby wskazywało świadczenie podlegające egzekucji i jej zakres oraz, czy orzeczenie podlega wykonaniu jako prawomocne, czy natychmiast wykonalne (art. 783 § 1 k.p.c.). Niezwłocznie po ogłoszeniu lub wydaniu tego postanowienia, klauzula wykonalności będzie umieszczana na tytule egzekucyjnym albo na zweryfikowanym przez komornika dokumencie uzyskanym z systemu teleinformatycznego, potwierdzającym istnienie i treść tytułu egzekucyjnego. Klauzula powinna stwierdzać, że tytuł uprawnia do egzekucji, a w razie potrzeby zawierać informacje wskazane w treści postanowienia o jej nadaniu. Klauzula będzie opatrywana podpisem sędziego albo referendarza sądowego.

5. Projekt przewiduje też zmiany przepisów dotyczących zakresu kognicji organów procesowych w postępowaniu klauzulowym. Celem tych zmian jest wyeliminowanie wątpliwości dotyczących właściwości funkcjonalnej sądu pierwszej instancji do nadania klauzuli wykonalności orzeczeniu wydanemu w prawomocnie zakończonym postępowaniu oraz wyłączenie z zakresu właściwości funkcjonalnej sądu drugiej instancji spraw o nadanie klauzuli wykonalności w przypadkach, o których mowa w art. 778¹, 786, 787, 787¹, 788 i 789 k.p.c. Projektowany przepis art. 781 § 1¹ k.p.c. w sposób jednoznaczny określi zakres kompetencji referendarza sądowego w postępowaniu klauzulowym, wskazując, że może on wykonywać wszystkie czynności w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym wymienionym w art. 777 § 1 k.p.c., nie wyłączając nadawania klauzuli wykonalności na rzecz lub przeciwko innej osobie, niż osoba uprawniona lub obowiązana według treści tytułu egzekucyjnego (tzw. klauzule konstytutywne). Zgodnie z projektowanym art. 795 § 3 k.p.c. sąd drugiej instancji uwzględniając zażalenie wierzyciela na postanowienie o odmowie nadania klauzuli wykonalności w przypadkach, o których mowa w art. 778¹, 786, 787, 787¹, 788, 789 k.p.c. lub tytułowi egzekucyjnemu niebędącemu orzeczeniem sądu lub referendarza sądowego, nie może wydać orzeczenia reformatoryjnego. W wymienionych przypadkach sąd drugiej instancji uchyli zaskarżone postanowienie i przekaże wniosek do ponownego rozpoznania, jeżeli stwierdzi, że zachodzą podstawy do nadania klauzuli wykonalności.

6. Projektowane przepisy utrzymują zasadę, że postępowanie klauzulowe jest wszczynane na wniosek wierzyciela. Według przepisu art. 782 § 1 zd. 2 k.p.c., nadanie klauzuli wykonalności z urzędu będzie ograniczone do tytułu wydanego w postępowaniu, które zostało lub mogło być wszczęte z urzędu, a także innemu tytułowi w części, w jakiej obejmuje grzywnę lub karę pieniężną orzeczoną w postępowaniu cywilnym lub przysługującą Skarbowi Państwa opłatę sądową lub inne koszty postępowania w sprawach cywilnych.

Projektowana regulacja odstępuje od nadawania z urzędu klauzuli wykonalności nakazom zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, gdyż aktualne rozwiązanie w sposób nieuzasadniony różnicuje nakazy zapłaty wydane w tym postępowaniu i nakazy wydane w postępowaniu nakazowym i upominawczym.

7. Przejawem tendencji do uproszczenia postępowania klauzulowego jest wprowadzenie przepisu art. 794¹ § 1 statuującego zasadę, że postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności w części, w której przyznaje wierzycielowi zwrot kosztów postępowania, podlega wykonaniu bez potrzeby zaopatrywania go w klauzulę wykonalności. Takie zwolnienie z obowiązku opatrzenia klauzulą wykonalności tytułu egzekucyjnego obowiązuje w odniesieniu do postanowień komornika o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego i kosztów egzekucji. Tym bardziej jest ono uzasadnione w razie zasądzenia kosztów postępowania klauzulowego przez sąd lub referendarza sądowego. Jeżeli postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności będzie miało formę uproszczoną (art. 783 § 3 i 4 k.p.c.), to rozstrzygnięcie o przyznaniu wierzycielowi kosztów postępowania będzie umieszczane w klauzuli wykonalności. Proponowana regulacja stanowi wyraz poglądu przyjętego od dawna judykaturze w odniesieniu do rozstrzygnięcia o zasądzeniu kosztów w razie nadania klauzuli w formie uproszczonej. Nie ma żadnych podstaw do różnicowania skutków orzeczeń o kosztach postępowania klauzulowego w zależności od tego, czy są one zamieszczane w postaci uproszczonej, czy zwykłej. Projektowane rozwiązanie wyklucza też możliwość występowania z kolejnymi wnioskami o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu o kosztach, zawartemu w postanowieniu o nadaniu klauzuli wykonalności i zapobiega generowaniu dodatkowych kosztów. Do uzasadnienia i zaskarżenia postanowienia o przyznaniu kosztów postępowania klauzulowego znajdują odpowiednie zastosowanie te same przepisy, które dotyczą uzasadnienia i zaskarżenia klauzuli wykonalności.

8. Postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności sąd doręcza wyłącznie wierzycielowi. Tej zasadzie powszechnie stosowanej w praktyce należy nadać rangę reguły ustawowej (art. 794² § 1). Doręczenie tego postanowienia dłużnikowi mogłoby umożliwić mu podjęcie działań zmierzających do usunięcia składników majątkowych w celu uniknięcia egzekucji. Dłużnik dowiaduje się o nadaniu klauzuli wykonalności dopiero w wyniku doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji.

9. Z uwagi na to, że uproszczona klauzula wykonalności jest postanowieniem, na które przysługuje zażalenie, konieczne jest odrębne uregulowanie zasad sporządzania jego uzasadnienia. Dlatego w art. 794² proponuje się, że uzasadnienie postanowienia będzie

sporządzane na wniosek zgłoszony przez wierzyciela albo dłużnika w terminie tygodniowym liczonym odmiennie dla każdego z nich. W przypadku wierzyciela termin ten będzie rozpoczynał bieg w dniu wydania mu tytułu wykonawczego lub zawiadomienia o utworzeniu tego tytułu w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe (§ 2). W odniesieniu do dłużnika termin ten będzie biegł od chwili doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Proponowana regulacja zawarta w art. 794² § 3 będzie miała jednak szersze znaczenie, gdyż będzie dotyczyła nie tylko sporządzenia i doręczenia uzasadnienia postanowienia wydanego w trybie art. 783 § 3 albo 4, ale również tych przypadków, w których nadanie klauzuli wykonalności następuje na mocy oddzielnego postanowienia. Postanowienie to nie jest doręczane dłużnikowi z urzędu, dlatego projektowany przepis będzie gwarantował doręczenie jego odpisu wraz z uzasadnieniem w razie zgłoszenia przez dłużnika wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności. W pozostałych przypadkach (np. w razie rozpoznania wniosku o nadanie klauzuli na posiedzeniu jawnym lub w razie odmowy nadania klauzuli) znajdą zastosowanie ogólne reguły dotyczące sporządzania uzasadnień postanowień wyrażone w przepisach art. 357 § 2 i § 3.

10. Ze względu na wprowadzenie odrębnej regulacji dotyczącej sporządzania uzasadnienia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, konieczne jest również uregulowanie terminu do wniesienia zażalenia na to orzeczenie. W tym celu proponuje się zmianę art. 795 § 2 poprzez dodanie zdania stanowiącego, iż w przypadku, o którym mowa w art. 794² § 2 i 3 termin do wniesienia zażalenia biegnie od daty doręczenia skarżącemu uzasadnienia postanowienia. Jeżeli nie zażądano uzasadnienia postanowienia znajdzie zastosowanie przepis art. 795 § 2 zd. 1.

11. Do skargi na postanowienie referendarza sądowego znajdzie odpowiednie zastosowanie przepis dotyczący biegu terminu do wniesienia zażalenia (art. 795 § 2) oraz rozstrzygnięcia zażalenia przez sąd drugiej instancji (art. 795 § 3).

12. W związku z potrzebą pilnego wprowadzenia przepisów dotyczących nadawania tzw. uproszczonej klauzuli wykonalności, proponuje się, aby przepisy art. 783 § 3 i § 4¹ k.p.c. weszły w życie w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia ustawy.

13. Zachodzi konieczność szczegółowego uregulowania kwestii wydawania zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego w przypadku orzeczeń zapadłych w elektronicznym postępowaniu upominawczym (art. 795^{2a} i art. 795⁵ § 1). Zaistniały problem jest konsekwencją sporządzania nakazów zapłaty w tym postępowaniu w postaci

elektronicznej. „Elektroniczny” nakaz zapłaty nie ma żadnego, równie doniosłego, „papierowego” odzwierciedlenia. Istnieją jedynie wydruki takich nakazów, które w zasadzie może sporządzić nie tylko sąd, ale każdy kto ma stosowny dostęp do „elektronicznego” nakazu zapłaty. Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego wydruk ten określają mianem „dokumentu uzyskanego z systemu teleinformatycznego umożliwiającego weryfikację istnienia i treści tytułu egzekucyjnego”. Wydruk ten nie jest odpisem. Nie zawiera zatem żadnych pieczęci lub podpisów. Co więcej, nie ma w ogóle możliwości wydania odpisów. Kwestia ta jest oczywista w obrocie krajowym, jednak może powstać wątpliwość czy każdy sąd w obrocie zagranicznym jest równie zaawansowany technologicznie. Poczyniono istotne odstępstwo od modelowej zasady wyłącznej mocy prawnej „elektronicznego” orzeczenia poprzez umożliwienie sporządzenia jego „papierowego” odpisu. Rozwiązanie takie wprawdzie utrudni pracę sądów, jednak z uwagi na niewielką liczbę wniosków o wydanie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego w tego typu sprawach, nie powinno ono stanowić znaczącego obciążenia.

G. Informatyzacja postępowania egzekucyjnego

1. Projektuje się rozszerzenie możliwości korzystania z drogi elektronicznej i doręczeń elektronicznych w postępowaniu egzekucyjnym. Aktualnie złożenie pisma drogą elektroniczną jest możliwe wyłącznie w zakresie wniosku o wszczęcie egzekucji na podstawie nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Przepisy części I Kodeksu dotyczące drogi elektronicznej i doręczeń elektronicznych znajdują odpowiednie zastosowanie również w postępowaniu egzekucyjnym (art. 13 § 2 k.p.c.). Projektowany przepis art. 760 wskazuje zaś, że przepisy szczególne mogą przewidywać, iż pisma (wnioski i oświadczenia) mogą być składane wyłącznie drogą elektroniczną. Chodzi tu, między innymi, o przepisy dotyczące licytacji elektronicznej i zajęcia rachunku bankowego.

2. Projektowane przepisy art. 879¹ i nast. k.p.c. (rozdział 3) wprowadzają tzw. licytację elektroniczną. Regulacje zawarte w tym rozdziale zmierzają do zwiększenia efektywności sprzedaży zajętych ruchomości, przy jednoczesnym zachowaniu gwarancji procesowych. Do licytacji elektronicznej znajdują zastosowanie przepisy o zwykłej („tradycyjnej”) licytacji, z zastrzeżeniem projektowanych zmian. Licytacja elektroniczna będzie przeprowadzana na wniosek wierzyciela, zgłoszony przed wyznaczeniem terminu licytacji lub wraz z wnioskiem o wyznaczenie terminu drugiej licytacji. Będzie ona

dopuszczalna tylko wtedy, gdy zajęte ruchomości zostały oddane pod dozór osobie innej niż dłużnik. Warunek ten jest uzasadniony potrzebą ochrony interesów nabywcy licytacyjnego przed takimi działaniami dłużnika, które mogłyby uniemożliwić lub utrudnić wydanie sprzedanej rzeczy.

3. Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej będzie dokonywana za pośrednictwem dedykowanego systemu teleinformatycznego obsługującego takie licytacje. Dostęp do niego będzie zapewniony w każdym sądzie rejonowym. Obwieszczenia o licytacji komornik będzie zamieszczał także w tym systemie. Przystępujący do przetargu będzie mógł złożyć rękojmię za pośrednictwem systemu albo bezpośrednio komornikowi, przy czym fakt jej uiszczenia komornik potwierdzi w systemie. Komornik udzieli przybicia natychmiast po zakończeniu licytacji tej osobie, która w chwili zakończenia licytacji zaofiarowała najwyższą cenę. Przybicie będzie dokonywane w systemie teleinformatycznym. Zawiadomienie o przybicciu będzie doręczane licytantom elektronicznie. Oświadczenie nabywcy (któremu udzielono przybiccia) o zrzeczeniu się nabycia ruchomości w trybie art. 870 § 3 k.p.c. będzie mogło być złożone wyłącznie drogą elektroniczną. Zgodnie z proponowanym art. 879⁹ k.p.c., nabywca będzie zobligowany uiścić cenę nabycia do godziny dwunastej dnia następnego po zawiadomieniu o udzieleniu przybiccia. Cena ta będzie uiszczana za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego licytację albo w sposób tradycyjny. W razie nieuiszczenia tej ceny, komornik wyznaczy ponowną licytację na warunkach pierwszej (art. 872 § 2 zd. 2 k.p.c. w zw. z projektowanym art. 879¹ k.p.c.). System teleinformatyczny obsługujący licytacje elektroniczne będzie wykorzystywany również do nielicytacyjnych form sprzedaży (art. 864 § 2, 864¹, 865 § 1, 866¹ i 866² k.p.c.).

4. Projektowany przepis art. 879¹¹ k.p.c. upoważnia Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia, w którym określi szczegółowy tryb przeprowadzenia licytacji publicznej oraz sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej, a nadto sposób wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną do pozalicytacyjnych form sprzedaży. W związku z szerokim zakresem proponowanej delegacji, projekt przewiduje uchylenie upoważnienia zawartego w art. 868 k.p.c.

5. Koncepcja elektronicznego zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego stanowi realizację postulatów komorników sądowych i banków zmierzających do usprawnienia wymiany informacji związanych z wykonywaniem takiego zajęcia. Wykorzystanie systemu teleinformatycznego umożliwi tanią i szybką realizację tych czynności. Przepis art. 893⁵ k.p.c. przewiduje zatem, że zawiadomienia i powiadomienia dokonywane pomiędzy komornikiem i bankiem w trakcie realizacji tego zajęcia będą

składane drogą elektroniczną przy użyciu systemu teleinformatycznego obsługującego takie zajęcia. Jednocześnie projekt wprowadza zmianę w art. 889 § 1 pkt 1 k.p.c. polegającą na rezygnacji z odrębnego wymieniania oddziału banku, jako podmiotu, któremu komornik doręcza zawiadomienie o zajęciu.

6. Analogiczną regulację proponuje się w art. 86b ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Umożliwi ona realizację zajęć dokonywanych przez administracyjne organy egzekucyjne za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

7. W przepisach ustawy – Prawo bankowe proponuje się natomiast wprowadzenie przepisów art. 112c i 112d, które nakładają na banki obowiązek prowadzenia systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego. Banki oraz przedstawicielstwa banków zagranicznych będą zobligowane do posługiwania się wyłącznie tym systemem przy tych czynnościach. Minister właściwy do spraw finansów publicznych zostanie zaś upoważniony do wydania rozporządzenia, w którym określi szczegółowe wymagania dotyczące trybu identyfikacji banku w systemie teleinformatycznym, sposób posługiwania się podpisem elektronicznym dla potrzeb autoryzacji treści przesyłanych w tym systemie oraz szczegółowy tryb doręczania korespondencji za jego pośrednictwem (art. 112d ust. 3).

8. Zmiany w art. 39 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji pozwolą na zaliczenie kosztów dostępu do powyższego systemu teleinformatycznego do wydatków egzekucyjnych.

H. Pozostałe zmiany w postępowaniu egzekucyjnym

1. Projektowany art. 759 § 3 k.p.c. stanowi kolejny etap rozszerzania kompetencji referendarzy sądowych w postępowaniu egzekucyjnym. Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381) powierzyła referendarzom sądowym rozpoznawanie spraw w przedmiocie zbiegu egzekucji oraz spraw o wyjawienie majątku za wyjątkiem stosowania środków przymusu. Czynności podejmowane w postępowaniu egzekucyjnym zazwyczaj nie należą do wymiaru sprawiedliwości, a zatem brak jest przeszkód do dalszego rozszerzenia kompetencji referendarzy sądowych. Temu celowi służy wprowadzenie ogólnego przepisu upoważniającego referendarzy sądowych do dokonywania w postępowaniu egzekucyjnym tych czynności, które są zastrzeżone dla sądu. Niektóre czynności będą bowiem zastrzeżone wyłącznie dla sądu (np. stosowanie grzywny lub aresztu, orzekanie o ściągnięciu kwoty w

trybie art. 873 k.p.c., stwierdzenie wygaśnięcia skutków przybicia i utraty rękojmi spraw o egzekucję świadczeń niepieniężnych z wyjątkiem wydania rzeczy ruchomej oraz spraw o egzekucję przez zarząd przymusowy, przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego.). Przepis art. 781 § 1¹ k.p.c. upoważni zaś referendarzy do dokonywania czynności w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym, o których mowa w art. 777 § 1 k.p.c. Taki model regulacji, wzorowany na przepisie art. 505³⁰ § 1 k.p.c., wyeliminuje wątpliwości co do zakresu czynności procesowych powierzonych referendarzom w powyższych sprawach.

2. Po nowelizacji art. 358 k.c., która weszła w życie w dniu 24 stycznia 2009 r., zobowiązania opiewające na świadczenia w walutach obcych mogą powstawać co do zasady bez ograniczeń, przy czym dłużnikowi zostało przyznane uprawnienie do spełnienia tego świadczenia w walucie polskiej. Uprawnienie to nie przysługuje w tych przypadkach, w których ustawa, orzeczenie sądowe lub czynności prawna zastrzega inaczej, gdyż świadczenie może być spełnione wówczas wyłącznie w walucie obcej. Te nowe zasady nie zostały zsynchronizowane z przepisami regulującymi postępowanie egzekucyjne, gdyż w myśl art. 783 § 1 zd. 2 k.p.c., tytułowi egzekucyjnemu zasądzającemu świadczenie w walutach obcych sąd nadaje klauzulę wykonalności ze zobowiązaniem komornika do przeliczenia zasądzonej kwoty na walutę polską. Zachodzi zatem potrzeba wprowadzenia w postępowaniu egzekucyjnym dodatkowego rozwiązania pozwalającego na prowadzenie egzekucji w celu zaspokojenia świadczenia, które może być spełnione wyłącznie w walucie obcej. Projektowany przepis art. 319¹ k.p.c. przewiduje, że jeżeli z ustawy, czynności prawnej lub orzeczenia wynika, że świadczenie może być spełnione wyłącznie w walucie obcej, sąd zamieszcza w wyroku odpowiednie zastrzeżenie. Zgodnie z proponowanym art. 798¹ k.p.c., organ egzekucyjny zakupi walutę obcą w banku upoważnionym do jej sprzedaży za walutę polską, która została pozyskana w toku egzekucji. Komornik wezwie dłużnika do wskazania tego banku w wyznaczonym terminie, a po jego bezskutecznym upływie – wezwie wierzyciela do dokonania tej czynności. W razie niewskazania banku przez strony, decyzję w tym przedmiocie podejmie komornik, przy czym bankiem tym nie będzie mógł być wierzyciel. Projektowane przepisy art. 866² § 4, art. 889¹ § 2 i 1024 § 3 k.p.c. również dotyczą egzekucji świadczenia podlegającego wykonaniu w walucie obcej. Jeżeli w tytule egzekucyjnym nie będzie zastrzeżenia wskazanego w art. 319¹ k.p.c., to egzekucja będzie prowadzona zgodnie z aktualnym modelem. W takim przypadku wierzyciel w wyniku egzekucji otrzyma walutę polską.

3. Obowiązujące przepisy umożliwiają zaskarżanie praktycznie każdej czynności komornika (art. 767 § 1 k.p.c. *in principio*). Komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym i zarazem szczególnego rodzaju organem państwowym, prowadzącym działalność na własny rachunek. Zdecydowana większość komorników legitymuje się wyższym wykształceniem prawniczym lub administracyjnym. Nie zachodzi zatem potrzeba utrzymywania modelu umożliwiającego zaskarżenie każdej czynności komornika. Zasadniczą wadą obecnych rozwiązań jest również nadużywanie instytucji skargi (zwłaszcza przez dłużników), co prowadzi do długotrwałości postępowań egzekucyjnych, a w skrajnych przypadkach – wręcz do ich zablokowania. Wprawdzie z art. 767² § 2 k.p.c. wynika zasada, że wniesienie skargi nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego ani wykonania zaskarżonej czynności, jednak regulacja ta nie gwarantuje sprawnego przebiegu postępowania. Utrzymywanie takiego modelu zaskarżania czynności komorników narusza podstawowe interesy wierzycieli i nie jest konieczne dla zapewnienia skutecznej obrony uzasadnionych praw i interesów dłużnika. W art. 767 § 2 k.p.c. proponuje się zatem wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia niektórych czynności komornika. Nie powinny podlegać zaskarżeniu te czynności, które stanowią jedynie etap postępowania kończący się dokonaniem innej zaskarżalnej czynności. Do tej kategorii należą zarządzenia o wezwaniu do usunięcia braków pisma (np. wniosku o wszczęcie egzekucji, o dokonanie opisu i oszacowania, o wyznaczenie licytacji) oraz zawiadomienia o planowanym terminie czynności. Prawidłowość tych czynności komornika będzie kontrolowana w razie zaskarżenia odpowiednio zarządzenia komornika o zwrocie pisma albo zaskarżenia czynności, której dotyczyło zawiadomienie. Proponuje się też wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia czynności komornika polegającej na odprowadzeniu podatku od towarów i usług z tytułu sprzedaży egzekucyjnej. O istnieniu lub zakresie obowiązku podatkowego nie powinien bowiem rozstrzygać sąd, ale organ podatkowy w trybie postępowania przewidzianego w ustawie - Ordynacja podatkowa.

4. Zgodnie z projektowanym art. 767 § 6 k.p.c., skarga na czynności komornika będzie wnoszona do sądu za pośrednictwem komornika, który dokonał zaskarżonej czynności. Jeżeli komornik uzna skargę za uzasadnioną w całości, to będzie mógł ją uwzględnić, co zwolni go z obowiązku przekazania jej do sądu. Skutkiem takiego rozwiązania będzie ograniczenie czasochłonnego i kosztownego przekazywania korespondencji między sądem a komornikiem. Nastąpi również wyeliminowanie przypadków wniesienia skargi do niewłaściwego sądu oraz konieczności umarzania postępowania przez sąd w razie uwzględnienia skargi przez komornika. W projektowanym przepisie przewidziano

także zwolnienie komornika z obowiązku sporządzenia uzasadnienia zaskarżonej czynności, jeżeli uzasadnienie to zostało już sporządzone. Natomiast w odniesieniu do skargi na zaniechanie przez komornika dokonania czynności projekt utrzymuje dotychczasowe rozwiązanie w zakresie trybu wnoszenia skargi, przekazania jej odpisu komornikowi i sporządzenia uzasadnienia przyczyn zaniechania. W treści art. 767 § 1 k.p.c. zaproponowano wprowadzenie zasady, według której sądem właściwym do rozpoznania skargi jest w każdym przypadku sąd rejonowy, przy którym działa komornik. Pozwoli to na zapewnienie jednolitości w zakresie nadzoru judykacyjnego realizowanego przez sąd rejonowy i nadzoru administracyjnego nad działalnością komornika sprawowanego przez prezesa tego sądu.

5. Proponuje się rezygnację z regulacji zwartej w art. 767³ k.p.c., która zwalnia sąd z obowiązku odrzucenia skargi w razie stwierdzenia, że zachodzą podstawy do podjęcia czynności w trybie art. 759 § 2 k.p.c. W takim przypadku skarżący zostaje pozbawiony możliwości kwestionowania decyzji sądu opartej na ustaleniu, że zachodzą podstawy do odrzucenia skargi. Dlatego sąd, w razie stwierdzenia takich podstaw, powinien wydać postanowienie o odrzuceniu skargi. Nie wyklucza to dopuszczalności stosowania art. 759 § 2 k.p.c.

6. Zmiana w art. 768 k.p.c. polega na odstąpieniu od obligatoryjnego wyznaczenia rozprawy w celu rozpoznania skargi na postanowienie komornika o ukaraniu grzywną oraz uchyleniu obowiązku zawiadomienia prokuratora o terminie takiej rozprawy. Te obligatoryjne warunki rozpoznania skargi należy uznać za zbędne. Sąd będzie mógł jednak rozpoznać taką skargę na rozprawie jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami konkretnej sprawy.

7. Wprowadzone ustawą z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381) przepisy dotyczące rozstrzygania o zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej są nadmiernie rozbudowane i rodzą wątpliwości interpretacyjne. Przewidziano w nich, między innymi, dodatkowe obowiązki związane z koniecznością wystawienia dalszego tytułu wykonawczego w razie wyznaczenia administracyjnego organu egzekucyjnego. Wątpliwości praktyków dotyczą też tego, który sąd ma wydać dalszy tytuł wykonawczy, w sytuacji, gdy pochodzi on od innego sądu niż ten, który rozstrzyga o zbiegu egzekucji. Regulacja dotycząca wystawienia dalszego tytułu wykonawczego obejmującego pozasądowy tytuł egzekucyjny wymaga angażowania wierzyciela, co wydłuża postępowanie. Nie jest też jasne, czy sąd powinien wezwać go do dokonania tej czynności. Konieczność każdorazowego rozstrzygania o zbiegu przez sąd lub referendarza sądowego i dalsze czynności z tym związane znacznie opóźniają

postępowania egzekucyjne i stanowią istotne obciążenie dla sądów. Dodatkowym mankamentem obowiązującego rozwiązania jest to, że w chwili powstania zbiegu zachodzi konieczność wstrzymania czynności egzekucyjnych przez obydwa organy egzekucyjne. Należy dodać, że niektóre rozwiązania proponowane w niniejszym projekcie mogą spowodować częstsze korzystanie z niektórych sposobów egzekucji (np. elektroniczne zajęcie rachunku bankowego), co może zwiększyć liczbę zbiegów egzekucji. Z tych względów, dla zapewnienia sprawności i efektywności egzekucji należy odstąpić od sądowego modelu rozstrzygnięcia o zbiegu egzekucji i wprowadzić ustawowy model rozstrzygnięcia o zbiegu. Rozstrzygnięcie zbiegu z mocy ustawy jest już obecnie przewidziane w treści art. 773 § 2 i 2¹ k.p.c.

8. Proponuje się zatem zmianę art. 773 § 1 k.p.c. polegającą na wprowadzeniu regulacji, według której, w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej co do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego, dalsze prowadzenie łącznie obu egzekucji do tej rzeczy lub prawa składnika majątkowego przejmuje ten organ egzekucyjny, który jako pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – organ, który prowadzi egzekucję w celu zaspokojenia należności o wyższej kwocie. W razie zbiegu egzekucji nie będzie dochodziło do wstrzymywania czynności egzekucyjnych. Komornik sądowy został zaś zobowiązany do wydania postanowienia stwierdzającego przekazanie egzekucji sądowej organowi administracyjnemu. Postanowienie komornika będzie miało wyłącznie charakter deklaracyjny i będzie podlegało skargą. Takie rozwiązanie umożliwi kontrolę sądową nad prawidłowością dalszych czynności egzekucyjnych oraz zagwarantuje, że strony postępowania zostaną poinformowane o przejęciu egzekucji sądowej przez organ administracyjny do łącznego prowadzenia.

9. Projekt zakłada rezygnację z obowiązku wystawienia dalszego tytułu wykonawczego przez sąd lub referendarza sądowego w razie przejęcia egzekucji sądowej przez administracyjny organ egzekucyjny. W art. 773 § 4 i 5 k.p.c. przewidziano, że do celu prowadzenia dalszych czynności przez organ administracyjny prowadzący łącznie egzekucje komornik sporządzi odpis tytułu wykonawczego lub wydruku weryfikacyjnego wraz z adnotacją dotyczącą kosztów postępowania, które powstały przed zbiegiem egzekucji oraz informacją, w jakim zakresie roszczenie wierzyciela zostało zaspokojone. Komornik będzie przekazywał również odpisy innych dokumentów niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzekucji oraz wyegzekwowane kwoty, które nie zostały wypłacone wierzycielowi.

10. W ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji proponuje się zmianę art. 62 polegającą na zamieszczeniu odesłania do przepisów k.p.c. Dodane przepisy art. 62b-d tej ustawy określą obowiązki administracyjnego organu egzekucyjnego w razie przejęcia egzekucji administracyjnej przez komornika sądowego. W takim przypadku organ administracyjny prześle komornikowi sądowemu wymienione w tym przepisie dokumenty, na podstawie których będzie prowadzona dalsza egzekucja. Pozostałe zmiany tej ustawy służą zapewnieniu spójności regulacji dotyczący zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej.

11. Z powyższymi zmianami wiąże się też modyfikacja art. 891 k.p.c. i art. 82 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przepisy te dotyczą obowiązków banku prowadzącego zajęty rachunek bankowy w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, gdy środki zgromadzone na rachunku nie pozwalają na zaspokojenie wszystkich egzekwowanych świadczeń. Bank będzie w takim przypadku zobligowany do dokonywania wypłat z zajętego rachunku na rzecz tego organu, który jako pierwszy dokonał zajęcia oraz do zawiadomienia właściwych organów egzekucyjnych o zbiegu egzekucji. Analogiczne obowiązki zostały nałożone na innych dłużników zajętej wierzytelności.

12. Przepis art. 797 § 1 k.p.c. stanowi, że wierzyciel powinien we wniosku wskazać, między innymi, sposób egzekucji. Natomiast art. 799 § 1 k.p.c. przewiduje, że wierzyciel może w jednym wniosku wskazać kilka sposobów egzekucji przeciwko temu samemu dłużnikowi. Spośród kilku sposobów egzekucji wierzyciel powinien zastosować najmniej uciążliwy dla dłużnika. Z regulacji tych wynika, że komornik nie może zastosować innego sposobu egzekucji, niż sposób wskazany przez wierzyciela. W praktyce zdarza się, że komornikowi są znane składniki majątku dłużnika, ale z uwagi na zawartą we wniosku dyspozycję wierzyciela co do sposobu egzekucji, nie może on skierować do nich egzekucji. Z drugiej strony wierzyciele nie ujmują wielu składników majątku dłużnika w swoich wnioskach egzekucyjnych głównie dlatego, że nie posiadają o nich wiedzy. W takich przypadkach dochodzi więc do wymiany korespondencji między organem egzekucyjnym a wierzycielem, w której komornik informuje inicjatora postępowania egzekucyjnego o konkretnym majątku dłużnika, pouczając go o konieczności wskazania adekwatnego sposobu egzekucji. Czynności te prowadzą do wydłużenia postępowania. Zmiana art. 797 k.p.c. polega na tym, że wierzyciel we wniosku nie będzie musiał wskazywać sposobu egzekucji. Zgodnie z projektowanym art. 799 § 1 k.p.c., wniosek wierzyciela będzie umożliwiał prowadzenie egzekucji według wszystkich możliwych sposobów, za wyjątkiem egzekucji z nieruchomości. Ten ostatni sposób jest czasochłonny oraz wiąże się ze znacznymi kosztami, dlatego też jego zastosowanie będzie wymagało wyraźnego wniosku wierzyciela.

Wierzyciel będzie jednak uprawniony do tego, aby we wniosku wybrać jeden lub niektóre sposoby egzekucji, czyli ograniczyć dopuszczalne sposoby egzekucji. Takie ograniczenie wniosku będzie wiążące dla komornika. W razie dopuszczalności zastosowania dwóch lub więcej sposobów egzekucji, komornik powinien zastosować najmniej uciążliwy dla dłużnika.

13. W aktualnym stanie prawnym poważne wątpliwości budzi rozróżnienie pomiędzy instytucją poszukiwania majątku przez komornika, a wyjaśnieniami składanymi przez dłużnika w trybie art. 801 k.p.c. oraz regulacją dotyczącą żądania wyjaśnień na podstawie art. 761 k.p.c. Nie jest bowiem jasne, czy żądanie wyjaśnień lub informacji na podstawie art. 761 k.p.c. i art. 801 k.p.c. należy zakwalifikować jako poszukiwanie majątku, czy jako czynności komornika sądowego podejmowane w ramach postępowania egzekucyjnego. Uchylenie art. 797¹ k.p.c. oraz projektowane przepisy art. 801, art. 801¹ i art. 801² k.p.c. pozwolą na wyeliminowanie tych rozbieżności. W przepisach tych zaproponowano upoważnienie komornika do odebrania wykazu majątku od dłużnika. Proponowana regulacja nie będzie stanowiła konkurencji dla instytucji wyjawienia majątku (art. 913 k.p.c. i nast.), gdyż będzie ona dotyczyła tylko takich składników majątku dłużnika, które będą miały znaczenie z punktu widzenia sposobów egzekucji dopuszczalnych w konkretnym postępowaniu. Tymczasem wyjawienie majątku dotyczy całego majątku dłużnika. Wykaz majątku będzie składany przez dłużnika pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, o czym dłużnik będzie uprzedzany przez komornika. Do wykazu majątku znajdą odpowiednie zastosowanie przepisy o sądowym wyjawieniu majątku, z tym, że środki przymusu w postaci przymusowego doprowadzenia lub aresztu będą stosowane przez sąd na wniosek komornika. Dopiero wówczas, gdy wykaz majątku i wyjaśnienia dłużnika nie pozwolą na ustalenie majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, wierzyciel będzie mógł wystąpić do komornika z wnioskiem o poszukiwanie majątku (projektowany art. 801² k.p.c.). Proponuje się też uzupełnienie przepisu art. 770 k.p.c., polegające na wyraźnym wskazaniu, że koszty poszukiwania majątku przez komornika stanowią składnik kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji.

14. W aktualnym stanie prawnym przejście egzekwowanego uprawnienia na inną osobę w trakcie postępowania egzekucyjnego rodzi zróżnicowane skutki procesowe. Jeżeli jest ono wynikiem dziedziczenia, to organ egzekucyjny zawiesza postępowanie i podejmuje je po zgłoszeniu się spadkobierców wierzyciela (art. 819 § 1 k.p.c.). Nie jest zatem w tym przypadku wymagane uzyskanie klauzuli wykonalności na rzecz następców prawnych wierzyciela. Rozbieżności doktryny i judykatury budzi natomiast kwestia, czy następstwo związane z przejściem egzekwowanego uprawnienia w wyniku innych zdarzeń wymaga

wydania klauzuli wykonalności na rzecz nabywcy. Konieczność uzyskania klauzuli wykonalności przez osobę, która nabyła wierzytelność po wszczęciu egzekucji jest wymogiem utrudniającym i przedłużającym dochodzenie roszczenia. Projektowany art. 804¹ k.p.c. przewiduje, że w takim przypadku nabywca będzie mógł wstąpić do postępowania na miejsce wierzyciela za jego zgodą pod warunkiem, że przejście uprawnienia zostanie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

15. Instytucja umorzenia postępowania egzekucyjnego z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c. jest w praktyce źródłem wielu wątpliwości. Proponuje się zatem uchylenie tego przepisu. „Bezczynność wierzyciela” będzie stanowiła przesłankę umorzenia postępowania w drodze postanowienia wydawanego z urzędu przez organ egzekucyjny (projektowany art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c.). Jednocześnie przewidziano skrócenie (do sześciu miesięcy) okresu, z upływem którego będzie wydawane postanowienie o umorzeniu postępowania. Czas ten jest zwykle wystarczający do podjęcia przez wierzyciela czynności koniecznych do dalszego prowadzenia postępowania. Projektowany przepis uwzględnia też potrzebę ochrony interesów dłużnika, który nie powinien zbyt długo pozostawać w niepewności co do swojej sytuacji prawnej i stanu swego majątku (np. gdy składniki majątkowe są zajęte).

16. W projektowanym przepisie art. 827 § 1 k.p.c. zrezygnowano z obligatoryjnego wysłuchania stron przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania. W wielu przypadkach czynność ta jest zbędna i jedynie przedłuża postępowanie. Wysłuchanie będzie miało zatem charakter fakultatywny, a decyzja o jego przeprowadzeniu będzie podejmowana przez organ egzekucyjny.

17. Zmiana przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zmierza do wyeliminowania podstawy pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego orzeczenie sądowe w razie zgłoszenia takich okoliczności faktycznych, które zostały pominięte w postępowaniu rozpoznawczym, jako spóźnione. Gdyby dopuścić taką możliwość, to powództwo opozycyjne służyłoby „korygowaniu” orzeczenia wydanego w procesie, w którym dłużnik nie przytoczył faktów we właściwym terminie. Projektowana zmiana w art. 843 § 1 k.p.c. zmierza do wyeliminowania wątpliwości dotyczących właściwości miejscowej sądu w sprawach z powództw przeciwegzekucyjnych. Źródłem rozbieżności jest aktualne brzmienie tego przepisu. Stanowi on, że sprawy te wytacza się przed sąd rzeczowo właściwy, w którego okręgu prowadzi się egzekucję. Przepis ten jest różnie interpretowany. Według pierwszego wariantu, sądem właściwym do wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego jest sąd, w którego okręgu znajduje się rzecz (prawo majątkowe), do którego została skierowana egzekucja sądowa. Według drugiego wariantu, sądem właściwym jest sąd, w którego okręgu

ma siedzibę komornik prowadzący egzekucję, niezależnie od tego, czy jest to komornik właściwy z mocy przepisów k.p.c., czy też wybrany przez wierzyciela w trybie przepisów art. 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji. Trzeci wariant zakłada, że sądem właściwym jest sąd, w którego okręgu działa komornik właściwy do przeprowadzenia egzekucji według przepisów k.p.c., niezależnie od tego, czy prowadzi on egzekucję. Proponuje się określenie tej właściwości według ostatniego wariantu. Za takim rozwiązaniem przemawiają względy związane z organizacją wymiaru sprawiedliwości, potrzeba zapewnienia sprawności postępowań w tych sprawach oraz ochrona interesów powodów (najczęściej będzie to sąd, w okręgu którego dłużnik ma miejsce zamieszkania lub siedzibę).

18. Zmiana w art. 847 § 2 k.p.c. polega na wprowadzeniu wyraźnego zagrożenia odpowiedzialnością odszkodowawczą w razie niezłożenia przez dłużnika oświadczenia o prawach osób trzecich, którym przysługuje żądanie wydania zajętych ruchomości. Takie rozwiązanie funkcjonuje na gruncie przepisów o egzekucji z wynagrodzenia za pracę (art. 888 § 3 k.p.c.), a jego celem jest motywowanie dłużników do realizacji obowiązków przewidzianych w tym przepisie.

19. Na mocy ustawy z dnia 16 września 2011r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw wprowadzono do k.p.c. instytucję rękojmi przy sprzedaży ruchomości. W przypadku sprzedaży rzeczy o stosunkowo niskiej wartości, rękojmia nie stanowi zabezpieczenia prawidłowego przebiegu egzekucji, a zatem nie spełnia swojej roli. Obciążenie komorników obowiązkiem pobierania i ewentualnego zwracania rękojmi jest w takich przypadkach niecelowe. Proponuje się zatem zmianę w treści art. 867¹ § 1 k.p.c. polegającą na rezygnacji z obowiązku uiszczenia rękojmi w razie sprzedaży ruchomości oszacowanych na kwotę niższą niż pięć tysięcy złotych. Projektuje się również zmianę art. 871 k.p.c. polegającą na wyraźnym wskazaniu, że uiszczoną rękojmię zalicza się na poczet ceny. Ta reguła została wprost wyrażona w przepisach o egzekucji z nieruchomości i powinna być unormowana także w przepisach o egzekucji z ruchomości. W aktualnym stanie prawnym wierzyciel egzekwujący, który chce uczestniczyć w licytacji, musi uiścić rękojmię nawet wtedy, gdy po nabyciu rzeczy będzie mu przysługiwało prawo zaliczenia wierzytelności na poczet ceny nabycia. Rozwiązanie to jest nieracjonalne, gdyż zniechęca wierzycieli do udziału w licytacji oraz nakłada na komorników obowiązek podejmowania czynności polegających na pobraniu i zwrocie rękojmi. Z tych względów proponuje się dodanie § 4 i 5 w art. 867¹ k.p.c. Wzorem tych regulacji są przepisy normujące zwolnienie wierzyciela z obowiązku uiszczenia rękojmi w ramach egzekucji z nieruchomości

(art. 964 k.p.c.). Zachodzi też potrzeba modyfikacji przepisu dotyczącego ściągnięcia od nabywcy, który nie dopełnił obowiązku zapłaty ceny, kwoty odpowiadającej 1/10 części sumy nabycia ruchomości (art. 872 § 3 k.p.c.). Utrzymywanie tej sankcji, w sytuacji gdy ustawa przewiduje utratę rękojmi za niedopełnienie przez nabywcę obowiązku zapłaty ceny, nie jest uzasadnione. Może bowiem sugerować obawę ustawodawcy, że rękojmia nie spełnia stawianych przed nią oczekiwań, co w istocie przekreśla sens jej wprowadzenia. Świadczyłoby to jednak o niekonsekwencji. Należy dodać, że w przepisach o egzekucji z nieruchomości nie przewidziano takiej dodatkowej sankcji. Projektowany art. 872 § 3 przewiduje ściągnięcie tej kwoty wyłącznie od nabywcy zwolnionego z obowiązku uiszczenia rękojmi. Wysokość kwoty podlegającej ściągnięciu, podobnie jak wysokość rękojmi, będzie odpowiadać 1/10 części sumy oszacowania, a nie sumy nabycia. Nie zachodzą bowiem żadne podstawy do zróżnicowania tych kwot. Postanowienie o ściągnięciu tej kwoty będzie mógł wydać wyłącznie sąd (projektowany art. 873 k.p.c.).

20. Aktualna redakcja przepisu art. 891¹ k.p.c. rodzi wątpliwości, czy udział przypadający dłużnikowi w rachunku wspólnym ma być ustalany przez komornika na podstawie umowy rachunku bankowego, czy na podstawie innej umowy (np. zawartej przez samych współwłaścicieli rachunku). Zmiana tego przepisu polega na zastąpieniu zwrotu: „stosownie do treści umowy regulującej prowadzenie rachunku” zwrotem: „stosownie do treści umowy rachunku bankowego”.

21. Skuteczność egzekucji z wierzytelności z tytułu zwrotu albo nadpłaty podatku jest stosunkowo niska, gdyż często zdarza się, że zawiadomienie o zajęciu wpływa przed powstaniem wierzytelności. Powoduje to, że komornicy sądowi wielokrotnie powtarzają zajęcie, a organy podatkowe są zmuszone wielokrotnie udzielać odpowiedzi komornikom. Z tego względu projekt wprowadza przepis art. 902² k.p.c., według którego zajęcie wierzytelności z tytułu nadpłat lub zwrotów podatków w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749) dotyczy również wierzytelności, które powstaną z tych tytułów po ich zajęciu. Takie zajęcie będzie skuteczne do końca roku kalendarzowego, w którym zostało dokonane. Projektowany przepis skorelowany zostanie z dodanym na podstawie przepisów projektowanej ustawy art. 76 § 5 Ordynacji podatkowej. W ten sposób przyznany zostanie priorytet zaliczeniu nadpłaty (zwrotu podatku) na poczet zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetek. Nadpłata (zwrot podatku) będzie zatem podlegała zaliczeniu na poczet tych należności, a nadwyżka będzie przekazywana komornikowi lub do depozytu sądowego w ramach realizacji zajęcia. Taki priorytet w zakresie wygaszania zaległości podatkowych uzasadnia, wyrażona w

art. 84 Konstytucji RP, zasada powszechności opodatkowania przyznająca należnościom podatkowym szczególną pozycję w zakresie ich zaspokajania. Identyczny przepis zostanie zamieszczony w art. 89a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

22. W obecnym stanie prawnym dopuszczalne jest wykorzystanie opisu i oszacowania sporządzonego w innym postępowaniu, ale tylko wówczas, gdy postępowanie to zostało umorzone z powodu bezskuteczności drugiej licytacji i braku wniosku o przejęcie nieruchomości. Przepis art. 985 § 2 zd. 1 k.p.c. przewiduje, że jeżeli wniosek o wszczęcie nowej egzekucji złożono przed upływem trzech lat od daty drugiej licytacji, komornik dokona nowego opisu i oszacowania tylko na wniosek wierzyciela lub dłużnika. Proponuje się rozszerzenie zastosowania tego przepisu również na takie sytuacje, w których postępowanie zostało umorzone już po dokonaniu opisu i oszacowania nieruchomości, z innych jeszcze przyczyn (np. na wniosek wierzyciela). Z uwagi na to, że regulacja ta straci funkcjonalne powiązanie z drugą licytacją, w projekcie przewidziano jej przeniesienie do art. 948 § 1¹ k.p.c.

23. Zgodnie z przepisem art. 921 § 1 k.p.c., organem prowadzącym egzekucję z nieruchomości jest komornik. Niektóre czynności są jednak zastrzeżone do kompetencji sądu. Egzekucja z nieruchomości jest postrzegana jako postępowanie obejmujące dwie fazy: fazę komorniczą i sądową. Od chwili zakończenia licytacji większość czynności należy bowiem do sądu. Jest to jednak reguła doznająca wyjątków, gdyż pewne czynności podejmowane na tym etapie należą do komornika (np. odprowadzenie podatku od towarów i usług, wydanie postanowienia o ustaleniu kosztów, sporządzenie projektu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji). Waga niektórych czynności podejmowanych w tym stadium nie uzasadnia angażowania sądu (np. wezwanie nabywcy do uiszczenia ceny, przedłużenie terminu do dokonania tej czynności, sporządzenie oraz wykonanie planu podziału). Zakłada się zatem rozszerzenie kompetencji komornika do podejmowania czynności egzekucyjnych w ramach egzekucji z nieruchomości. Za takim rozwiązaniem przemawia również potrzeba zapewnienia spójności pomiędzy regulacjami dotyczącymi egzekucji sądowej i egzekucji administracyjnej. Administracyjne i sądowe postępowania egzekucyjne są wprawdzie postępowaniami autonomicznymi i odrębnymi, ale środki zmierzające do przymusowej realizacji świadczeń w obu postępowaniach odznaczają się identycznym stopniem dolegliwości dla dłużników oraz daleko idącymi podobieństwami natury proceduralnej (także w zakresie egzekucji z nieruchomości). Należy dodać, że w sprawach egzekucyjnych prowadzonych w trybie administracyjnym również pojawiają się skomplikowane problemy prawne, o czym świadczy bogate orzecznictwo sądów administracyjnych. Z przepisów

ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.) wynika, że organami egzekucyjnymi są organy administracji publicznej (zasadniczo naczelnicy urzędów skarbowych). Nadzór nad egzekucją administracyjną sprawują, co do zasady, organy wyższego stopnia w stosunku do organów właściwych do wykonywania tej egzekucji. Przepisy cytowanej ustawy nie przewidują zatem bezpośredniego nadzoru sądowego nad egzekucją administracyjną ani obowiązku podejmowania niektórych czynności egzekucyjnych przez sąd. Wynika stąd, że nie istnieje ogólny standard systemowy ani konstytucyjny, który nakazywałby, aby czynności egzekucyjne należały wyłącznie do kompetencji sądu. Z tego punktu widzenia, przepisy normujące sądowe postępowanie egzekucyjne mogą być zatem postrzegane, jako przejaw „nadregulacji”. W ramach administracyjnego postępowania egzekucyjnego, postanowienie o przyznaniu własności (odpowiednik postanowienia o przysądzeniu własności) jest wydawane przez organ prowadzący postępowanie egzekucyjne, a nie przez organ nadzorujący to postępowanie. Względy spójności systemowej przemawiają zatem za wprowadzeniem identycznego rozwiązania w sądowym postępowaniu egzekucyjnym. Czynności sądu, poza nadzorowaniem komornika, rozpoznawaniem skarg na czynności komornika oraz zarzutów przeciwko planowi podziału, powinny być ograniczone do najbardziej doniosłych czynności (np. ustanowienia kuratora (art. 928 k.p.c.), stwierdzenia wygaśnięcia skutków przybicia i utraty rękojmi (art. 969 § 1 k.p.c.), przybicia nieruchomości i przysądzenia własności) . Z tych względów w projektowanych przepisach powierzono komornikowi niektóre czynności należące aktualnie do kompetencji sądu, w tym czynności polegające na sporządzeniu i wykonaniu planu podziału.

24. W zakresie czynności związanych ze sporządzeniem planu podziału proponuje się rezygnację z przewidzianego w art. 1035 k.p.c. obowiązku sporządzania projektu planu podziału po złożeniu sumy ulegającej podziałowi na rachunek depozytowy sądu. Projektowany art. 1035 k.p.c. przewiduje, że plan podziału będzie sporządzany przez komornika niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o przysądzeniu własności. Nie ma żadnego uzasadnienia, aby w ramach egzekucji z nieruchomości plan podziału był zatwierdzany przez sąd. Obowiązująca procedura zatwierdzania planu podziału przez sąd w wielu przypadkach powoduje jedynie opóźnienie w uprawomocnieniu się planu podziału i niepotrzebnie obciąża sądy. W świetle projektowanych przepisów, czynności dokonywane po sporządzeniu planu podziału (zawiadomienie o jego sporządzeniu i wniesienie zarzutów) będą dokonywane w takim samym trybie, jak np. przy egzekucji z ruchomości. Zarzuty przeciwko planowi podziału, umożliwiające kontrolę sądu nad tą czynnością, będą zatem

wnoszone do sądu za pośrednictwem komornika (projektowany art. 1027 § 2 k.p.c.). Z uwagi na brak jednolitej praktyki, w art. 1040¹ k.p.c. zaproponowano wyraźne wskazanie, że wykonanie planu podziału należy do komornika sądowego.

25. W celu zapewnienia zgodności przepisów art. 830, 855 § 2 i 947 k.p.c. z treścią art. 92 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zaprojektowano uzupełnienie tych przepisów poprzez zamieszczenie w nich wytycznych. Rozporządzenia wydane na podstawie tych przepisów powinny uwzględniać przede wszystkim potrzebę sprawnego i efektywnego prowadzenia egzekucji.

26. Przepisy k.p.c. nie zawierają kompleksowej regulacji dotyczącej składników majątkowych dłużnika, które nie podlegają egzekucji. Niektóre ograniczenia egzekucji zostały bowiem przewidziane w innych ustawach. Do tej grupy należy przepis art. 54 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe. Stanowi on, że środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego do wysokości trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres bezpośrednio poprzedzający dzień wystawienia tytułu wykonawczego. Tak określona wysokość kwoty wolnej od zajęcia nie znajduje żadnego aksjologicznego uzasadnienia. Ponadto przepis ten nie gwarantuje należytej ochrony dłużnikowi, gdyż przyjmuje się, że w razie dokonywania przez dłużnika wypłat z rachunku, kwota wolna od zajęcia nie ulega „odnawianiu”, ale „zużywa się”. Jeżeli po zajęciu dłużnik wypłaci z rachunku środki w wysokości odpowiadającej kwocie wolnej od zajęcia, to przestaje korzystać z ochrony wynikającej z cytowanego przepisu. W projekcie przewidziano zatem zmianę tego przepisu poprzez zmniejszenie kwoty wolnej od zajęcia do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, przysługującego pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych. Jednocześnie zastrzeżono, że to zwolnienie obowiązuje przez cały okres zajęcia. Takie rozwiązanie zapewni spójność projektowanego przepisu z przepisami dotyczącymi ochrony wynagrodzenia za pracę.

Analogiczną zmianę projektuje się w przepisie art. 28 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 855, z późn. zm.).

I. Postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu

1. Nowelizacja przewiduje informatyzację postępowania o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. W tym celu konieczna jest zmiana przepisów k.p.c. oraz ustawy – Prawo bankowe. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu będzie mógł być złożony wyłącznie drogą elektroniczną, a postanowienie sądu będzie wydawane w postaci elektronicznej. Wprowadzenie takiego modelu postępowania pozwoli osiągnąć następujące cele:

- przyspieszenie postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu;
- wyeliminowanie rozbieżności w orzecznictwie sądów nadających klauzule wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym;
- wprowadzenie możliwości, w szerszym zakresie niż dotychczas, wszczynania postępowania egzekucyjnego drogą elektroniczną oraz posługiwania się elektronicznym tytułem wykonawczym;
- uproszczenie procedur wierzyciela związanych z wydawaniem i późniejszym wykorzystaniem elektronicznego bankowego tytułu egzekucyjnego;
- ograniczenie kosztów postępowania o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu poprzez wprowadzenie dokumentów elektronicznych, zmniejszenie kosztów obsługi po stronie wierzycieli i sądu oraz ograniczenie kosztów późniejszej egzekucji.

2. Projektowany przepis art. 781² § 1 k.p.c. przewiduje, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności może być złożony wyłącznie w postaci elektronicznej. Wniosek może dotyczyć tylko jednego bankowego tytułu egzekucyjnego (proponowany art. 781¹ § 2 k.p.c.). Ta ostatnia propozycja ma na celu usprawnienie działania systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie.

3. Pozostałe zmiany zmierzające do wprowadzenia elektronicznego bankowego tytułu egzekucyjnego zostaną zamieszczone w ustawie – Prawo bankowe. Proponuje się zamieszczenie w art. 96 ust. 1¹, który będzie stanowił, że bankowe tytuły egzekucyjne są utrwalane wyłącznie w systemie teleinformatycznym i opatrywane bezpiecznym podpisem elektronicznym, w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym. Ponadto proponuje się zmianę przepisu art. 97 przez dodanie ust. 2 stanowiącego, że oświadczenie o poddaniu się egzekucji składa się na formularzu w formie

pisemnej lub w postaci elektronicznej. Dokumenty w postaci elektronicznej są uregulowane w przepisie art. 7 ustawy – Prawo bankowe oraz rozporządzenia wydanego na jego podstawie. W art. 96 ust. 4 (nowo dodanym) przewidziano upoważnienie dla Ministra Sprawiedliwości, aby w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określił w drodze rozporządzenia strukturę bankowego tytułu egzekucyjnego oraz formularza oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

Do wniosku o nadanie klauzuli będzie dołączany bankowy tytuł egzekucyjny wraz z poświadczonymi elektronicznie przez wnioskodawcę odpisami dokumentów. Pozostałe zmiany przepisów dotyczących bankowych tytułów egzekucyjnych zmierzają do wyeliminowania rozbieżności pojawiających się w praktyce. W tym celu proponuje się jednoznaczne unormowanie sposobu wyrażenia odsetek zmiennych w bankowym tytule egzekucyjnym (art. 96 ust. 2) oraz wskazanie, że oświadczenie o poddaniu się egzekucji powinno określać kwotę zadłużenia, do której dłużnik poddaje się egzekucji, a nie kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny (art. 97 ust. 3).

4. Z informatyzacją postępowania w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wiąże się także zmiana art. 16 oraz art. 20 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Zmiana wprowadzona w art. 16 powołanej wyżej ustawy polega na dodaniu § 6, którego celem jest stworzenie prawnych podstaw do wskazania przez Ministra Sprawiedliwości wydziałów odwoławczych rozpoznających zażalenia od orzeczeń sądów prowadzących elektroniczne postępowania o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Możliwość elastycznego określenia liczby wydziałów odwoławczych i ich właściwości miejscowej uwarunkowana będzie liczbą środków odwoławczych wnoszonych w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym. Natomiast zmiana w art. 20 polega na dodaniu nowego pkt 7, który będzie przyznawał kompetencję Ministrowi Sprawiedliwości do przekazania jednemu lub kilku sądom rejonowym rozpoznawania spraw w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Umożliwi to utworzenie, w zależności od potrzeb, jednego lub kilku wyspecjalizowanych sądów prowadzących elektroniczne postępowania w tych sprawach.

5. Bankowe tytuły egzekucyjne wydane na podstawie dotychczasowych przepisów będą zaopatrywane w klauzule wykonalności na dotychczasowych zasadach (art. 17). Nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika bankowym tytułom egzekucyjnym stwierdzającym roszczenie, które powstało przed dniem 20 stycznia 2005 r.

również będzie dokonywane według przepisów dotychczasowych. Te regulacje pozwolą wprowadzić nowy typ postępowania elektronicznego bez problemów związanych z odmiennymi warunkami nadawania klauzuli tytułom w tradycyjnej postaci.

III. ustawa – Prawo o notariacie

Projekt przewiduje rozszerzenie funkcjonalności rejestru aktów poświadczenia dziedziczenia o ujawnienie postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku oraz postanowienia uchylającego lub zmieniającego postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku lub przedmiotu zapisu windykacyjnego albo postanowienia uchylającego akt poświadczenia dziedziczenia (art. 95o pkt 7 ustawy – Prawo o notariacie). Dotychczas funkcjonujący rejestr jest niekompletny, nie obejmuje bowiem postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku oraz postanowień o stwierdzeniu nabycia przedmiotu windykacyjnego. Stąd przewiduje się możliwość dokonywania przez prezesów sądów lub osoby przez nich wyznaczone wpisów ww. postanowień do rejestru prowadzonego przez Krajową Radę Notarialną. Zmiany w rejestrze będą dokonywane również w przypadku uchylecia lub zmiany postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

IV. Elektroniczne bazy danych o pełnomocnikach, prokuratorach i radcach Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

Aktualnie bazy zawodowych pełnomocników są prowadzone przez organy korporacji zawodowych we własnym zakresie, a niektóre z nich są udostępniane poprzez Internet. Nie posiadają one jednak doniosłości w postępowaniu sądowym, z powodu braku regulacji dotyczących wiarygodności tych baz, w tym gwarancji ich stałego aktualizowania. Szczególna rola baz danych ujawni się w postępowaniach sądowych wszczynanych wyłącznie drogą elektroniczną, gdyż umożliwią one automatyczną weryfikację pełnomocników zawodowych. W tradycyjnych postępowaniach bazy te będą mogły również odegrać istotną rolę, gdyż umożliwią one szybkie zasięgnięcie potrzebnych informacji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Zmiany te zostaną zamieszczone w następujących aktach prawnych:

- 1) ustawa z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.);

- 3) ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, Nr 240, poz. 1430 oraz z 2012 r. poz. 637);
- 4) ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 155, poz. 925);
- 5) ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 126, poz. 1069, z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 169, poz. 1417, z późn. zm.).

Obowiązek utworzenia bazy danych będzie spoczywał na:

- Naczelnej Radzie Adwokackiej – w zakresie danych o adwokatach i aplikantach adwokackich oraz prawnikach zagranicznych;
- Krajowej Radzie Radców Prawnych – w zakresie danych o radcach prawnych, aplikantach radcowskich oraz prawnikach zagranicznych;
- Prezesie Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej – w zakresie danych o rzecznikach patentowych i aplikantach rzecznikowskich;
- Prezesie Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa – w zakresie danych o radcach i starszych radcach Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa;
- Prokuratorze Generalnym – w zakresie danych o prokuratorach i asesorach prokuratorskich.

Projektowane przepisy określają zakres informacji, które powinny być ujawniane w bazach danych oraz zapewniają sądom dostęp do tych danych. Ten ostatni obowiązek koreluje z projektowanymi przepisami art. 60¹ i art. 89 § 4 k.p.c., które upoważniają sąd do weryfikowania danych zawartych w bazach danych.

W przepisach dotyczących baz danych prowadzonych przez Naczelną Radę Adwokacką i Krajową Radę Radców Prawnych zaprojektowano upoważnienie dla Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia, w którym określi minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego (w którym będą prowadzone bazy) uwzględniając zgodność z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania określonymi na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zapewnienie bezpieczeństwa danych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem. W odniesieniu do pozostałych baz danych nie przewidziano takiego upoważnienia, gdyż przepisy wydane na podstawie ustawy o informatyzacji działalności

podmiotów realizujących zadania publiczne znajdują bezpośrednie zastosowanie do organów odpowiedzialnych za prowadzenie tych baz danych.

VI. Zmiany w pozostałych ustawach.

Projektowane zmiany przepisów regulujących postępowanie egzekucyjne pociągają za sobą konieczność wprowadzenia zmian do następujących ustaw:

- 1) ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zmiany ustawy zostały omówione w części III lit. G pkt 6, lit. H pkt 11, 12 i 22 uzasadnienia;
- 2) ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, zmiany ustawy zostały omówione w części III lit. G pkt 7, lit. H pkt 27, lit. I pkt 3 uzasadnienia;
- 3) ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, zmiany ustawy zostały omówione w części III lit. G pkt 8 uzasadnienia;
- 4) ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, zmiany ustawy zostały omówione w części III lit. H pkt 22 uzasadnienia;
- 5) ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, zmiany ustawy zostały omówione w części III lit. I pkt 4 uzasadnienia;
- 6) ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zmiany ustawy zostały omówione w części III lit. C pkt 7 uzasadnienia;
- 7) ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo–kredytowych, zmiany ustawy zostały omówione w części III lit. H pkt 27 uzasadnienia.

VII. Regulacje przejściowe i data wejścia w życie ustawy.

W odniesieniu do nowelizowanych przepisów procesowych proponuje się wprowadzenie zasady jednolitości postępowania, która oznacza, że nowe przepisy znajdują zastosowanie w tych postępowaniach, które zostaną wszczęte po wejściu w życie ustawy.

Przewidziano też wyjątki od powyższej zasady.

Według projektowanego art. 19, do bankowych tytułów egzekucyjnych wystawionych przed wejściem w życie ustawy oraz do nadawania im klauzuli wykonalności znajdują zastosowanie przepisy dotychczasowe. Dotychczasowe przepisy znajdują też zastosowanie do nadawania takim tytułom klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, jeżeli tytuł

stwierdza roszczenie, które powstało przed 20 stycznia 2005 r. W takich sprawach zachodzi bowiem konieczność wysłuchania małżonka dłużnika, a przeprowadzenie tej czynności w postępowaniu elektronicznym byłoby problematyczne.

Druga grupa wyjątków zmierza do bezpośredniego stosowania ustawy nowej. Ta reguła będzie odnosiła się do przepisów wymienionych w projektowanym art. 20 ust. 2–7.

W art. 21 zaproponowano przepis przejściowy odnoszący się do czasowego pozostawienia w mocy aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 126 § 6 i art. 830 K.p.c. Przepis art. 126 § 6 K.p.c. upoważnia Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem do spraw informatyzacji do określenia szczegółowych wymagań dotyczących trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym służącym do prowadzenia elektronicznego postępowania upominawczego oraz posługiwania się podpisem elektronicznym w tym postępowaniu. Natomiast art. 830 K.p.c. upoważnia Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Finansów do określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji. Powołane przepisy, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, wejdą w życie nie później, niż 6 miesięcy po dniu wejścia w życie ustawy.

Przepis art. 22 przewiduje, że ustawa wejdzie w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia. Mając na względzie zakres projektowanych regulacji sześciomiesięczne *vacatio legis* uznać należy za wystarczający okres do wprowadzenia nowych rozwiązań. Od wskazanej zasady proponuje się wprowadzenie wyjątku dot. art. 2 pkt 79 lit. d oraz e. Proponuje się, aby przepis ten odnoszący się do szczegółowych rozwiązań w przypadku nadania klauzuli wykonalności, jeżeli tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu albo referendarza sądowego w postaci elektronicznej, zawartych w art. 783 K.p.c., wszedł w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia. Istnieją bowiem uzasadnione względami ekonomii procesowej podstawy, aby te rozstrzygnięcia postępowania egzekucyjnego zaczęły obowiązywać znacznie wcześniej, niż pozostałe przepisy ustawy.

VIII. Wyjaśnienia końcowe.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r.

w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z § 11a ust. 1 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia ustawy:

Celem projektowanej ustawy jest zliberalizowanie przepisów o formie czynności prawnych i nowe ujęcie dokumentu w postępowaniu cywilnym. Ponadto, projekt ma na celu zwiększeniu dostępu do sądu poprzez poszerzenie katalogu spraw, które będą rozpoznawane w postępowaniach elektronicznych oraz stworzeniu możliwości wnoszenia pism procesowych drogą elektroniczną i dokonywania doręczeń elektronicznych, także w tradycyjnych postępowaniach cywilnych. Proponowane regulacje przyczynią się również do zwiększenia efektywności postępowań sądowych w skutek rozszerzenia kompetencji referendarzy sądowych i komorników sądowych.

2. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje ustawa:

Propozycje zawarte w projekcie dotyczą nieograniczonego kręgu jednostek, które mogą występować w charakterze uczestników postępowania cywilnego oraz organów procesowych (sądów, referendarzy sądowych, komorników sądowych). Zmiany dotyczą również banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych, prawniczych samorządów zawodowych (Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Radców Prawnych, Krajowej Rady Rzeczników Patentowych), Prezesa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Prezesa Urzędu Patentowego R.P. oraz Prokuratora Generalnego.

3. Konsultacje:

Stosownie do przepisu art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projektowana ustawa zostanie udostępniona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

W ramach konsultacji społecznych projekt zostanie przedstawiony w celu wyrażenia opinii: Sądowi Najwyższemu, Krajowej Radzie Sądownictwa, Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu, Prokuratorowi Generalnemu, Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Krajowej Radzie Rzeczników Patentowych, Krajowej Radzie Komorniczej, Krajowej Radzie Notarialnej, Związkowi Banków Polskich, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszeniu

Sędziów „Themis”, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Referendarzy Sądowych, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Asystentów Sędziów, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych "Lewiatan", Business Centre Club oraz Krajowej Izbie Gospodarczej.

4. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Wejście w życie projektowanej nowelizacji spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa i nie spowoduje skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Skutki te, spowodowane zostaną, przede wszystkim, koniecznością budowy, wdrożenia oraz utrzymania omówionych poniżej systemów teleinformatycznych mających na celu zwiększenie efektywności postępowań sądowych.

4.1. Elektroniczne Biuro Podawcze:

Budowa i wdrożenie systemu obsługującego tzw. elektroniczne biuro podawcze (umożliwiający wnoszenie pism drogą elektroniczną oraz elektroniczne doręczenia w „tradycyjnych” postępowaniach sądowych) pociągnie za sobą w okresie 4 lat wydatki łączne w kwocie około 19 milionów złotych. Budowa i wdrożenie projektu Elektronicznego Biura Podawczego będzie w całości finansowane z funduszy Programu Operacyjnego – Kapitał Ludzki „Zwiększenie efektywności realizacji zadań przez jednostki wymiaru sprawiedliwości”.

Szczegółowe wyliczenia kosztów przedstawia tabela poniżej¹

Elektroniczne Biuro Podawcze	2012	2013	2014	2015	2016	Koszty łączne w okresie 2013-2016
Koszty budowy i wdrożenia	0,00 zł	877 000,00 zł	14 300 000,00 zł	2 227 000,00 zł	0,00 zł	17 404 000,00 zł
Koszty utrzymania	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	800 000,00 zł	800 000,00 zł	1 600 000,00 zł
Nakłady łączne	0,00 zł	877 000,00 zł	14 300 000,00 zł	3 027 000,00 zł	800 000,00 zł	19 004 000,00 zł

Roczny koszt utrzymania powyższego systemu (poczynając od 2015 roku) wyniesie około 800 tysięcy złotych rocznie.

¹ Szacunki przedstawione przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości

Szacowane oszczędności wynikłe z wdrożenia systemu EBP zostały oszacowane w następujący sposób²:

Obecny koszt obsługi wymiany korespondencji z pełnomocnikami profesjonalnymi w sądach powszechnych wynosi przy przyjętych powyżej założeniach i sposobie obsługi około 150 mln zł rocznie.

Wszystkie czynności wymienione w tabeli poniżej, generujące koszty zarówno dla sądów jak i dla profesjonalnych pełnomocników, po uruchomieniu systemu EBP i umożliwieniu kierowania korespondencji drogą elektroniczną zostaną zastąpione przez czynności wykonywane w systemie teleinformatycznym. Dlatego też możliwe będzie osiągnięcie obniżenia kosztów obsługi spraw w sądach powszechnych o około 150 mln zł rocznie.

Tabela poniżej przedstawia koszty ponoszone w skutek prowadzenia korespondencji przekazywanej drogą tradycyjną (pocztową) z pełnomocnikami profesjonalnymi, która to po wdrożeniu systemu zostanie zamieniona na korespondencją przekazywaną elektronicznie.

Składowa kosztu	Koszt [PLN]	Średnio w sprawie	Liczba spraw rocznie	Koszt obsługi korespondencji rocznie
Sąd okręgowy - korespondencja z pełnomocnikiem profesjonalnym	1,00 zł			23 713 910,00 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk, książka nadawcza + pakowanie [koperta]) - koszt pracy	1,11 zł	10	335834	3 731 787,00 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk + pakowanie [koperta]) - materiały	0,30 zł	10	335834	1 007 502,00 zł
list polecony ZPO - koszt przesyłki	5,65 zł	10	335 834	18 974 621,00 zł
Sąd rejonowy - korespondencja z pełnomocnikiem profesjonalnym				127 091 220,00 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk, książka nadawcza + pakowanie [koperta]) - koszt pracy	1,11 zł	2	8 999 265	19 999 967,00 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk + pakowanie [koperta]) - materiały	0,30 zł	2	8 999 265	5 399 559,00 zł
list polecony ZPO - koszt przesyłki	5,65 zł	2	8 999 265	101 691 695,00 zł
Pełnomocnik profesjonalny - korespondencja z sądem okręgowym				19 656 364,00 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk) koszt pracy	1,85 zł	10	335 834	6 219 646,00 zł
przygotowanie korespondencji (pakowanie [koperta] + książka nadawcza) - koszt pracy	1,85 zł	5	335 834	3 109 823,00 zł

² Szacunki przedstawione przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości

przygotowanie korespondencji (wydruk) - materiały	0,2	10	335834	671 668,00 zł
przygotowanie korespondencji (pakowanie [koperta]) - materiały	0,10 zł	5	335834	167 917,00 zł
list polecony ZPO - koszt przesyłki	5,65 zł	2	335834	9 487 311,00 zł
Pełnomocnik profesjonalny - korespondencja z sądem rejonowym				36 932 984,00 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk) koszt pracy	1,85 zł	2	8 999 265	33 333 278,00 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk) - materiały	0,20 zł	2	8 999 265	3 599 706,00 zł
			Łącznie korespondencja sądów	150 805 130,00 zł
			Łącznie korespondencja pełnomocników	56 589 348,00 zł

Dokonując szacunku przyjęto następujące założenia:

- W wyliczeniach uwzględniono sądy okręgowe i rejonowe.
- W wyliczeniach uwzględniono oszacowaną empirycznie w sprawie korespondencję tylko z pełnomocnikami profesjonalnymi.
- Liczbę spraw w sądach powszechnych przyjęto na podstawie informacji statystycznej „Ewidencja spraw w sądach powszechnych według działów prawa i instancyjności w 2010 i 2011 roku” Warszawa 2012. Uwzględniono sprawy cywilne (cywilne i gospodarcze) z roku 2011.
- Założono, że połowa korespondencji pełnomocników profesjonalnych kierowana do sądów okręgowych zostanie dostarczona osobiście przez pełnomocników.
- Założono, że korespondencja pełnomocników profesjonalnych kierowana do sądów rejonowych zostanie dostarczona osobiście przez pełnomocników.
- Przyjęto wynagrodzenie miesięczne pracownika w wysokości 4 tys. zł [brutto pracodawcy] i przeciętną miesięczną liczbę godzin pracy 180.

4.2. Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru:

W zakresie doręczeń projekt przewiduje rozszerzenie stosowania doręczeń elektronicznych, mających zastąpienie tradycyjny model potwierdzania odbioru wniesionych pism, dokonywanego w formie papierowej.

Łączny koszt wdrożenia systemu elektronicznego potwierdzenia odbioru (w latach 2012-2016) szacuje się natomiast na kwotę około 6,1 mln. złotych³. System Elektronicznego

³ Szacunki przedstawione przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości

Potwierdzenia Odbioru będzie w całości finansowany z Budżetu Państwa, a środki przeznaczone na ten cel w roku 2013 są wystarczające na realizację projektu.

Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru (MSEPO)	2012	2013	2014	2015	2016	Koszty łączne w okresie 2012-2015
Koszty budowy i wdrożenia	212 487,00 zł	1 138 200,00 zł	4 200 000,00 zł	300 000,00 zł	300 000,00 zł	6 150 687,00 zł
Koszty utrzymania	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	300 000,00 zł	300 000,00 zł	600 000,00 zł
Nakłady łączne	212 487,00 zł	1 138 200,00 zł	4 200 000,00 zł	600 000,00 zł	600 000,00 zł	6 750 687,00 zł

Przewidywana wysokość oszczędności budżetowych spowodowana wprowadzeniem systemu MSEPO wynika ze zmian w prowadzeniu, przechowywaniu i archiwizowania akt spraw sądowych, przedstawiona została w tabeli poniżej

	Szacowane roczne oszczędności, dla wymiaru sprawiedliwości, co najmniej po okresie trzech lat po całkowitym wdrożeniu projektu	Szacowane oszczędności, dla wymiaru sprawiedliwości, w okresie 2018-2022
Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru (MSEPO)	1 000 000,00 zł	5 000 000,00 zł

4.3. Elektroniczny Bankowy Tytuł Egzekucyjny:

Informatyzacja postępowania w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym będzie wymagała budowy i wdrożenia systemu teleinformatycznego. Szacowany koszt tego przedsięwzięcia (w latach 2012-2016) wyniesienie około 10,7 milionów złotych (w tym budowa i wdrożenie systemu – 8,65 miliona złotych oraz koszty utrzymania systemu – 2,1 miliona złotych). System Elektronicznego Bankowego Tytułu Egzekucyjnego będzie w całości finansowany z Budżetu Państwa, a środki przeznaczone na ten cel w roku 2013 są wystarczające na realizację projektu.

Szczegółowe szacunki przedstawia tabela poniżej⁴:

Elektroniczny Bankowy Tytuł Egzekucyjny (EBTE)	2012	2013	2014	2015	2016	Koszty łączne w okresie 2012-2015
Koszty budowy i wdrożenia	1 930 000,00 zł	570 000,00 zł	4 950 000,00 zł	650 000,00 zł	550 000,00 zł	8 650 000,00 zł
Koszty utrzymania	0,00 zł	0,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	700 000,00 zł	2 100 000,00 zł
Nakłady łączne	1 930 000,00 zł	570 000,00 zł	5 650 000,00 zł	1 350 000,00 zł	1 250 000,00 zł	10 750 000,00 zł

Przewiduje się, że rozpoznawanie spraw z wykorzystaniem e-BTE zostanie powierzone kilku sądom rejonowym. Koszty związane z utrzymaniem tego systemu nie będą wynikały z kosztów osobowych, gdyż nie będzie wymagane zatrudnienie dodatkowych sędziów, referendarzy sądowych i innych pracowników. „Obsługiwaniem” postępowań w tych sprawach będzie się zajmować kadra zatrudniona w ośrodkach migracyjnych ksiąg wieczystych. W ramach tego przedsięwzięcia zostaną również wykorzystane zasoby techniczne ośrodków migracyjnych ksiąg wieczystych. W zależności od decyzji o umiejscowieniu infrastruktury sprzętowej powyższe koszty mogą ulec zmniejszeniu nawet o 2,5 miliona złotych.

Obecny koszt obsługi wymiany korespondencji z pełnomocnikami profesjonalnymi w sprawach związanych z Bankowym Tytułem Egzekucyjnym, przy przyjęciu założeń i metodologii identycznych jak przy szacowaniu kosztów z tytułu Elektronicznego Biura Podawczego, wynosi około 10,5 mln złotych dla poszczególnego sądu i ok. 14,5 mln złotych dla pełnomocników profesjonalnych.

Wszystkie czynności wymienione poniżej, generujące koszty zarówno dla sądów jak i dla profesjonalnych pełnomocników, dotychczas wykonywane w formie papierowej, po uruchomieniu systemu zostaną zastąpione przez odpowiednie - wspomagane systemem teleinformatycznym. Dlatego też możliwe będzie osiągnięcie obniżenia kosztów obsługi spraw w sądach powszechnych o około 10 mln zł rocznie a dla pełnomocników profesjonalnych o ok. 14 mln⁵.

⁴ Szacunki przedstawione przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości

⁵ Szacunki przedstawione przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości

Składowa kosztu	Koszt [PLN]	Średnio w sprawie	Liczba spraw rocznie	Koszt obsługi korespondencji rocznie	Liczba spraw rocznie	Koszt obsługi korespondencji rocznie
Sąd rejonowy - korespondencja z pełnomocnikiem profesjonalnym						
przygotowanie korespondencji (wydruk, książka nadawcza + pakowanie [koperta]) - koszt pracy	1,112	1	500000	555 600 zł	1500000	1 666 800 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk + pakowanie [koperta]) - materiały	0,3	1	500000	150 000 zł	1500000	450 000 zł
list polecony ZPO - koszt przesyłki	5,65	1	500000	2 825 000 zł	1500000	8 475 000 zł
Łącznie			1500000	3 530 600 zł	4500000	10 591 800 zł
Pełnomocnik profesjonalny - korespondencja z sądem rejonowym						
przygotowanie korespondencji (wydruk) koszt pracy	1,852	1	500000	926 000 zł	1500000	2 778 000,00 zł
przygotowanie korespondencji (pakowanie [koperta] + książka nadawcza) - koszt pracy	1,852	1	500000	926 000 zł	1500000	2 778 000,00 zł
przygotowanie korespondencji (wydruk) - materiały	0,2	1	500000	100 000 zł	1500000	300 000,00 zł
przygotowanie korespondencji (pakowanie [koperta]) - materiały	0,1	1	500000	50 000 zł	1500000	150 000,00 zł
list polecony ZPO - koszt przesyłki	5,65	1	500000	2 825 000 zł	1500000	8 475 000,00 zł
Łącznie			2500000	4 827 000 zł	7500000	14 481 000 zł
Łącznie korespondencja sądów				3 530 600 zł		10 591 800 zł
Łącznie korespondencja pełnomocników				4 827 000 zł		14 481 000 zł

4.4. Elektroniczna Licytacja Ruchomości:

Środki potrzebne na utworzenie systemu obsługującego elektroniczną licytację ruchomości wynosić będą około 1 mln złotych. Kwota ta będzie niezbędna na zakup stanowisk komputerowych w sądach (w celu zapewnienia powszechnego dostępu do portalu licytacyjnego). Planuje się, że system ten będzie w całości finansowany z Budżetu Państwa⁶.

Elektroniczna Licytacja Ruchomości (ERL)	2013	2014	2015	2016	Koszty łączne w okresie 2012-2015
Koszty budowy i wdrożenia	0,00 zł	1 000 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 000 000,00 zł
Koszty utrzymania	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Nakłady łączne	0,00 zł	1 000 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 000 000,00 zł

⁶ Szacunki przedstawione przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości

Wdrożenie licytacji elektronicznych ograniczy wydatki związane z przeprowadzeniem licytacji (np. opłaty pocztowe z tytułu doręczania pism przez komorników) oraz zmniejszy koszty udziału w licytacji ponoszone przez jej uczestników.

4.5 Elektroniczne zajęcia rachunków bankowych:

Wprowadzenie elektronicznych zajęć rachunków bankowych w postępowaniach sądowych nie będzie finansowane z budżetu państwa. Nie przewiduje się utworzenia osobnego systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcia. Planuje się wykorzystać w tym celu istniejący już obecnie system obsługujący takie zajęcia, wdrożony i używany przez Krajową Izbę Rozliczeniową jako moduł systemu OGNIVO (tzw. „System Poszukiwania Rachunków Dłużników”).

Zgodnie z danymi otrzymanymi z KIR S.A. szacunkowe koszty korzystania z tego systemu składają się z:

- Opłata za kryptograficzny zestaw do logowania się do systemu dla użytkownika – ok. 350 zł + ok. 100 rocznie za odnowienie.
- Abonament roczny – ok. 3500 zł – od organu egzekucyjnego, bez względu na liczbę zapytań i liczbę użytkowników.

4.6 Elektroniczne postępowanie upominawcze:

Nie są planowane wydatki związane z modyfikacją systemu teleinformatycznego elektronicznego postępowania upominawczego, gdyż zostanie ona przeprowadzona w ramach zaplanowanych już modernizacji tego systemu.

4.7 Zwiększenie zakresu kompetencji i obowiązków referendarzy sądowych:

Zwiększenie zakresu kompetencji i obowiązków referendarzy sądowych nie będzie się wiązało z koniecznością zwiększenia funduszu wynagrodzeń w części 15 ” Sądy powszechne” dla przedmiotowej grupy zawodowej.

5. Wpływ na sprawność postępowań sądowych:

Przebieg każdego postępowania ma charakter indywidualny, gdyż jest uzależniony od szeregu czynników (np. stopień skomplikowania sprawy, liczba wnoszonych środków

odwoławczych). Nie da się zatem globalnie wskazać, o jaki okres czasu skrócą się postępowania rozpoznawcze i egzekucyjne. W tym zakresie można jedynie określić „oszczędności czasowe” wynikające z wprowadzenia konkretnych zmian.

W sprawach o nadanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym oszczędności czasowe będą wynikały z:

- wprowadzenia drogi elektronicznej (wyeliminowanie pośrednictwa operatora pocztowego, któremu przesłanie tych dokumentów zajmuje około trzech dni);
- automatyzacji czynności sądowych (wyeliminowanie czynności, które zajmują przynajmniej kilka godzin - np. przekazanie pisma właściwemu sekretariatowi przez biuro podawcze, odnotowanie sprawy w urządzeniach ewidencyjnych, założenie akt);
- doręczeń elektronicznych (wyeliminowanie szeregu czynności związanych z tradycyjnym doręczeniem, trwających około 10 - 14 dni)

W odniesieniu do pozostałych propozycji służących usprawnieniu postępowań sądowych, należy wskazać, że:

- liberalizacja przepisów dotyczących udziału pełnomocników w postępowaniu egzekucyjnym wyeliminuje aktualny problem składania pełnomocnictw „papierowych” przez pełnomocników wierzycieli w tym postępowaniu (oszczędność czasowa wyniesie około 3 dni) oraz wykluczy potrzebę wzywania ich do uzupełnienia braków wniosku w tym zakresie (oszczędność czasowa wyniesie około 14 dni);
- nałożenie na niektóre strony obowiązku składania pism drogą elektroniczną w postępowaniach tradycyjnych skróci czas potrzebny na przesłanie tych pism do sądu (oszczędność czasowa wyniesie około 3 dni w odniesieniu do każdego pisma procesowego);
- wprowadzenie elektronicznego potwierdzenia odbioru w odniesieniu do tradycyjnych doręczeń skróci czas potrzebny do uzyskania przez organ procesowy informacji o doręczeniu pisma (oszczędność czasowa wyniesie około 7 - 10 dni);
- modyfikacja przepisów dotyczących treści protokołu skróconego (zwłaszcza w zakresie zamieszczenia w nim wyników postępowania dowodowego) oraz wprowadzenie ustnego uzasadnienia orzeczenia przyspieszy o około 1/3 zapoznanie się z protokołem oraz sporządzenie uzasadnienia;

- wprowadzenie instytucji wniosku o umorzenie elektronicznego postępowania upominawczego przyspieszy zakończenie postępowania, w którym powód złożył taki wniosek (oszczędność czasowa wyniesie około 21 dni);
- doprecyzowanie przepisów o uzupełnianiu braków pozwu i sprzeciwu po przekazaniu sprawy przez e-sąd przyspieszy postępowania, w których nie występują braki podlegające uzupełnieniu (oszczędność czasowa wyniesie około 21 dni);
- zmiana regulacji dotyczącej skutków wniosku o wyłączenie sędziego przyspieszy postępowanie, zwłaszcza w tych sprawach, w których są składane zażalenia na postanowienie o odmowie wyłączenia sędziego (oszczędność czasowa wyniesie wówczas około 3 - 6 miesięcy);
- dopuszczenie wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym wyeliminuje potrzebę wyznaczenia rozprawy (oszczędność czasowa wyniesie od 1 do 3 miesięcy);
- wprowadzenie elektronicznego zajęcia rachunku bankowego skróci czas potrzebny na przesyłanie zawiadomień pomiędzy komornikiem i bankiem (oszczędność czasowa wyniesienie około 3 dni w odniesieniu do każdego zawiadomienia);
- wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia niektórych czynności komornika sądowego oraz modyfikacja trybu wnoszenia skarg na jego czynności przyspieszy postępowania egzekucyjne (oszczędność czasowa wyniesie około 2- 3 tygodnie w odniesieniu do każdej zaskarżonej czynności);
- proponowany ustawowy tryb rozstrzygania, który organ ma prowadzić łącznie egzekucje w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej skróci czas tej czynności (oszczędność czasowa wyniesienie co najmniej 3 - 4 tygodnie);
- modyfikacja przepisów dotyczących zakresu związania komornika wnioskiem o wszczęcie egzekucji pozwoli na podejmowanie skutecznych czynności egzekucyjnych bez potrzeby informowania wierzyciela o potrzebie rozszerzenia wniosku (oszczędność czasowa wyniesie co najmniej 2 tygodnie);
- wprowadzenie tzw. komorniczego wyjawienia majątku pozwoli wyeliminować potrzebę wszczynania odrębnego postępowania o wyjawienie majątku przed sądem (oszczędność czasowa wyniesie około 2 miesięcy);
- uchylenie obowiązku uzyskiwania klauzuli wykonalności w razie przejścia wierzytelności na inną osobę w trakcie postępowania egzekucyjnego skróci to postępowanie o co najmniej miesiąc;

- powierzenie komornikowi sądowemu czynności w ramach egzekucji z nieruchomości ograniczy potrzebę wielokrotnego przekazywania akt pomiędzy sądem i komornikiem i przyspieszy postępowanie (oszczędność czasowa wyniesie około 1 miesiąca). >>

6. Wpływ na rynek pracy:

Regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:

Oczekuje się, że proponowana regulacja odniesie pośredni pozytywny wpływ na warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Umożliwia ona przedsiębiorcom szybkie uzyskanie orzeczenia w postępowaniu sądowym na korzystniejszych zasadach niż dotychczas oraz pozwala na wnoszenie pism drogą elektroniczną. Projekt obejmuje też rozwiązania ułatwiające postępowanie w przedmiocie uzyskania klauzuli wykonalności. Złożenie wniosku oraz załączników do wniosku w postaci elektronicznej uprości czynności banków w tym zakresie, zaś możliwość nadania klauzuli bankowym tytułom egzekucyjnym w drodze elektronicznej przyspieszy wydanie rozstrzygnięcia w tych sprawach. Szybkie uzyskanie przez przedsiębiorców tytułów wykonawczych oraz bezzwłoczne zainicjowanie postępowania egzekucyjnego na jego podstawie pozytywnie wpłynie na warunki funkcjonowania przedsiębiorczości w kraju.

Nie jest jednakże możliwe oszacowanie wszystkich oszczędności wynikających z wdrożenia projektowanych rozwiązań. Nie da się bowiem przewidzieć, w jakim zakresie strony będą posługiwały się w obrocie dokumentami w postaci elektronicznej. Brak jest też wystarczających podstaw do oszacowania, oczekiwanych korzyści ekonomicznych wynikających z uproszczenia czynności procesowych dokonywanych przez strony oraz skrócenia czasu oczekiwania na rozstrzygnięcie sprawy albo wykonanie tytułu wykonawczego.

Ponadto rezultaty projektu pomogą obniżyć koszty w skali kraju prowadzącym działalność gospodarczą profesjonalnym pełnomocnikom. Umożliwienie wymiany

korespondencji z sądem przyczyni się do zmniejszenia kosztów wykorzystywanych materiałów jak i czasu ich wykonania. Oszczędności po stronie pełnomocników profesjonalnych, przy powyższych założeniach szacuje się na około 17 mln zł rocznie w przypadku Elektronicznego Biura Podawczego i około 14 mln przy systemie Elektronicznego Bankowego Tytułu Egzekucyjnego (Patrz tabele w punktach 4.1 oraz 4.3).

8. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny:

Regulacja nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

9. Zgodność z prawem Unii Europejskiej:

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

